

2023-01-30

Handläggare
Anna-Carin Wallin
Telefon: 0850809014

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2022 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelse med bokslut för 2022 med tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden begär att ackumulerat resultat om 24,0 mnkr avseende resultatenheterernas fonder överförs till 2023.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Sankt Eriksgatan 117

0850809014
08-508 09 000
anna-carin.wallin@stockholm.se
start.stockholm

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskknusaper är kort	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	36
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	55
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	70
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamhetens skiftande behov	72
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	74
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	75
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	81
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	88
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	90
Uppföljning av ekonomi	100
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	100
Resultatenheter	106
Investeringar	107

Försäljningar av anläggningstillgångar.....	108
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	108
Ombudgeteringar	108
Medel för lokaländamål	108
Analys av balansräkning.....	108
Övrigt.....	110
Särskilda redovisningar.....	110
Agenda 2030.....	110
Jämställdhet	113
Barns rättigheter.....	115
Nationella minoriteters rättigheter.....	116
Bedömning av nämndens interna kontroll	117
Systematiskt kvalitetsarbete.....	118
Övrigt	124

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Blankettset SDN09 VB

Bilaga 2: Bilaga 2 Samlad rapport över äldreavdelningens verksamhetsuppföljningar 2022

Bilaga 3: Bilaga 3 Formulär redovisning KUSEN bokslut 2022 - 411

Bilaga 4: Bilaga 4 Uppföljning öppen fritidsverksamhet (Norrholm)

Bilaga 5: Bilaga 5 Uppföljning av intern kontroll VB 2022 Norrmalms stadsdelsnämnd

Bilaga 6: Bilaga 6 GDPR Årsrapport

Bilaga 7: Bilaga 7 Uppföljningsrapport näringsliv Norrmalm VB

Bilaga 8: Bilaga 8 Underlag till förskolerapport Norrmalm 2022

Sammanfattande analys

Norrmalms stadsdelsnämnd har under verksamhetsåret 2022 bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och arbetet har fortgått i enlighet med verksamhetsplan.

Förvaltningen bedömer att elva av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden har uppfyllts helt under året och att ett uppfylls delvis.

Analys av måluppfyllelsen samt en redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som inte är genomförda lämnas en kommentar. I det fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas detta. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön. De indikatorer som relaterar till individer och kön analyseras om det är en betydande skillnad i utfall mellan könen.

Nedan sammanfattas kortfattat på vilket sätt stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål under respektive inriktningsmål.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdet förutom är ett uppnådda.

Verksamhetsmålet *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunskaper är kort* uppfylls helt. De som har varit i behov av ekonomiskt bistånd till sin försörjning har fått individuellt utformade insatser. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under året, vilket bland annat kan förklaras av att antal hushåll med arbetslöshet som försörjningshinder har minskat. Samhällsvägledning och bostadsvägledning har erbjudits med hög tillgänglighet. Den 31 augusti upphörde SHIS genomgångsboende för nyanlända på Kadettgatan. Samverkan mellan nämndens samhällsvägledning, socialtjänsten och SHIS kring hushåll på boendet har medfört att fler personer i samband med utflytt haft ett ordnat boende.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas* uppfylls delvis. Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är brottsligheten fortfarande hög i Klaraområdet, och även om nämndens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt, är Sergels torg fortfarande en öppen drogscen. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogscen. Mot bakgrund av att det finns två öppna drogscener inom stadsdelsområdet gör förvaltningen en fortsatt bedömning att nämndmålet om ett tryggt stadsdelsområde delvis uppnås.

Verksamhetsmålet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppfylls helt. Den höga inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet har bibehållits och barnomsorgsgarantin har uppfyllts under avläsningsperioden. För att skapa likvärdiga förutsättningar till kunskapsutveckling har nämndens förskolor haft ett gemensamt fokus på det språkutvecklande arbetet.

Verksamhetsområdesmålet *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* uppfylls helt. Nämndens verksamheter har under året stärkt den interna samverkan i syfte att stärka barn och ungas skyddsfaktorer och för att tidigt ge adekvat stöd och insatser.

Verksamhetsområdesmålet *alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet* uppfylls helt. Utifrån resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå, brukarenkäter och fokusgrupper, resultat från genomförda aktiviteter, systematiska egenkontroller, avtals- och uppdragsuppföljningar samt interna- och externa inspektioner bedöms att målet uppfyllts. Under perioden har nämndens verksamheter arbetat vidare med utvecklingsområdena som lyfts i äldreomsorgens färdplan samt handlingsplanen för en äldrevänlig stad.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdena är uppfyllda.

Verksamhetsområdesmålet *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv* uppfylls helt. Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city och stadsdelsnämndsområdet. I den platssamverkan som sker är näringsidkare viktiga samverkanspartners i syfte att skapa ett tryggt och attraktivt företagsklimat.

Verksamhetsmålet *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* uppfylls helt. Nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden har kontinuerligt beaktats.

Verksamhetsmålet *Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet* uppfylls helt. Nämndens verksamheter genomför resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt och bidrar till att främja effektiva och hållbara transporter. Nämndens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt.

Verksamhetsmål *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring* uppfylls helt. Nära ett hundratal evenemang har genomförts på Sergels torg under året och cirka 70 000 personer har tagit del av evenemangen. Sergels torg är en plats för alla vilket har återspeglats i såväl konstillationer och samskapande projekt som i scenkonstprogram. I nämndens verksamheter har ett stort utbud av kultur, musik och konst erbjudits.

Verksamhetsmål *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls helt. Dialog och samverkan kring miljö- och klimatfrågor har stärkts under året. Stadens miljöprogram, handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040 samt lokal den lokala miljö- och klimathandlingsplanen har legat till grund för arbetet.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att nämnden har uppfyllt inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdena är uppfyllda.

Verksamhetsmål *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* uppfylls

helt. Nämndens ekonomiska utfall visar på ett positivt resultat med ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatdispositioner.

Verksamhetsmål *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* uppfylls helt. I årets medarbetarenkät är resultatet för nämnden högre än stadens snitt i sju av åtta områden. Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett närvarande, tillgängligt och hållbart ledarskap har varit ett fokusområde under året.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Under rubriken *Agenda 2030 och lika rättigheter för alla* beskriver nämnden sitt arbete med programmen inom ramen för mänskliga rättigheter samt nämndens arbete med att bidra till att de globala målen uppnås.

- Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm stad.
- Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Program för ett jämställt Stockholm.
- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Rubriken återfinns under verksamhetsområdesmål med beskrivning av förvaltningens resultat och arbete. Under verksamhetsområdes mål 1.4 belyses även programmet för en Äldrevänlig stad samt program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Jämställdhet, barns rättigheter samt nationella minoriteters rättigheter sammanfattas även under avsnittet Agenda 2030.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att fyra av fem verksamhetsområdesmål har uppfyllts och att ett delvis har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat tio nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet, nedan följer i korthet de viktigaste insatserna som har bidragit till måluppfyllelse.

Under året har antal hushåll med ekonomiskt bistånd minskat. En förklaring är att hushåll som tidigare har varit aktuella har flyttat, men även att personer som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet har minskat, vilket kan vara en effekt av att konsekvenser kring pandemin avtar.

Samhällsvägledning och bostadsvägledning har erbjudits med hög tillgänglighet under perioden. Den 31 augusti upphörde SHIS genomgångsboende för nyanlända på Kadettgatan. Samverkan mellan nämndens samhällsvägledning, socialtjänsten och SHIS kring hushåll på

boendet har medfört att fler personer i samband med utflytt haft ett ordnat boende. Framgångsfaktorer i bostadsvägledningen har varit tid för målgruppen, ett flexibelt arbetssätt och kontinuitet i vägledningen.

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas* i delvis uppnås. Bedömningen baseras på att ett av två underliggande nämndmål delvis uppnåtts under året. Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är fortfarande brottsligheten hög i Klaraområdet, och även om nämndens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt, är Sergels torg fortfarande en öppen drogscen. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogscen. Mot bakgrund av att det finns två öppna drogscener inom stadsdelsområdet gör förvaltningen en fortsatt bedömning att nämndmålet om ett tryggt stadsdelsområde delvis uppnås.

Nämnden har platssamverkan inom tre områden; Vision Klara med platssamverkan Sergels torg, Sveavägen/Vanadislunden och Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken. Inom ramen för Vision Klara ingår Centralstationsprojektet som syftar till att hjälpa människor i utsatthet som bor eller vistas på Centralstationen och Cityterminalen. Samverkan på Centralstationen har utvecklats såväl strategiskt som operativt mellan förvaltningen, socialförvaltningen, Capiro sjukvård för hemlösa, Jernhusen och Stadsmissionen. Arbetet med Vision Klara och Platssamverkan Sergels torg har under året presenterats både internt inom staden med andra förvaltningar och i externa sammanhang. Odenplan är tillsammans med Observatorielunden klassad som en öppen drogscen sedan 2017. Under året har brister i miljön åtgärdats med trygghetshöjande åtgärder. Enligt signaler från boende på Sveavägen har situationen med ordningsstörningar förbättrats. Förvaltningen har fortsatt dialog med boenderepresentanter och det framgår att problemet med motorburna individer kvarstår men att det inte är lika frekvent som tidigare.

Samverkan mellan Norrmalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm sker bland annat genom den lokala överenskommelsen som parterna upprättat. Samverkansöverenskommelsen innehåller ett antal områden som ska prioriteras. Under 2022 omfattar de prioriterade områdena unga i risk för kriminalitet, skolan som brottsplats, riktat arbete mot avgränsade och utsatta platser samt särskilt utsatta och sårbara brottsoffer. De planerade aktiviteterna inom de prioriterade områdena har genomförts utan avvikelser.

Nämndens förskolor har under året arbetat fram en lägesbild i syfte att konkretisera gemensamma utmaningar och styrkor, specifika för stadsdelsområdet och utmaningar som förskolan som helhet står inför. Arbetet har resulterat i framtagandet av gemensamt prioriterade områden och prioriterade satsningar för utveckling på kort- och lång sikt. Dessa fokusområden är medarbetarskap, ledarskap, pedagogik/barn, organisation och systematiskt kvalitetsarbete. Med en gemensam vision, struktur och förhållningsätt stärks likvärdigheten inom och mellan förvaltningens förskolor.

Nämndens verksamheter har under året stärkt den interna samverkan i syfte att kunna stärka

barn och ungas skyddsfaktorer och för att tidigt ge adekvat stöd. Samverkan har även skett inom ramen för *Ung och trygg på Östermalm och Norrmalm (UTÖN)*, som ingår i nämndens samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten.

Arbetet i enlighet med nämndmålet om en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg med god kvalitet fortgår. För nämndens hemtjänst i egen regi visar resultatet av kvalitetsuppföljning på individnivå att 94 procent upplever att de får de insatser som de är beviljade enligt biståndsbeslutet vilket är en ökning från föregående år. För att stärka den personcentrerade vården och omsorgen för personer med demenssjukdom har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi under året förnyat sin silviahems-certifiering och myndighetsutövningen är sedan tidigare stjärnmärkt. Dementsteamet på hemtjänsten har också under året vidareutbildats för att upprätthålla spetskompetens men också för att kunna vara stöd för kollegor i ärenden.

Som ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att säkra en god språkkompetens i det svenska språket sker undervisning av SFI-lärare två gånger per vecka på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi ingår också i ett stadsövergripande språkprojekt som syftar till att språklärare stödjer språkbudnen på plats i verksamheten. Under året har också förvaltningens processledare i dokumentation involverats i språksatsningen inom hemtjänsten för att ytterligare stärka språket i den sociala dokumentationen.

Under perioden har nämndens verksamheter arbetat vidare med utvecklingsområdena som lyfts i äldreomsorgens färdplan samt handlingsplanen för en äldrevänlig stad.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen är uppfyllda.

Egen försörjning

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat under året från 168 hushåll till 133. Främsta avslutsorsak är att hushåll som varit aktuella inom stadsdelsområdet har flyttat, vilket även är anledningen till att antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat. Förvaltningen har dock fortsatt ett förhållandevis högt antal barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i jämförelse med övriga innerstadsstadsdelar. Av nu aktuella hushåll har 79 procent haft ett långvarigt bistånd, tio månader eller längre.

Antalet som avslutats på grund av att de erhållit arbete eller påbörjats studier är i nivå med resultat för föregående år. Antalet nya hushåll som söker bistånd på grund av arbetslöshet är lågt, vilket kan vara en effekt av att pandemins konsekvenser börjar avta, och det är lättare att få arbete.

Ett utvecklingsarbete och utökad samverkan har skett med Jobbtorg avseende målgruppen personer som står långt ifrån arbetsmarknaden för att skapa förutsättningar för mer träffsäkra och effektiva insatser som leder till arbete. Färre har aktualiserats under slutet av året då målgruppen minskat i antal.

Gruppen arbetssökande med svag konkurrensförmåga har fått det allt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. De utgörs av arbetslösa personer med långvarigt behov av försörjningsstöd samt en ökad andel med sociala och medicinska skäl, ofta med psykisk ohälsa eller beroendeproblematik. Dessa personer har ofta en oklar arbetsförmåga och komplex försörjningsproblematik. Insatser och stöd erbjuds utifrån individuella behov och i de fall det finns behov av samordnade insatser med hälso- och sjukvården upprättas en SIP (samordnad individuell plan) med stöd av SIP-samordnare på förvaltningen.

Vissa insatser, som exempelvis arbetsträning och arbetsförberedande insatser, har erbjudits via myndighetsgemensamt team (FINSAM-team) som utgörs av en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Stockholms hälso- och sjukvård och Stockholms stads Jobbtorg och socialtjänst.

Personer som är i behov av stöd genom särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder uppfyller villkoren för skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA). För dessa upprättas planering med förvaltningens arbetskonsulenter. I takt med att arbetsmarknaden förändrats har dessa nu ännu större behov av särskilt stöd för att nå egen försörjning. En omtolkning av gällande beredskapsavtal (BEA) har gjorts i dialog mellan arbetsmarknadsförvaltningen (AMF), stadsdelsförvaltningarna, personaladministrativa avdelningen (PAS) och fackliga organisationer. Den medför att det inte längre är möjligt för OSA-anställda att få sin placering inom ideella organisationer och föreningar utan endast på arbetsplatser i stadens egen regi. OSA-handläggarna har därför arbetat aktivt i samverkan med Jobbtorg för att hitta nya arbetsplatser som uppfyller kriterierna och har förutsättningar att ta emot personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa.

Samhällsvägledning för nyanlända

Samhällsvägledning och bostadsvägledning har erbjudits med hög tillgänglighet under perioden. Under tiden det fanns hyresgäster i genomgångsboendet på Kadettgatan har det erbjudits så väl datalab som möjlighet till drop in-besök. Verksamheten har varit välbesökt och majoriteten av hyresgästerna fick stöd på vägen mot ett annat stadigvarande boende. Syftet med stödet är att bidra till att öka den enskildes självbestämmande och lärande.

Samverkan sker med socialtjänsten och hyresvärden SHIS i syfte att förebygga att något hushåll står utan en lösning i samband med utflytt. Erfarenheten är att det är värdefullt att samla kompetens, rådgöra tillsammans och se över möjliga lösningar. Den 31 augusti upphörde SHIS genomgångsboende för nyanlända på Kadettgatan 2. I samband med utflytten hade majoriteten av hushållen ordnat med en egen boendelösning. Fyra hushåll hade köpt bostadsrätt och 19 hushåll flyttade till förstahandskontrakt. Tre hushåll beviljades akut logi från förvaltningens försörjningsstödsenhet då de saknade egen lösning. Ytterligare ett hushåll har själv betalt för akut logi. Framgångsfaktorer i bostadsvägledningen har varit tid för målgruppen, ett flexibelt arbetssätt och kontinuitet i vägledningen. Målet är att personer ska bli självständiga och på egen hand lära sig att söka efter annan bostad.

Förvaltningen konstaterar att det saknas ett sammanhållet stöd för den grupp nyanlända som är illitterata och som ofta behöver mer individanpassat stöd och vägledning under en längre tid än vad som nu ges via staden centralt. Det är önskvärt att organisatoriskt i staden se över hur denna grupps behov av stöd kan tillgodoses även efter det initiala mottagandet. Att uppmärksamma denna grupp i tid bidrar sannolikt med såväl en mer framgångsrik etableringsperiod för den enskilde som att stadens resurser används på ett mer effektivt sätt.

Feriearbete

Feriearbete är en viktig insats för att möjliggöra ungdomars väg till att bli självförsörjande och är en väg in till arbetsliv och vuxenliv. En särskild prioriterad målgrupp är ungdomar med stöd från socialtjänsten eller med funktionsnedsättning. Nämnden beslutade under året att utöka antalet platser för feriearbete från 250 till 270 platser. Totalt ansökte 556 ungdomar om feriearbete varav 273 ungdomar erbjöds arbete. 268 ungdomar fullföljde sitt arbete, 137 pojkar och 131 flickor. Av dessa var 31 ungdomar prioriterade att bli erbjuden plats. Normalläget efter pandemin har gjort att fler ungdomar blir erbjudna andra jobb samt har mer aktiviteter under sommaren i jämförelse med tidigare år.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningens arbete för att individer ska uppnå självförsörjning och stadigvarande boende bidrar till målen att minska fattigdom och hunger, ojämlikhet och bidrar till ökad hälsa.

Arbete för en ökad jämställdhet sker genom att uppmärksamma hur kvinnor respektive mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd blir bemötta och bedömda på lika villkor och stöd och insatser utformas utifrån individens behov oavsett kön. Ärendedragningar sker utifrån ett könsneutralt förhållningssätt.

För att uppnå större jämlikhet är samverkan med relevanta parter utifrån personens behov ett viktigt arbetssätt. Då samordning behövs mellan utförare, kommun och region upprättas en samordnad individuell plan (SIP). Personer i behov av bredare samordnade insatser får stöd av FINSAM-teamet. Tillsammans med teamet planeras för hur personen kan öka sina möjligheter att komma ut i arbete eller studier och på sikt uppnå egen försörjning.

Barnfamiljer aktuella för försörjningsstöd eller som saknar stadigvarande boende är en prioriterad målgrupp. Planering och insatser aktiveras skyndsamt med täta uppföljningar och i samverkan med viktiga parter som exempelvis Jobbtorg och SHIS i syfte att minska biståndstid och att barn behöver bo i osäkra boendeförhållanden. Mot slutet av året har förvaltningen två barnfamiljer boende i akut logi. Vid alla utredningar och beslut som berör barn har barnperspektivet beaktats och barnkonsekvensanalyser genomförts.

Inom samhällsvägledningen uppmärksammas alltid båda parter, när det är ett par, i syfte att ge samma information till båda om vilka rättigheter, skyldigheter och möjligheter som finns. Samhällsvägledarna undviker att använda barn som tolk och informerar vårdnadshavare om vikten av att ansvaret för att söka efter annan bostad är den vuxnes.

Goda exempel

- Förvaltningen har deltagit som en av stadens pilotstadsdelar vid framtagande och implementering av e-ansökan i sociala system. Under november driftsattes funktionen

e-signatur. Tjänsten sätts i produktion i sin helhet under 2023.

- Det justerade arbetssättet inom bostadsvägledningen tillgodoser målgruppens behov i högre grad än tidigare. Utöver bostadsvägledning, har vägledning mot egen försörjning erbjudits och vid behov även IT-stöd.
- Samverkan mellan samhällsvägledningen, socialtjänsten och SHIS kring hushåll boende på Kadettgatan har medfört att fler personer i samband med utflytt haft ett ordnat boende.
- Under sommaren genomfördes en utflykt för boende i stadsdelsområdets genomgångsbostad i samverkan med föreningen KFUM-Ängsholmen via verksamheten Sköna Dar och medarbetare från förvaltningens samhällsvägledning och fält- och fritidsenhet. Utflykten ägde rum i Stockholms skärgård och 52 personer deltog.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,9 %			1,3 %	1,2 %	2,7 %	VB 2022
Analys Andelen barn på Norrmalm som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har sjunkit under året. Årsmålet är uppnått.							
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,38 %	0,37 %	0,32 %	0,48 %	0,5 %	1,5 %	VB 2022
Analys Pandemin och dess effekter på arbetsmarknaden gav att en ökad andel personer i befolkningen erhöll ekonomiskt bistånd. Trenden har avtagit och andelen har sjunkit. Fler män än kvinnor i förhållande till befolkningen uppstår ekonomiskt bistånd. Det är fler män än kvinnor som ansöker om ekonomiskt bistånd i staden. Andelen personer på Norrmalm som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har sjunkit under året. Årsmålet är uppnått.							
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	50	50 %	100 %	100	25	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Endast två personer har svarat på enkäten om de upplever att de fått en förbättrad situation utifrån det stöd/de insatser de fått från socialtjänsten. Av dessa uppgav 1 person (man) att dennes situation förbättrats av det stöd denne fått. Inga kvinnor har svarat på enkäten. Resultatet är svårbedömt utifrån det låga antalet svar som inkommit. Mätmetoden behöver utvecklas/kompletteras. Enkäten lämnas till personer som varit aktuella i mer än sex månader och som under perioden varit på ett fysiskt besök. Att svara på enkäten är valfritt.							
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,26 %	0,28 %	0,24 %	0,33 %	0,3 %	1,0 %	VB 2022
Analys Andel vuxna på Norrmalm med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare har sjunkit. Årsmålet är uppnått.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	8 st	6 st	2 st	7 st	6 st	800 st	VB 2022
Analys Årsmålet för antalet aspiranter som fått Stockholmsjobb är uppnått. Aspiranterna matchas ut mot jobb utifrån behov och förmåga. Ensamstående män utan barn är den största gruppen som ansöker om ekonomiskt bistånd. Det gör att de i större utsträckning aspirerar till Stockholmsjobb vilket återspeglas i utfallet.							
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	270			230	250 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Nämnden utökade antalet platser för feriearbete från ursprungliga 200 platser till 270 platser. Totalt ansökte 556 ungdomar om feriearbete.							
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	7			11	25 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys En förklaring till att årsmålet inte uppnås är att förhållandevis få av nämndens verksamheter är lämpliga för målgruppen Stockholmsjobb att vistas i, eftersom en stor del av nämndens verksamheter arbetar med mycket utsatta personer. Nämnden ska under 2023 se över möjligheten att erbjuda fler platser för Stockholmsjobb.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	57			62	60	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Färre studenter har blivit tilldelad till förvaltningens verksamheter. Inom äldreomsorgen ska ett nytt avtal ingås med Sophiahemmet och Åsö.							
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	268 st	137 st	131 st	210 st	250 st	9 000 st	VB 2022
Analys Av de 556 ungdomar som ansökte om feriejobb erbjöds 273 ungdomar arbete. 268 ungdomar fullföljde arbetsperioden, 137 pojkar och 131 flickor. Av dessa ungdomar var 31 prioriterade att bli erbjuden plats.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden ska med stöd av stadsdelsnämnderna utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser definiera stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför inskrivning på Jobbtorg Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	
Analys Stadsledningskontoret har tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och utvalda stadsdelsnämnder skrivit fram ett PM. Frågan kommer vidare att hanteras genom riktad information till stadsdelsnämnderna.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna, utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, föreslå hur helhetsansvaret för	2022-01-01	2022-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb, inklusive samordning och anställning, kan åläggas arbetsmarknadsnämnden			

Nämndmål: 1.1.1. Invånare klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Beskrivning: Målgrupp: Invånare som inte klarar sin egen försörjning. Prioriterade målgrupper är barnfamiljer, nyanlända invånare och de som har arbetslöshet som bidragsorsak.

Nämnden ger invånare med ekonomiskt bistånd stöd att klara sin egen försörjning genom individuellt utformade insatser. Handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv, genom att särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd I samarbete med arbetsmarknadsnämnden säkerställa att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker i enlighet med gällande rutiner för att säkerställa relevanta insatser och tidig vägledning till arbete. I samverkan utveckla och intensifiera arbetet för att motverka hemlöshet. Tillsammans med socialnämnden intensifiera arbetet för att minimera felaktiga utbetalningar samt fortsätta att utveckla arbetet för att utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska bli rätt från början

Förväntat resultat

Totala antalet biståndstagare som uppbär ekonomiskt bistånd minskar under året och det sker en ökning i antalet avslutade hushåll som börjar arbeta eller studera. Det totala antalet barn i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utreda och ta fram förslag på hur stöd till nyanlända fortsättningsvis ska organiseras inom förvaltningen. Målgruppen kvotflyktingar uppmärksammas särskilt.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Projektet har förlängts och kommer att pågå till och med augusti 2023. Hur fortsatt stöd ska organiseras efter det kommer att beslutas om under våren. Ett utvecklingsarbete pågår inom förvaltningen kring hur stöd till illitterata och vissa kvotflyktingar fortsatt kan organiseras.			

Nämndmål: 1.1.2. Nyanlända etableras på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nyanlända barn och vuxna. I gruppen nyanlända vuxna skiljer sig behoven åt beroende på om personen befinner sig innan, i eller efter etableringsfasen.

Samhällsvägledningen kompletterar övriga insatser. Uppdraget är att stötta nyanlända mot

egen försörjning och eget stadigvarande boende. Samhällsvägledningen är tillgänglig, flexibel och av god kvalitet.

Samhällsvägledningen arbetar utifrån att se och uppmärksamma hela personens situation. Samverkan pågår med flera föreningar med fokus på sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och språkträning för både barn, unga och vuxna.

Under året kommer majoriteten av hushållen i stadsdelsområdets genomgångsbostäder att behöva flytta vidare och i samverkan med SHIS erbjuds målgruppen individuellt anpassad bostadsvägledning. En särskild satsning sker för att fler nyanlända ska bli självförsörjande.

Förväntat resultat

Nyanlända vuxna är i eller på väg mot egen försörjning samt eget stadigvarande boende. Nyanlända barn och vuxna deltar i meningsfulla fritidsaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla nyanlända hushåll i genomgångsbostäder kontaktas individuellt och erbjuds bostadsvägledning.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Alla nyanlända vuxna personer i genomgångsbostäder erbjuds individuell vägledning mot egen försörjning	2022-01-01	2022-12-31	
✓ I samverkan med civilsamhällets föreningar erbjuds sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och språkträning	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppnås. Bedömningen baseras på att ett av två underliggande nämndmål delvis uppnåtts under året.

Pandemin påverkade människors beteenden och levnadsmönster vilket också avspeglades i brottsstatistiken. Förvaltningen och Polismyndigheten gjorde bedömningen inför 2022 att en mer restriktionsfri tillvaro även skulle innebära en återgång i brottsligheten. Återgången har påbörjats och i flera fall har antal anmälda brott återgått till nivåer som rådde innan pandemin. Dock har exempelvis antalet rån, fickstölder och misshandel utomhus fortfarande inte kommit upp i nivåerna som rådde innan pandemin. Bedrägerier är en brottskategori som ökat och som ofta dessutom drabbar extra sårbara grupper som exempelvis äldre.

Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är fortfarande brottsligheten hög i Klaraområdet, och även om förvaltningens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt är Sergels torg fortfarande en öppen drogsцен. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogsцен. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika i Observatorielunden är att parken är otillgänglig och att det har saknats aktiviteter och målpunkter. Genom förvaltningens platssamverkan har

trygghetsskapande åtgärder genomförts.

Mot bakgrund av att det finns två öppna drogcener inom stadsdelsområdet gör förvaltningen en fortsatt bedömning att nämndmålet om ett tryggt stadsdelsområde delvis uppnås.

Särskilda insatser i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Förvaltningens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete utgår ifrån Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023, Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023, lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och Polismyndigheten samt förvaltningens platssamverkansprojekt.

Lokal samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten

Samverkan mellan Norrmalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm sker bland annat genom den lokala överenskommelsen som parterna upprättat. Samverkansöverenskommelsen innehåller ett antal områden som ska prioriteras. Under 2022 omfattar de prioriterade områdena unga i risk för kriminalitet, skolan som brottsplats, riktat arbete mot avgränsade och utsatta platser samt särskilt utsatta och sårbara brottsoffer.

Under året har den lokala samverkansöverenskommelsen med reviderad lägesbild och åtgärdsplan signerats av parterna. De planerade aktiviteterna inom de prioriterade områdena har genomförts utan avvikelser och beskrivs nedan. Samverkan sker med Östermalms stadsdelsnämnd inom de prioriterade områdena skolan som brottsplats samt unga i risk för kriminalitet.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Förvaltningen arbetar med att sprida information och öka kunskapen om olika tillvägagångssätt i syfte att öka möjligheten för äldre att skydda sig mot bedrägerier. Detta sker bland annat i forum genom dialog med seniorer samt genom kunskaphöjande insatser till medarbetare inom förvaltningen. Exempelvis presenterades polisens material om att förebygga bedrägerier mot äldre på pensionärsrådet. I samarbete med lokalpolisen delades informationsmaterial ut genom en extra informationsinsats till äldreboenden, hemtjänsten samt särskilda boenden inom socialtjänsten. En utmaning är att få denna målgrupp att tillgodose sig kunskap om hur man skyddar sig, de har ofta begränsade resurser och behöver stöd och engagemang från anhöriga.

Enligt polisen har antalet anmälda bedrägeribrott mot äldre ökat från 66 till 178 jämfört med föregående år. Resultatet omfattar även bedrägeriförsök, vilket innebär att ökningen även kan bero på att fler anmäler försöken.

Förvaltningen har fungerande rutiner för stödinsatser till våldsutövare och våldsutsatta. Samverkan med övriga aktörer är viktig för att målgruppen ska få så gott stöd som möjligt. Bland annat hänvisas personer som utsätts för partnervåld till Relationsvåldscentrum i innerstan (RVCI). I syfte att stärka samarbetet mellan förvaltningen och Polismyndigheten anordnades en träff med Polisens Brottsoffer och Personskyddsgrupp (BOPS). BOPS erbjuder skydd till vittnen, brottsoffer och förtroendevalda som bedöms ha en hotbild emot sig. Mötet gav förbättrad förståelse för hur respektive aktör arbetar, vilket stärker målgruppens möjlighet

att få rätt stöd. Förvaltningen har nu en kontaktväg in till BOPS för att kunna rådgöra kring ärenden.

Skolan som brottsplats och unga i risk för kriminalitet

Arbetet sker i samverkan med Östermalms stadsdelsförvaltning inom ramen för tidigare *Trygg ungdom* som nu bytt namn till *Ung och trygg på Östermalm och Norrmalm (UTÖN)*, som ingår i nämndens samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten. UTÖN riktar sig till barn och unga från årskurs 4 och samlar Norrmalms stadsdelsförvaltning, Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och Polismyndigheten. Forumet delar lägesbilder, sprider kunskap och delar erfarenheter. Aktiviteter inom åtgärdsplanen har genomförts som planerat. Exempelvis har kunskapshöjande insatser gjorts kring aktuella teman. Samverkan har utvecklats under året för att tydligare möta behovet av stöd. Detta har bland annat resulterat i en workshop om agerande vid hot- och våldssituationer.

Avhopparverksamhet

Förvaltningen har inte kommit i kontakt med personer som uppfyller kriterierna för avhopparverksamhet. Detta prioriterade samverkansområde ingår i förvaltningens samverkansöverenskommelse då det är ett krav från Polismyndigheten, men med anledning av att målgruppen saknas inom stadsdelsområdet har förvaltningen därmed inga gemensamma aktiviteter och arbetet sker inom den egna organisationen.

Platssamverkan

Vision Klara

Tillsammans med Lokalpolisområde Norrmalm startade förvaltningen år 2016 *Vision Klara*. Syftet och målet med Vision Klara är att genom systematiskt uppbyggd samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Klaraområdet. Deltagande aktörer är bland andra trafikförvaltningen, socialförvaltningen, trafikkontoret, Kulturhuset Stadsteatern, Jernhusen och MTR. Två fördjupningar av samverkan kring olika platser inom Klaraområdet har tillkommit över tid.

Under året har ytterligare ett nytt mötesforum för fastighetsägares säkerhetsansvariga skapats. Ett möte har genomförts där kommunpolis och samordnare informerat om den lokala lägesbilden i Klara och om hur samverkansstrukturerna i Klara ser ut. Fastighetsägarna delade sina lägesbilder och kunde utbyta tips och idéer på hur skalskydd och samverkan kan utformas för att förebygga brottslighet och otrygghet kring och i sina fastigheter. Ytterligare möten har hållits med fastighetsägare och trafikkontoret kring utmaningar och möjligheter till samverkan av brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i Klarafaret. Möte med berörda fastighetsägare och trafikkontoret har också hållits kring en otrygg och problematisk trappa mellan Vasagatan och Klarabergsviadukten som utgör en viktig passage mellan de två gatorna och till World Trade Center. Vidare genomfördes en trygghetsvandring på och kring Sergels torg med polis, trafikkontoret, stadens mobila ordningsvakter, Ungdomsjouren med flera. Trygghetsvandringen genererade en åtgärdslista och underlag för bland annat ansökan från trafikkontoret om trygghetsmedel för pollare och trafikhinder, nya dörrar och underlag för projektering av en trappa.

Under året har flertalet möten hållits med Adolf Fredriks församling och Stockholms domkyrkoförsamling tillsammans med enhetschef och gruppleddare för uppsökarteamet på socialförvaltningen. Mötena har syftat till att dela lägesbild kring situationen för utsatta och hemlösa i Klaraområdet, samt utveckla samverkan rörande målgruppen. Till exempel gemensamma målgruppsanpassade informationsträffar hos församlingarna. I november hölls även mötet ihop med kyrkoherdarna från hela City, Gamla Stan och Västermalm i samma syfte. Tillsammans med polis och stadens mobila ordningsvakter har också en dialog med Klara Kyrka initierats kring hur samverkan kan ske kring säkerhet och otrygghet i anslutning till kyrkan och de målgrupper som kyrkan arbetar med.

I syfte att vidareutveckla samverkan och utfall i Vision Klara har dialogmöten genomförts på strategisk nivå i forumet Platssamverkan Klara. Dialogmöten har även genomförts på operativ nivå med respektive aktör, bland annat Ungdomsjouren, Uppsökarna, Centralen-uppsökarna, EU-teamet, Stadens mobila ordningsvakter och Kulturhuset Stadsteaterns ordningsvakter. Idéer och förslag samt kritik och behov har sammanställts för att utgöra underlag på en workshop tillsammans med polisens särskilt utsedda brottsförebyggare inom ramen för Vision Klara (Q56or) som ska genomföras januari 2023. Vidare har möten hållits med Samverkan Stockholms regions särskilda projektledare för arbetet mot öppna drogsener och forskare kring öppna drogsener för att få stöd om hur det lokala arbetet i Klara kan förbättras.

Platssamverkan Sergels torg

Workshops och dialogmöten har genomförts med fastighetsägare under året angående nytt avtal om platssamverkan på Sergels torg och i december tecknades ett nytt avtal för perioden 2023-2025. Två nya fastighetsägare har anslutit sig till avtalet som därmed omfattar elva samverkansaktörer. Under året har nära ett hundratal konst- och kulturevenemang genomförts på Sergels torg som bidragit till att göra torget såväl mer tryggare som mer levande och trivsamt (läs mer under mål 2.4.). Under högsäsong har särskilda Sergels torg-värdar anställts för att hjälpa till vid evenemang och konstinstallationer. Genom att värdarna har haft på sig särskilda Sergels torg-tröjor syns de väl på torget och kan svara på frågor om såväl evenemangen som konsten och kan hänvisa samt visa vägen för de som inte hittar i staden. De utgör såväl ett värdskap på den plats dit många besökare och turister kommer först via tåg, tunnelbana eller Arlanda Express, men utgör också informella väktare som ökar tryggheten och påverkar förutsättningarna för personer att begå brott.

Tillsammans med platsorganisationens kurator för konst och gestaltning som också är adjungerad professor i landskapsarkitektur på Sveriges Lantbruks Universitet (SLU), har stadsdelsförvaltningen ihop med SLU gjort en projektansökan till SLUs tankesmedja Movium. Projektansökan: *Vad händer? – konst och tillfällig gestaltning i en riskmiljö för barn och unga* avser en studie om vilken inverkan platsaktivering med konst och tillfällig arkitektur har på barn och ungas upplevelse och användning av en offentlig plats som är en öppen drogsener och riskmiljö för barn och unga. Ansökan beviljades i december 2022 och studien ska starta februari 2023 och slutredovisas i april 2024. Movium anser att utemiljön är en oumbärlig resurs i skapandet av attraktiva och hållbara städer. I utvecklingen av våra städer måste man utgå från livet i staden, det vill säga ta avstamp i stadsrum för människor.

Platssamverkan Centralstationen

Samverkan på Centralstationen avseende människor i utsatthet och hemlöshet som vistas stadigvarande där har sedan våren 2019 utvecklats såväl strategiskt som operativt mellan förvaltningen, socialförvaltningen, Capio sjukvård för hemlösa, Jernhusen och Stadsmissionen. Samarbetet har utvecklats inom ramen för Vision Klara. Under 2022 förlängde Jernhusen tillgången till en gemensam samverkanslokal vilket skapat förutsättningar att testa konceptet med en samverkanslokal på plats ytterligare. Lokalen har även utgjort bas för socialförvaltningens arbete med mottagande av flyktingar från Ukraina under en del av året. Närmare dialog med Region Stockholm som uppdragsgivare för sjukvård och psykiatri för målgruppen har eftersträvats och under våren presenterades projektet för styrgruppen för LOB-projektet (lagen om omhändertagande av berusade personer), ett samarbete mellan Region Stockholm och Polismyndigheten vilket gav nya dialogmöjligheter och kontaktytor mellan projektet och Region Stockholm.

I syfte att kunna vidareutveckla och värna samverkan som utvecklats på Stockholms Centralstation och Cityterminalen har ett arbete bedrivits under året kring att formalisera samverkan i en samverkansöverenskommelse. Förslag till en gemensam vision och gemensamma mål har arbetats fram. Gränssnitt, begränsningar och möjligheter för samverkan har bearbetats och slutligen har ett konkret förslag till samverkansöverenskommelse med tillhörande lägesbild och åtgärdsplan tagits fram. Deltagare i arbetet har utöver Norrmalms stadsdelsförvaltning varit socialförvaltningen, Jernhusen, Capio sjukvård för hemlösa och Region Stockholm. Ett förslag på samverkansöverenskommelse om platssamverkan på Stockholms Centralstation och Cityterminalen skickades till deltagarna i december och slutligt ställningstagande ska tas under första kvartalet 2023.

Arbetet med Vision klara och Platssamverkan Sergels torg har under året presenterats både internt inom staden med andra förvaltningar och i externa sammanhang. Bland annat för en delegation från kommunstyrelsen i Oslo, vid Regions Skånes och polisområde Syds uppstartsdagar för arbetet mot öppna drogscener i Region Skåne samt på Samverkan Stockholms Regionens uppstartsdagar för arbetet mot öppna drogscener. Förvaltningen eftersträvar att prioritera tid för kunskapsutbyten och möjligheter att samordna resurser. Ett samarbete bedrivs till exempel med trafikkontorets projekt Levande Stockholm kring att byta och dela möblemang, och drifteffektivisera kring etablering av gestaltning i offentlig miljö. Även tillsammans med trafikkontorets projekt Vinterljus har samverkan fortsatt kring vinterbelysning och deltagande i Nobel Week Light under 2022.

Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken

Odenplan är tillsammans med Observatorielunden klassad som en öppen drogscen sedan 2017. Under 2021 rapporterades totalt 400 narkotikabrott vid Observatorielunden. De flesta ärendena upptäckts kvällstid men det sker även på dagtid, dock sker generellt inget narkotikabruk i nära anslutning till Observatorielundens skola. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika är att parken är otillgänglig och att det saknas aktiviteter och målpunkter. Under året har brister i miljön åtgärdats med trygghetshöjande åtgärder. Som en del i att utöka platsaktiveringen på Observatorielunden/Odenplan har förvaltningen tillsammans med Stadsbiblioteket genomfört aktiviteter under sommaren vid Kentauern samt spegeldammen vid Observatorielunden. Aktiviteterna lockade 30-50 personer per tillställning

vilket skapade mer rörelse i parken och en mer levande atmosfär vid dessa tillfällen. Samarbetet med Café Himlavalvet har utvecklats och caféet har under året haft aktiviteter med diverse underhållning som bidragit till att göra Observatorielunden till en mer trivsamt plats att vistas på.

Förvaltningen kommer genomföra en platsspecifik trygghets-, vistelse- och upplevelseundersökning om hur boende upplever Observatorielunden. Syftet är att det ska bidra till mer kunskap om platsen och hur förvaltningen i fortsättningen bör rikta insatser.

Trafikkontorets Levande Stockholm etablerade sommargågata på Sandåsgatan med olika lekfulla inslag som ska uppmuntra människor till att använda ytan. Där fanns tidigare problem med bostadslösa som övernattade samt problem med nedskräpning och sanitär olägenhet som minskat i samband med etableringen av sommargågatan. Levande Stockholm har även i samarbete med idrottsförvaltningen inkluderat konceptet "Stockholmsgymmet" på både Sandåsgatan och på den lilla torgytan vid Norrtullsgatan/Drottninggatan.

På Odenplan har aktiviteter från flera olika aktörer bidragit till att torget är mer levande och trivsamt. Under sommaren etablerade Levande Stockholm "sommartorg" med en trivsamt möblering och Stockholm konst installerade ett ljudverk i Soltrappan. Under valrörelsen fanns valstugor på torget som skapade en högre närvaro av människor. I samband med vinteretableringen tillfördes ytterligare träd och planteringar. Det är även fortsatt hög närvaro av Polismyndighetens ungdomsgrupp som prioriterar Odenplan och Observatorielunden.

Förvaltningen har under året uppmärksammat en utmaning när platssamverkan sker i parkmiljö. Situationell brottsprevention handlar delvis om att öka aktiveringen av en plats för att skapa bättre social kontroll. Samtidigt ska människor kunna uppehålla sig för rekreation, vila och återhämtning i parker och på grönytor. Parkerna har även en funktion att stärka miljön och den biologiska mångfalden samt dämpa klimatförändringar. Insatser som stärker dessa intressen behöver samexistera och balanseras mot trygghetsskapande insatser. I innerstaden där andelen grönyta är begränsad är detta särskilt utmanande. Detta gäller exempelvis för Observatorielunden, som även omfattas av ett kulturarv som ska värnas.

Sveavägen

Enligt signaler från boende på Sveavägen har situationen med ordningsstörningar förbättrats. Det är få synpunkter som inkommer till förvaltningen, Polismyndigheten och trafikkontoret. Förvaltningen har fortsatt dialog med boenderepresentanter och det framgår att problemet med motorburna individer kvarstår men att det inte är lika frekvent som tidigare.

Inför den årliga bilcruisingen 6 augusti samverkade förvaltningen tillsammans med övriga berörda förvaltningar inom staden samt Polismyndigheten. Flera insatser och åtgärder genomfördes för att begränsa trafik- och ordningsstörningar. I jämförelse med tidigare år var bilcruisingen lugn. Trafikkontoret fick inte in någon anmärkning eller synpunkt från boende.

Förvaltningen har nyligen inlett en dialog med motorklubbar som ofta cruisar på Sveavägen. I första hand handlar det om att få bort ordningsstörningar i samband med Stockholm Cruising men även i förlängningen påverka att situationen blir bättre i samband med spontana bilträffar. Förvaltningen har en förhoppning om att den goda dialogen med motorklubbar ska fortsätta över tid.

Förvaltningen har fått ekonomiskt stöd beviljat från Brå för utvärdering av platssamverkan och de insatser som genomförts. Urban utveckling kommer påbörja utvärderingsarbetet januari 2023. Syftet är främst att se vilka effekter de situationella insatserna gett som riktats mot motorburen problematik och om det skett en förändring över tid. 2020 genomfördes en undersökning och samma frågor kommer ställas till boende i denna undersökning för en jämförelse.

Arbete med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet

Utbildningsinsatser har genomförts och stöd har getts till enheter under arbetsplatsträffar (APT) i syfte att öka kunskapen om hantering av påverkanshandlingar. Ett brädspel har inhandlats i syfte att höja kunskapen kring otillåten påverkan.

Förvaltningen tar frågan om otillbörligt nyttjande av välfärdssystemen på stort allvar. Stadsdelsförvaltningens tillämpningsanvisningar för fakturahantering följs och en systematisk utvärdering görs gällande rutiner i syfte att förebygga felaktiga utbetalningar.

Inom ramen för förvaltningens systematiska avtalsuppföljningar kontrolleras fakturor från leverantören, leverantörens betalda skatt och sociala avgifter. Från och med i år ställs krav vid nya upphandlingar att leverantören ska inkomma med ekonomisk redovisning och balansräkning en gång per år.

Förvaltningen säkerställer att ersättningar och utbetalningar avseende personlig assistans är korrekta genom att följa upp att inlämnade tidrapporter stämmer med det antal timmar som redovisats samt vad som överenskommits enligt anställningsavtal och fattade beslut. I vissa fall behöver utbetalning ske innan alla underlag inkommit för att inte drabba den enskilde och kontroller sker i efterhand. Upptäckta differenser återkrävs leverantören alternativt att vidare beslut inte fattas.

Uppföljning av utförarens följsamhet till ersättnings- och tidsregistreringssystemet genomförs i enlighet med stadens tillämpningsanvisningar. Stadsdelsförvaltningen genomför uppföljningar av överskriden tid och utförd tid kopplat till den beställda tiden för hemtjänst. Systematiska kontroller sker på månadsbasis där fakturaunderlag ställs mot den utförda tiden innan utbetalning sker. Uppföljningen görs för att säkerställa att skattemedel används för avsedda ändamål och för att upptäcka fusk. Under året har antalet avvikande fakturor minskat, troligen som en följd av förvaltningens systematiska kontroller. Kontroll av att utförare innehar nödvändiga tillstånd sker innan beslut fattas.

Förvaltningen har ett uppföljningsansvar avseende insatser som beviljas. Dessa sker genom hembesök där insats noggsamt stäms av mot fattat beslut. Vid osäkerhet kring tillhörighet vid ansökan om försörjningsstöd görs kontroller av folkbokföringsadress samt ett kompletterande hembesök innan ansökan utreds.

Inom försörjningsstöd finns en utsedd handläggare med ansvar att utreda misstanke om felaktigt utbetalt försörjningsstöd som följd av att den sökande medvetet inkommer med oriktiga uppgifter alternativt interna felaktigheter. Utifrån resultat av utredningen görs bedömning om det finns grund för beslut om återkrav och/eller om polisanmälan ska göras.

Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Aktiviteten av våldsbejakande extremism är mycket låg inom Norrmalms stadsdelsområde och inga riktade aktiviteter mot extremism har genomförts. Förvaltningen har en arbetsgrupp där alla avdelningar är representerade. Gruppen har endast haft behov att samlas en gång under året. Förvaltningen deltar på de centrala mötena angående våldsbejakande extremism och återrapporterar kontinuerligt informationen till förvaltningen. Arbetet mot våldsbejakande extremism ingår i det ordinarie trygghetsskapande och demokratifrämjande arbete som utförs inom förvaltningen.

Säkerhets- och krisarbete

Under året har säkerhets- och krisrelaterade frågor varit i fokus. Förvaltningen har bidragit till uppbyggnaden av stadens civila försvar och beredskap. Förvaltningens egen förmåga att hantera kriser och oförutsedda händelser har stärkts.

Liksom övriga stadsdelsområden har förvaltningen haft i uppdrag att etablera trygghetspunkter. Utifrån antal invånare, men även utifrån att stadsdelsområdet har två stora kollektivknutpunkter har behov av tre olika, geografiskt utspridda, identifierats. En av dessa punkter, som kommer att lokaliseras till Kulturhuset Stadsteatern, har prioriterats. Samverkan med Kulturhuset Stadsteatern har etablerats. Nödvändiga resurser har införskaffats, och förvaltningen har påbörjat en viss lagerhållning av nödvändigt material.

Under året har förvaltningens verksamheter haft i uppdrag att se över och uppdatera kontinuitetsplaner för el-bortfall, vattenbrist, personalbrist och it- och telefonibortfall. Staden har tagit fram ett nytt metodstöd för risk- och sårbarhetsanalyser, RSA, och under hösten har steg 1-4 genomförts. Gemensamma och övergripande risker har identifierats och rapporterats till stadsledningskontoret. Förvaltningen lyfter bland annat upp brist på reservkraft och övergripande stöd i planering av kontinuitetsplaner för övergripande it- och telefonibortfall. En risk som har identifierats och som berör flera förvaltningar är alternativa vägar till att betala ut ekonomiskt bistånd om centrala system inte är tillgängliga. Under hösten har förvaltningen tagit in stöd av en krisberedskapskonsult för att se över möjlighet till reservkraft.

Förvaltningen har övat krisledningsorganisationen under ett stadsövergripande övningstillfälle under ledning av stadsledningskontoret. Fokus under övningen var it- och telefonibortfall. En effekt av övningen var att nyttan av fullständiga registerförteckningar uppmärksammades. I registerförteckningarna finns uppgifter kring vilka system som hanterar vilka sorts uppgifter, om det finns reservrutiner, och om systemet hanterar uppgifter av akut karaktär. Erfarenheterna av övningen implementeras i revideringen av krisledningsplanen.

Under året har förvaltningens krisstöd varit aktiverat vid ett tillfälle. Det var i samband med ett mord på ett gym i Vasastan. Erfarenhetsutbyte har skett med krisstödet i Vetlanda kommun. De berättade om erfarenheter från knivattacken 2021 och förvaltningen beskrev erfarenheter från terrorattacken 2017. Krisstödjarna har haft två utbildningstillfällen. Båda dagarna genomfördes i samverkan med övriga förvaltningar i innerstaden

Brandskyddsarbetet har fortsatt under året med en extra satsning på utbildning i syfte att stärka den grundläggande brandskyddskompetensen. En grundlig översyn av systematiska

brandskyddsarbetet (SBA) har genomförts på samtliga vård- och omsorgsboenden och gruppboendestäder. Även alla förskolelokaler har inventerats ur ett säkerhetsperspektiv.

Informationssäkerhet

Förvaltningens arbete med informationssäkerhet utgår ifrån Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 och Stockholms stads riktlinje för informationssäkerhet. Ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete bedrivs för att förvaltningens informationstillgångar ska hanteras och skyddas på ett tillfredsställande sätt. Det ligger även till grund för trygg personuppgiftsbehandling inom ramen för GDPR.

Det förvaltningsövergripande informationssäkerhets- och dataskyddsnätverket (IDnätverk) har fortsatt under 2022. IDnätverket har slutfört den nya registerförteckningen, samordnat informationsklassningar, delat information till chefer och verksamheter, ansvarat för referensgruppsavstämningar vid informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter och arbetat med att följa upp upphandlingsförfarande inom informationssäkerhet. Dataskyddshandläggarnas kompetens har stärkts och de har deltagit i informationssäkerhetsarbetet vilket är viktigt i ett framgångsrikt informationssäkerhetsarbete.

Förvaltningen har bidragit till de stadsövergripande arbetsgrupper som har arbetat med att integrera informationssäkerhet i ILS och med att ta fram den lokala anvisningen för informationssäkerhet som ska godkännas av respektive nämnd.

Microsoft 365 används inom stadens it-leverans för pedagogisk verksamhet där förvaltningens förskoleavdelning ingår. Användning av molntjänsten får betydande konsekvenser för förskolans verksamheter. Det har inneburit större krav på användarna och uppdaterade samt fler rutiner för att undvika fel. Det riskerar att leda till minskad effektivitet och utveckling samt ökad arbetsbelastning.

Trygga parker och grönområden

I syfte att motverka upplevd otrygghet hos parkbesökare till följd av att ordnings- och trivselsregler inte följs har förvaltningen fortsatt att förtydliga och synliggöra allmänna trivselsregler i parkerna under året. Förvaltningen har bland annat, via sin Facebook-sida, informerat om vilka trivselsregler som gäller för hundägare som besöker parkerna med hund. I syfte att skapa ett mer omhändertaget intryck av gatugröna ytor har förvaltningen deltagit i trafikkontorets arbete med att planera för förnyelser av flertalet gatugröna ytor i norra innerstaden. Särskilt forum för samverkan kring gatugröna ytor i norra innerstaden har startats upp.

Upprustningen av strandparken Blekholmsterrassen vid Klara sjö slutfördes i slutet av året. Projektet har bland annat syftat till att förbättra tryggheten på platsen genom att möjliggöra för mer aktiviteter i parken så att platsen befolkas mer, med bland annat ett nytt utegym, boulebana samt förbättrad belysning. För att ytterligare öka parkens attraktivitet har Stockholm konst anlitats för att ta fram ett konstprogram. I syfte att få en helhetssyn kring vilka åtgärder som kan bidra till den upplevda tryggheten i området i och omkring Blekholmsterrassen, har även samverkan med exploateringskontoret kring utvecklingen av Klara city view skett. Samverkan har även skett med trafikkontoret kring deras planer för utveckling av Tegelbacken.

Investeringsatsningar i stadsdelsnämndernas stadsmiljö

Samtliga stadsdelsnämnder erhöll medel för satsningar i stadsmiljö. Under året har räckan längs gångvägar kompletterats samt bänkbord adderas intill fotbollsplanen I Bellevueparken. Upprustningen av strandparken Blekholmsterrassen utmed Klara sjö har också färdigställts. Upprustningen syftar bland annat till att förbättra tryggheten på platsen, genom att möjliggöra för mer aktiviteter i parken så att platsen befolkas mer, med bland annat ett nytt utegym, boulebana samt förbättrad belysning. I samverkan med exploateringskontoret har förvaltningen även anlagt en tillfällig skateyta i området för Östra Hagastaden, i väntan på exploatering av området.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

När staden växer och allt fler använder parker som ett grönt vardagsrum behöver alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. I samverkan med trafikkontoret arbetar förvaltningen kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser för att uppmana till minskad nedskräpning. Under året har förvaltningen deltagit i trafikkontorets kommunikationskampanjer under skräpplockarveckan och under World Clean Up Day.

Observatorielunden har ett stort besöksstryck med mycket slitage. Under året planerades bland annat för renoveringen av trädgröpar runt Spegeldammen. Detta projekt har dock fått avbrytas då entreprenören visat oaktsamhet i hanteringen av trädens rötter. Arbetet var planerat att utföras 2023 men då investeringsbudgeten minskat, skjuts projektet upp. Arbetet med upprustning av strandparken Blekholmsterrassen vid Klara sjö slutfördes i slutet av året. Syftet med förnyelsen är att göra parken mer attraktiv och öka tryggheten på platsen genom att skapa målpunkter i parken samt förbättra belysningen. Parkens gräsytor kommer att vara inhägnade under 2023 tills dess att det vuxit till sig. Bellevueparken har under hösten fått fler ledstänger utmed gångvägar för ökad tillgänglighet och för att skydda slänterna från skador av cykling. Nya bänkbord har också placerats ut intill fotbollsplanen.

Programarbete för upprustning av Vasaparkens lekplats har pågått under året. Dialoger har genomförts med parklekspersonal, barn i fokusgrupp och övriga parkleksbesökare. I november visades förslag till ny utformning av lekplatsen upp för allmänheten på plats i parken. Ett inriktningsbeslut för projektet är planerat att tas i stadsdelsnämnden under början av 2023.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande bidrar förvaltningen till ett fredligt och inkluderande samhälle, mål 16. Målet inkluderar också delmål att bekämpa korruption och mutor, bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Genom att arbeta med otillåten påverkan, kontinuitetsplanering och informationssäkerhet bidrar förvaltningen till att målet uppfylls.

Förvaltningens säkerhetsarbete bidrar till att uppnå mål 3: Hälsa och välbefinnande genom trygg kontinuitet inom exempelvis barn- och äldreomsorg. Arbetet bidrar även till att uppnå mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur genom att stärka en hållbar infrastruktur, underlätta tillgången till finansiella tjänster och marknader, stödja diversifiering

och teknikutveckling i inhemsk industri samt stärka tillgången till informations- och kommunikationsteknik för alla. Vidare bidrar arbetet till att uppnå Mål 11: Hållbara städer och samhällen.

Goda exempel

- Ett säkerhetsspel har köpts in om otillåten påverkan
- Inom platssamverkansprojektet Sveavägen har dialog med motorklubbar initierats.
- Platssamverkansprojektet på Sergels torg har presenterats vid en träff för erfarenhetsutbyte om öppna drogcener för kommun- och polisrepresentanter från södra Sverige.
- En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har följt upp och kvalitetssäkrat verksamheternas kontinuitetsplaner.
- En gemensam inspirationsdag för krisstödare inom innerstadsförvaltningarna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	84 %	83 %	86 %	84 %	85 %	79 %	2022
Analys Resultatet för upplevd trygghet i Norrmalms stadsdelsområde är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021. 86 procent av kvinnorna upplever att de är trygga, jämfört med 83 procent av männen. Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet är tio procentenheter över stadens medelvärde på 75 procent.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	89,5 %	87	92		88,5 %	88,5 %	2022
Analys Andel ungdomar som uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld är 89,5 procent. Andel flickor som uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld är 92 procent medan andelen för pojkar är 87 procent. Resultatet innebär en svag försämring jämfört med tidigare undersökning 2020 med mindre än en procentenhet. Resultatet för flickor har förbättrats med två procentenheter från senaste mätningen medan resultatet för pojkar har försämrats med tre procentenheter.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	66 %	67 %	65 %	65 %	74 %	73 %	2022
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 66 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 65 procent. Resultatet för stadsdelsområdet ligger något högre än resultatet för staden i stort där resultat var 64 procent, Indikatorn mäter dessutom nöjdhet med rent och städat på både parkmark och gatemark, där stadsdelsnämnden endast ansvarar för skötseln av parkmark.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	68 %	64 %	72 %	70 %	74 %	73 %	2022
Analys Årsmålet uppnås inte och årets resultat innebär en viss försämring med resultatet från föregående år. Resultatet för stadsdelsområdet är dock högre än för staden i stort där resultatet var 65 procent. Förvaltningen fortsätter sitt arbete med förbättring av uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön 	81 %	78 %	84 %	88 %	88 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet uppnås inte och innebär en försämring med föregående års mätning, vilket även följer trenden i staden i stort. Indikatoren mäter dock nöjdhet med stadsmiljön i stort, där stadsdelsnämnden endast ansvarar för skötseln av parkmark. Förvaltningen fortsätter sitt arbete med förbättring av uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga och prioritera det långsiktiga investeringsbehovet i stadens parklekar	2022-01-01	2022-06-30	
  Idrottsnämnden ska tillsammans med i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda var i staden det finns behov av och förutsättningar för att skapa en mer levande stad genom utegym samt anlägga utegym i enlighet med utredningens slutsatser	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna följa upp satsningen på trygghetsinvesteringarna. Detta för att skapa en samlad bild över de insatser som genomförts och vad resultatet blivit samt sprida goda exempel, erfarenheter och lärdomar	2022-01-01	2022-06-30	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishanteringen av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Erfarenheter har tagits om hand, bland annat har nämndens vård- och omsorgsboende i i egen regi påbörjat lagerhållning av nödvändiga resurser som till exempel filter.			
  Nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av säkerhetsskyddslagen ska säkerställa att det finns resurser och kompetenser tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet och bidra i utvecklingen av stadens säkerhetsskyddsorganisation	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Nämnden omfattas inte idagsläget av säkerhetsskyddslagen.			
  Stadsdelsnämnderna ska under ledning av kommunstyrelsen utreda förutsättningar för att etablera trygghetspunkter för krisberedskap och det civila försvaret inom sitt geografiska område	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Etablering har påbörjats. Förvaltningen kommer att ha tre trygghetspunkter inom stadsdelsområdet, och har prioriterat etablering av trygghetspunkt på Kulturhuset.			

Nämndmål: 1.2.1. Tryggt stadsdelsområde

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen arbetar systematiskt, strukturerat och resurseffektivt för att invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet ska vara trygga och säkra. Samverkan med lokalpolisområde Norrmalm fortsätter enligt den lokala överenskommelsen. Synpunkter som inkommer från Synpunktsportalen, trygghetsvandringar, medborgarförslag, brottsstatistik och trygghetsundersökningar analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande insatser. Samverkan kring trygghetsfrågor sker internt inom staden med andra förvaltningar, bland annat med trafikkontoret, kulturförvaltningen och fastighetskontoret. Samverkan sker även med externa aktörer, bland annat med fastighetsägare och boende.

Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen och dess verksamheter planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Förvaltningen arbetar med att stärka medarbetares kunskap om otillåten påverkan för att öka medvetenheten och larma om det finns risk att påverkas i sitt beslutsfattande. Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet, både strategiskt och operativt genom att genomföra insatser och förbättra arbetssätt. En struktur skapas kring informationsklassificering i syfte att prioritera samhällsviktiga system och processer. Vidare arbetar förvaltningen förebyggande mot våldsbejakande extremism enligt handlingsplan och samverkan med andra aktörer.

Kommunikationsinsatser utförs i syfte att informera om förvaltningens arbete för en trygg och säker stad.

Förväntat resultat

Invånare, besökare och verksamma upplever att platser, parker och grönområden inom stadsdelsområdet är trygga och säkra.

Sergels Torg och Klaraområdet är inte längre en öppen drogscen utan en trivsamt plats där människor möts och vistas. Förvaltningen förbättrar förutsättningar för att unga som vistas i riskmiljöer ska lotsas till mottagande, sociala och preventiva aktörer och verksamheter. Detta gäller även på Stockholm Centralstation och Cityterminalen.

Området runt Odenplan, Vasaparken, Observatorielunden, Sveavägen och Vanadislundens upplevs trivsammare och tryggare. Förekomsten av narkotika minskar och det finns en blandning av verksamheter och människor som skapar en trivsamt miljö att vistas i. Boende

och besökare upplever att störande trafik och ordningsstörningar på Sveavägen minskar. Odenplan fylls av aktiviteter som skapar samhörighet och trivsel.

Det förvaltningsövergripande preventiva och trygghetsskapande arbetet sker systematiskt över avdelningsgränserna. Förvaltningen arbetar med platssamverkan utifrån identifierade behov. Kunskapen kring krisberedskap är hög, och förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid allvarlig händelse förbättras ständigt.

Anställda har kunskap om otillåten påverkan samt hur det motverkas och hanteras. Förvaltningen arbetar enligt GDPR och det finns en trygg personuppgiftsbehandling. Kunskapen och betydelsen av informationssäkerhet stärks hos chefer och medarbetare. Förmågan och kompetensen att hantera informationssäkerhetsincidenter ökar inom förvaltningen.

Analys

Bedömningen är att nämndmålet delvis är uppfyllt mot bakgrund av förvaltningens och Polismyndighetens gemensamma lägesbild av utvecklingen i Klaraområdet och delar av Observatorielunden.

Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är fortfarande brottsligheten hög i Klaraområdet, och även om förvaltningens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt är Sergels torg fortfarande en öppen drogscen. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogscen. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika i Observatorielunden är att parken är otillgänglig och att det har saknats aktiviteter och målpunkter. Genom förvaltningens platssamverkan har trygghetsskapande åtgärder genomförts.

Mot bakgrund av att det finns två öppna drogscener inom stadsdelsområdet gör förvaltningen en fortsatt bedömning att nämndmålet om ett tryggt stadsdelsområde delvis uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden	79	83	75	75	75 %		2022
 Andel invånare som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen i stadsdelen de bor.	69 %				68 %		2022
 Människor vistas gärna på Sergels torg	10 %				15 %		2022
Analys							
Målet för andelen personer som gärna vistas på Sergels torg uppnås inte 2022. Av de som svarar att man besöker Sergels torg varje vecka eller varje månad nås årsmålen med marginal. Slutsatsen är att personer som oftare besöker eller passerar							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Sergels torg är mer positiva till platsen och att förändringsarbetet upplevs som positivt av dem som faktiskt ser och besöker platsen. Kommunikationsarbetet kring vad som händer på Sergels torg behöver utvecklas ytterligare för att förändra attityden till Sergels torg.							
	Sergels torg är en trivsamt plats	14 %			15 %		2022
<p>Analys</p> <p>Målet för andelen personer som anser att Sergels torg är en trivsamt plats uppnås inte 2022. Personer som oftare besöker eller passerar Sergels torg är mer positiva till platsen. Av utfallet dras slutsatsen att förändringsarbetet upplevs som positivt av dem som faktiskt ser och besöker platsen, men att föreställningen om Sergels torg som en otrygg och orevlig plats lever kvar hos de som besöker platsen mer sällan. Kommunikationsarbetet kring vad som händer på Sergels torg behöver utvecklas ytterligare för att förändra attityden till Sergels torg.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra utbildningsinsatser och kommunikationsinsatser om informationssäkerhet.	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Utbildningsinsatser och kommunikationsinsatser har genomförts. Medarbetares kompetens om informationssäkerhet har stärks. En utmaning är att verksamheter inte har resurser att utbilda sig mer ingående eller skapa sig en god förståelse för verksamhetens betydande ansvar inom området. Detta påverkar motivationen att delta på utbildningar samt att efterfråga mer information och kommunikation.</p>			
 Skapa struktur och effektiva arbetssätt för arbetet med informationsklassningar	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbete pågår och fortsätter 2023. Informationssäkerhets- och dataskyddsnätverk har skapats.</p>			
 Utveckla digitalt verktyg för att stärka förutsättningar för preventivt socialt arbete i Klaraområdet	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Klarakompassen finns och används inom Klaraområdet.</p>			
 Utveckla platsaktivering inom ramen för platssamverkan Odenplan/Observatorielunden.	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen har bland annat genomfört aktiviteter under sommaren tillsammans med Stadsbiblioteket på Kentauern samt spegeldammen vid Observatorielunden.</p>			

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Norrmalms stadsdelsnämnds parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en så kallad

funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten. Medborgardialog genomförs i större parkupprustningsprojekt.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i stadsdelsområdets parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare som upplever att det finns möjlighet till både aktiviteter och rekreation i stadsdelsområdets parker. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att uppsatta mål för parkutveckling är uppfyllda. Parkerna är hållbara, tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	78	74	81	76	80 %		2022
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 78 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 76 procent. Resultatet för Norrmalm ligger något högre än resultatet för staden i stort där resultat var 73 procent. Förvaltningen fortsätter och arbetar efter stadsdelsnämndens verksamhetsmål om att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla, där det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ge idrottsföreningar, i samverkan med organisationen Städa Sverige, samt andra föreningar och skolor möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Möjlighet har getts till föreningar att städa i parkerna men ingen förening har anmält intresse till förvaltningen under året.			
 Utveckla arbetssätt kring hantering av synpunkter från medborgare kring parker och grönområden.	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla projektmodell för arbetet parkinvesteringar för ökad effektivitet och kvalitet.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Arbete har pågått under året men slutförandet av projektet skjuts till våren 2023 då ny avdelningschef för parkmiljöavdelningen tillträder.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås. Nämndens förskolor har under året arbetat fram en lägesbild för att få fatt i gemensamma

utmaningar och styrkor, specifika för stadsdelsområdet och utmaningar som förskolan som helhet står inför. Arbetet har resulterat i framtagandet av gemensamt prioriterade områden och prioriterade satsningar för utveckling på kort- och lång sikt, vilka kartlagts i en gemensam strategikarta. Dessa fokusområden är medarbetarskap, ledarskap, pedagogik/barn, organisation och systematiskt kvalitetsarbete. Strategikartan är ett verktyg och en vägvisare i ledningsgruppens arbete för att gemensamt ta sig an kommande utmaningar och behov. Med en gemensam vision, struktur och förhållningsätt stärks likvärdigheten inom och mellan förvaltningens förskolor.

Språkutvecklande arbetssätt

För att skapa likvärdiga förutsättningar till kunskapsutveckling har förvaltningens förskolor ett gemensamt fokus på det språkutvecklande arbetet. Förvaltningen har erbjudit utbildning för pedagoger i språkutveckling för flerspråkiga barn och barn med annat modersmål än svenska.

Bildstödsverktyget Widigt online introducerades i nämndens förskolor under vårterminen. Förskolans upplevelse är att verktyget är ett bra stöd för kommunikation och hjälper barnen i deras språkutveckling. Verktyget ger även stöd för struktur och planering och är på så sätt en del i förskolans tydliggörande pedagogik och ger alla barn likvärdiga förutsättningar till delaktighet och inflytande.

All personal i förskolan deltog under året i en föreläsning med fokus på språkutvecklande arbetssätt och den fysiska lärmiljön.

Förvaltningen beviljades under vårterminen statsbidrag för att kunna fördjupa det språkutvecklande arbetet. Bidraget har använts till inköp av barnlitteratur och litteratur för kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt för personalen. Delar av bidraget har använts till inköp av en lästjänst. Lästjänsten är ett viktigt verktyg för barnens språk-, läs- och skrivutveckling både i förskolan och i hemmet. Förvaltningen har i sin utvärdering av användandet konstaterat att förskolorna nyttjar tjänsten på flera olika sätt och i många olika situationer under dagen för att främja barnens språkutveckling. Utvärderingen visar också att det finns skäl att ytterligare kommunicera kring tjänstens möjligheter och stärka samverkan med hemmen för att öka användandet även i hemmet. Förvaltningen har vidare använt bidraget till att anställa en pedagogisk utvecklingsledare, bland annat med uppdrag att samordna och stötta förskolorna i utvecklingsarbetet. Syftet med de satsningar som gjorts via statsbidraget är att skapa ett sammanhållet strategiskt arbete för barns språkutveckling i nämndens förskolor.

Övergång förskola och skola

Riktlinjerna för övergång mellan förskola och skola har reviderats med ett tillägg som tydliggör att överlämningen mellan skolformerna ska ha fokus på språk. Vid höstens uppföljande utvärderingsmöte mellan verksamheterna framkom att övergångarna generellt fungerar bra men att det finns skäl att förbättra vissa kommunikationsaspekter i handlingsplanen för att tydliggöra verksamheternas respektive uppdrag. Bland annat genom att förtydliga i handlingsplanen hur och när förskolorna informerar om kommande skolval samt hur överlämning mellan skolformerna sker.

Under höstterminen har representanter från Norrmalms, Södermalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar samverkat för att tillsammans ta fram en gemensam handlingsplan. Samarbetet initierades med anledning av att skolorna i respektive stadsdelsområde ingår i samma grundskoleområde och tar emot barn från samtliga stadsdelsområden. Syftet med en gemensam handlingsplan är att processen ska bli tydligare och mer enhetlig och stärka samarbetet med skolan, då skolorna bara behöver förhålla sig till en handlingsplan istället för tre. En gemensam handlingsplan förväntas förenkla, förtydliga och förbättra processen för att övergången ska bli så bra som möjligt för alla barn.

Pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Förskoleavdelningen har utökats med en pedagogisk utvecklingsledare med uppdrag att bidra till förskolornas pedagogiska utveckling genom att stödja, inspirera och kompetensutveckla pedagoger, chefer och ledningsgrupper.

Förvaltningen har under året haft ett projekt med lekgrupper i samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Syftet var att stärka förmågan till social interaktion, lek, kommunikation och fantasi. Projektet riktade sig främst till barn som behövde stärka sin förmåga att leka och samspela med andra, men också som en kompetensutveckling för pedagoger att stötta alla barn i leken.Handledning var kopplad till lekgrupperna där flera arbetslag från olika förskolor ingick tillsammans med förskoleavdelningens specialpedagog. Utvärderingen av projektet visade på en positiv utveckling av enskilda barns förmåga till social interaktion. Projektet har också lett till att personalen utvecklat sina egna och arbetslagets arbetssätt vilket gynnat hela barngrupper. Personal uppgav att de kände sig tryggare i att stötta barnen i leken och att de via insatsen stärkt sitt gemensamma förhållningssätt.

Vid förskolans pedagogiska café, ett forum för kollegialt utbyte, berättade pedagoger om hur de arbetar för att främja fysisk aktivitet hos barnen under vårterminen. Vid höstterminens tillfälle föreläste en biträdande rektor om språkutvecklande arbetssätt utifrån ett lärmiljöperspektiv. Forumet är en plats för att sprida inspiration och goda exempel mellan förskolorna.

Nämndens förskolor arbetar med att utveckla arbetet kring reflektion, dokumentation och analys i skolplattformen. Arbetet är en återkommande punkt på förskolans digitaliseringsnätverk som arbetar med att utveckla användandet utifrån enheternas olika behov.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Det har under året inte funnits någon efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk, utöver finska. De barn som önskat förskola på finska har erbjudits plats på den fristående finska förskolan i stadsdelsområdet. Förvaltningen genomför återkommande språkkartläggningar för att ta reda på vilka språk som talas av barn och personal i verksamheterna och om det finns behov av förstärkt språkstöd. I samband med att barnen börjar i förskolan erbjuds alla familjer ett språksamtal.

Samverkan med förvaltningens äldreavdelning

Under året har samverkan fortsatt mellan förskolor och förvaltningens verksamheter inom äldreomsorgen. Mötet mellan barnen och seniorerna är en trygghetsskapande aktivitet då

barnen och seniorerna är en del av varandras närmiljö som främjar tryggheten, den generationsöverskridande förståelsen och väcker nyfikenhet hos barnen.

Väldimensionerad organisation för ett effektivt lokalutnyttjande

Swecos befolkningsprognoser samt förvaltningens egna beräkningar visar att barnantalet inom stadsdelsområdet minskar. Flera av nämndens förskolor har för närvarande ledig kapacitet. Ett minskat barnantal innebär bland annat att mindre intäkter ska finansiera lokalbeståndet. Förvaltningen genomförde under året en översyn avseende de lokaler nämnden hyr för drift av förskola, i samband med det gjordes en uppdaterad kartläggning av platskapacitet för respektive förskola. Detta för att säkerställa att så hög andel som möjligt av förskoleschablonen går ut till verksamheten samt säkra ett effektivt lokalutnyttjande.

I arbetet med att nå en väldimensionerad organisation i relation till aktuellt barnunderlag har förskolorna Norrbacken och Tempeltrappan slagit ihop med redan befintliga verksamheterna Nova och Luna. Under hösten flyttade verksamheterna till Nova och Luna vilket innebar att antalet platser minskade med 154 platser under verksamhetsåret.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att identifiera fler åtgärder i arbetet att nå en väldimensionerad organisation där pengarna i huvudsak ska gå till barnen och inte till ett överskott av utnyttjade platser. Arbetet kommer att fortgå under 2023 då det fortsatt finns en överkapacitet av förskoleplatser. Nästa steg i arbetet är att avveckla nämndens utegrupp. Verksamheten är utmanande att bedriva resurseffektivt, både avseende ekonomiska och personella resurser. Utgruppen startades i samband med att stadsdelsområdet hade utmaningar i att säkerställa platsgaranti och barnantalet var högt. Utifrån det förändrade läget och minskat intresse finns det inte längre något behov av utgruppen. Avvecklingen av utgruppen ger samtliga av nämndens förskolor tillgång till den lokal förvaltningen hyr i Stora skuggan.

Öppna förskolan

Öppna förskolan har under verksamhetsåret gjort en rad olika utvecklingsinsatser med syfte att öka deltagande och nå ut till fler vårdnadshavare. Verksamheten hade i början av året ett betydligt lägre antal besökare än vad verksamheten idag har. Verksamheten hade i slutet av året cirka 80–100 besökare varje dag. Öppna förskolan har arbetat strategiskt med att nå ut till vårdnadshavare via sociala medier där de delar aktuella händelser och kommande aktiviteter. Under året uppmärksammades att många vårdnadshavare hade frågor om kö- och ansökningsförfarandet och utifrån det bjöds förvaltningens kö handläggare in till verksamheten för att möta vårdnadshavare och besvara funderingar kring kö- och placering. Öppna förskolan har under året samverkat med andra aktörer genom att delta i familjecentralens möten på BB Family på Kungsholmen. Där har BVC-sköterskor, mödravården, familjemottagningen och öppna förskolor träffats för samverkan kring stöd till våra familjer. Öppna förskolan har samarbetat med stadsbiblioteket som ordnat pekboksklubb. Vid träffarna ges vårdnadshavarna tips och metoder för läsning med barnen och tillhandahåller boktips.

Öppna förskolans personal har under året utbildat till handledare i föräldrastödsprogrammet ABC för 0-2 åringar. Den första kursen har nu genomförts och personalens uppfattning är att

det finns ett fortsatt stort behov och intresse för att delta i kursen hos flera vårdnadshavare som besöker öppna förskolan. Föräldrastödsprogrammet kommer att erbjudas med löpande intervall.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Nämndens förskolor arbetar för att barn ska få förutsättningar att skapa hållbara relationer till sig själva, sina medmänniskor samt miljön och är demokratiskt fostrande mötesplatser. Förskolans utbildning pågår under hela dagen där undervisning, omsorg, lek och lärande tillsammans bildar en helhet.

Förvaltningen har under året skapat möjligheter för barn att ha inflytande och vara delaktiga i syfte att främja förskolans roll som en demokratiskt fostrande mötesplats. Formerna varierar och sker exempelvis via trygghetsvandringar, barnråd och barnintervjuer.

Förvaltningen manifesterade för barns rättigheter i samband med barnkonventionens dag genom en ljusmanifestation i Vasaparken. Genom manifestationen synliggjordes barnen i och deras rätt att ta plats i det offentliga rummet.

Nämndens förskolor arbetar dagligen med att väcka barnens intresse och förståelse för hållbar utveckling och målen i Agenda 2030. I verksamheterna används mycket av naturens resurser och återvinningsmaterial som barnen lånar från skogen, köket eller tar med sig hemifrån. Barnen utvecklar en förståelse för allas gemensamma ansvar att värna om miljön och hållbar utveckling. En förskola gästades under hösten av förvaltningens miljösamordnare för att berätta om barnens viktiga bidrag i arbetet med Agenda 2030 och hållbarhet utifrån flera aspekter. Under besöket tydliggjordes hur barnens arbete utgör ett stort och viktigt bidrag till arbetet med aktiviteterna i förvaltningens klimat- och miljöprogram.

Barnen har varit med och gjort matsvinnsmätningar i syfte att skapa förståelse och minska matsvinnet i förskolornas kök. Förskolorna har också egna återvinningstationer och använder till största del återbruksmaterial i sina projekt och vid skapande.

En viktig rättighetsaspekt för förskolan är rätten till likvärdig utbildning och verksamhetens uppdrag att kompensera för skillnader i barns förutsättningar och behov. Under perioden har förskolans specialpedagog genomfört handledning för pedagoger och arbetslag. De kartläggningar som görs tillsammans med specialpedagogen resulterar i handlingsplaner vilka ska gälla som verktyg för att säkerställa att alla barn ges likvärdiga förutsättningar att lära och utvecklas.

Från och med hösten 2022 genomförs barnhälsokonferenser. Barnhälsokonferenserna syftar till att säkerställa en likvärdig utbildning för alla barn, där barn i behov av särskilt stöd får de anpassningar de behöver och har rätt till. På barnhälsokonferenserna deltar rektorer, samordnare för barnhälsa med specialpedagogisk kompetens samt pedagogisk utvecklingsledare.

Goda exempel

- Under perioden har en arbetsgrupp tillsatts som arbetar med att ta fram en gemensam digital handlingsplan för nämndens förskolor. Den digitala strategin ska utgå ifrån den

Nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet, Stockholm stads kvalitetsprogram och resultaten från enheternas självvärdering utifrån digitalisering.

- Användningen av bildverktyget Widgeit online som implementerades i början av året har nu kommit i gång i verksamheterna. Verktöget ger ökade möjligheter att med hjälp av symboler tydliggöra verksamheten och skapa förståelse för det verbala språket och stötta barnen i deras kommunikation.
- Förskolorna har genomfört matsvinnsmätningar tillsammans med barnen i syfte att skapa förståelse hos barnen och minska matsvinnet.
- Barnhälsokonferenser har implementerats som ett nytt forum och arbetssätt för att säkerställa en likvärdig utbildning för alla barn.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38 %	1,3 %	38,1 %	38,9 %	33 %	33 %	VB 2022
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	88 %	86 %	88 %	88 %	2022
  Antal barn per grupp	15,3 barn/avd.			13,7 barn/avd.	16	16	VB 2022
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			5 st	4,9	4,9	VB 2022
Analys							
Förskolornas arbetssätt innebär att barnen befinner sig i mindre grupper under större delen av dagen. Avvikelsen beror delvis på att det finns utmaningar i att nå en budget i balans och upprätthålla små barngrupper och samtidigt bibehålla en hög andel förskollärare.							
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,9			3,6	3,6	3,6	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskollärare och barnskötare förstår, lyssnar och förmår att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd och lägga grunden för ett livslångt lärande. Förskolan utvecklar det språkutvecklande arbetssättet och sprider goda exempel. Läs- och skrivsvårigheter hos barn upptäcks tidigt och åtgärder sätts in. Förskolan samverkar med skolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. Utbildningen i förskolan ger barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva.

Förväntat resultat

Förskolan erbjuder barnen en trygg omsorg. Barns grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. Pedagoger och lärmiljöer i förskolan stödjer barnens lärande och utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som anser att sitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs	72	70	74		71		2022
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för sitt barn	91	91	91		90		2022
 Pedagogernas självskattning i WKI område språkutveckling	3,9				3,7		2022

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen fortsätter att ge flerspråkighetsutbildning för pedagoger inom nämndens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Nämndens förskolor utvecklar arbetet kring reflektion, dokumentation och analys i Skolplattformen	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Språk, matematik, naturvetenskap och fysisk aktivitet integreras och synliggörs i undervisningen	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Verksamheten utvecklar arbetsätt för att upptäcka läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Översyn av förskolans organisation genomförs med anledning av vrikande barnantal	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls.

Förebyggande barn-, ungdoms- och fritidsarbete

Förvaltningen har under året utökat förebyggande insatser såsom råd- och stödsamtal samt samarbetsamtal. Arbetet fortgår med att utveckla arbetsätt för ett mer förebyggande stöd, syftet är fånga upp familjer i ett tidigt skede. Det görs bland annat genom att öppenvården har en direkttelefon dit familjer kan ringa utan att behöva gå via mottagningen på familjeenheten. Ärenden aktualiseras även efter samarbetsamtal och familjerna erbjuds tid inom tre veckor. Antal orosanmälningar har ökat med 32 stycken i jämförelse med år 2021 då det inkom 1205 anmälningar. Andel orosanmälningar där utredning är inledd har minskat från föregående år från 58 procent till 53 procent. Det är svårt att dra några slutsatser till orsaken att det inleds färre utredningar men vidare analys ska genomföras. Andel inleda utredningar gällande flickor har ökat under samma tidsperiod från 48 procent till 53 procent. En hypotes är att det är fler flickor som har kontakt med psykiatri, där oro anmäls till socialtjänsten. Utvecklingen kommer att följas noggrant.

Förvaltningen har beviljats lokalt utvecklingsmedel (LUM) för tidigt stöd till minderåriga EU-medborgare som vistas i en gatumiljö i syfte att återföra dem till sin stadigvarande hemvist för att minska risken för utsatthet och bristande omsorg.

Förvaltningens parklek erbjuder en mångsidig och flexibel verksamhet som bidrar till en meningsfull fritid. Under sommarmånaderna erbjöd samtliga öppna verksamheter aktiviteter för barn och unga. Vasaparkens parklek har fokus på en bredare målgrupp där både familjer, barn och ungdomar aktiverats. Observatorielundens parklekshus är stängt på grund av problem med inomhusmiljön orsakad av golvmattornas lim, renovering av parklekshuset har påbörjats. Parkleksverksamhet erbjuds utomhus fram tills att renoveringen är slutförd. Vasaparkens parklek har besökarna haft möjlighet till informellt lärande om hur kretsloppet

fungerar genom odling av grönsaker och växter. Parkleken bjöd även till ett traditionellt midsommarfirande.

Förvaltningens öppna fritidsverksamheter erbjuder barn och unga en meningsfull och varierad fritid. Ungdomsgården har under året erbjudit läsläsning, samtal om angelägna och allvarliga ämnen och sommarlovsaktiviteter. Verksamhet riktad till nyanlända ungdomar, Träffas, har erbjudit verksamhet en gång i veckan. Träffas har arbetat för att öka antalet flickor och unga kvinnors deltagande i verksamheten, genom att anpassa aktiviteterna samt arbeta relationsskapande. Verksamheten riktad till barn och unga med funktionsvariationer, Tre Liljor ungdomsgård, har erbjudit aktiviteter både i och utanför verksamhetslokalen. Utöver traditionell fritidsgårdsverksamhet har målgruppen fått gå på museum, åkt skridskor i Vasaparken och upplevt delfinalen i Funkisfestivalen. Utöver den traditionella ungdomsgården har målgruppen även kunnat delta på Lördagshänget som är en förvaltnings och stadsdelsövergripande projekt. Deltagarantalet har ökat något i år och det är övervägande flickor som har besökt verksamheten och deltagit i förvaltningsövergripande aktiviteter. För målgruppen inom hbtqi+ arrangerades aktiviteter i samverkan med Bromma stadsdelsförvaltning. Planering fortgår för att starta upp en mobil fritidsverksamhet för barn och ungdomar mellan 10-15 år.

Förvaltningens fältassistenter arbetar relations- och trygghetsskapande inom stadsdelsområdet. Det uppsökande arbetet med skolorna fortgår genom klassbesök och medverkan på föräldramöten. Fältassistenterna föreläser även för skolklasser kring aktuella ämnen. Det ger positiva effekter eftersom fältassistenterna blir kända ansikten för ungdomar och föräldrar, vilket i sin tur underlättar det uppsökande arbetet. Fältassistenterna har även deltagit på samverkansmöten med kollegor i staden där aktuella ämnen och lägesbilder diskuteras och föreläsningar har anordnats. Samverkan med Kungsholmens-, Norrmalms- och Östermalms förvaltningar (KNÖ) har fortsatt och en gemensam internutbildning kring trygghet och säkerhet har genomförts.

Ungdomsmottagningen på Odenplan erbjuder ungdomar i åldern 12-22 år rådgivning och stöd av kurator i syfte att främja en god psykisk, fysisk och sexuell hälsa. Mottagningen har vuxit och är en av de största i landet. Kuratorerna på mottagningen har främst individuella samtal, men genomför även klassbesök. Syftet med klassbesöken är att ungdomarna ska hitta till ungdomsmottagningen och få kännedom om vad som kan erbjudas. Mottagningen har ett fortsatt högt tryck samtidigt som mottagningens nya utvärderingsterminal visar på mycket hög nöjdhet bland besökarna. Ungdomsmottagningen kommer inom ramen för detta samarbete även att starta samtalsgrupper för unga som identifierar sig som transsexuella.

Utvecklad samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis och Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2020

Förvaltningens arbete med att i samverkan med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar ha en socialsekreterare lokaliserad hos polis har pågått sedan september 2022. Syftet är att tillsammans med polis hålla samtal med ungdomar som anmäls för brott, fånga upp och vid behov ge snabbt stöd för att förhindra fortsatt kriminalitet. Fokus har varit att utveckla samverkan mellan förvaltningarnas familjeenheter och polis samt att få igång och

utveckla metodik kring samtalen. En svårighet i arbetet är att det dröjt med godkännande av säkerhetsklassning av socialsekreteraren, vilket gjort att socialsekreteraren inte kunnat vara samlokaliserad med polisen. Projektet har därför inte kunnat komma till sin fulla kapacitet. Från september fram till sista november har stadsdelsförvaltningarna fått kännedom om 38 unga, i åldern 11-17 år som begått brott för första gången. Tio av dessa unga personer är boende inom stadsdelsområdet. Det har funnits en del utmaningar med att ha samtal inom 48 timmar då det i vissa fall saknades telefonnummer, att socialsekreteraren inväntade svar från polis om eventuellt förhör samt att föräldrarna inte haft möjlighet att träffas inom tidsramen. Socialsekreteraren har även medverkat vid sex polisförhör, inlett utredning på fyra och gjort tre yttrande.

Den vanligaste olagliga aktiviteten och även den vanligaste första kontakten med kriminella organisationer sker genom narkotika för unga inom Norrmalms stadsdelsområde. Tillgängligheten är hög och de unga är köpstarka. Droganvändning bland unga i innerstaden ligger på en högre nivå än i övriga Stockholmsområdet. Att arbeta drogförebyggande minskar medicinska skador på den enskilde samt konsekvenser som ett droganvändande har på samhället.

Förvaltningens interna samverkan mellan förskoleavdelning och socialtjänstavdelningen fortgår för att stärka barns skyddsfaktorer och ge adekvat stöd tidigt. Arbetet med att stärka kompetensen kring att uppmärksamma oro fortsätter att utvecklas och under perioden har personal inom förskolan deltagit på seminarier gällande orosanmälningar. Samverkan handlar även om arbetssätt för att öka inskrivningsgraden i förskolan för de barn som behöver det mest, eftersom förskolan är en viktig skyddsfaktor. Ytterligare exempel på utökad samverkan är det digitala seminarium som genomförts gällande missbruk hos föräldrar. Arbetet med att upprätta en strategisk plan för samverkan mellan förskola och socialtjänst är påbörjad.

Förvaltningens skolsocionom fångar upp elever med oroväckande skolfrånvaro. Arbetet med skolsocialt team har varit positivt för samverkan mellan skola och socialtjänst. En utmaning i projektet är att målgruppen är svårdefinierad och att det varit svårt att göra urval av elever på rätt grunder. Flertalet av ärenden har visat sig vara komplexa och det har funnits omfattande behov av stöd från flera aktörer. En röd tråd i dessa ärenden är att barnet inte haft kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Eftersom behov av stöd ofta varit mycket omfattande och barnets mående behövt stabiliseras innan eller parallellt med insatsen är det svårt att utvärdera i vilken grad insatsen gjort skillnad. Behovet för barn med problematisk skolfrånvaro täcks i dagsläget upp av öppenvård i form av familjebehandling samt genom Positivt som är en särskild undervisningsgrupp i samverkan med utbildningsförvaltningen. Förvaltningen kommer att se över insatser kring oroväckande skolfrånvaro i enlighet med budget.

Förvaltningen har tillsammans med fyra andra förvaltningar beviljats medel för SMART föräldraskapsstöd. Uppdraget var att i samverkan utveckla information kring föräldraskapsstöd på stadens hemsida. På grund av tidsbrist har drygt hälften av beviljade medlen återbetalats.

Föräldrastödsprogram

Förvaltningen använder tre olika former av föräldrastöd; Alla Barn i Centrum (ABC),

KommunikationsMETod (KOMET) och Föräldrastöd i Sverige (för nyanlända). Förvaltningen har tagit beslut om att rikta om utbildningssatsningar utifrån behov och antal utbildningsplatser. Detta har gjort att utbildningssatsningar görs på ABC-tonår och att utbildningen för ledare i Tonårskomet utgår.

Förvaltningens förskoleavdelning har gjort en satsning för att utveckla öppna förskolans verksamhet. En av satsningarna är att erbjuda föräldrastödsprogrammet ABC för 0-2 åringar. Genom satsningen kan öppna förskolan nå ut till fler vårdnadshavare i behov av föräldrastöd och samtidigt nå fler familjer med information om förskolan. Insatserna förväntas främja en ännu högre inskrivningsgrad i förskolan.

Förvaltningens fältassistenter har genomfört två föräldragrupper för ABC-tonår. De har under hösten utbildat sig i KOMET och parallellt hållit en föräldragrupp. Fältassistenter ser en tydlig effekt av att hålla dessa grupper då föräldrar väljer att kontakta dem i frågor som rör deras barn och unga.

Grupper i KOMET och ABC-tonår har hållits av externa aktörer på grund av den höga efterfrågan.

Alkohol-, narkotika-, doping-, tobak- och spelförebyggande arbete

Under året har förvaltningen deltagit i att ta fram ett nytt ANDTS-program. Arbetet samordnas av socialförvaltningen och planeras beslutas under 2023. Arbetsgruppen för den stadsdelsövergripande informationen om ANDTS till vårdnadshavare i Stockholm stad har reviderat och granskat utskicken som görs regelbundet under året.

Förvaltningen erbjuder stöd till alla skolor inom Norrmalms stadsdelsområde att ta fram handlingsplaner och förebyggande insatser. Flera besök har gjorts i skolor under våren, bland annat vid Kungstens gymnasiet, Viktor Rydbergs högstadium, Enskilda gymnasiet och Jensen Norra.

Deltagande i stadens och länets samverkansforum för ANDTS-frågor ger ny kunskap och nya verktyg för att utveckla det preventiva och hälsofrämjande arbetet. Norrmalms stadsdelsområde ligger bland de högst rankade stadsdelsområdena i staden när det kommer till det förebyggande arbetets robusthet med ett högt värde (88) på preventionindex-mini.

Öppenvård

Förvaltningens familjeenhet har från maj 2021 inrättat en egen öppenvårdsgrupp med tre familjebehandlare och en skolsociolog. Öppenvården genomför systematisk uppföljning för att granska hur väl målet stämmer med utfall. 86 barn har eller har haft familjebehandling och 25 familjer har haft råd- och stödsamtal hittills under året. En utvärdering av insatsen familjebehandling är genomförd, dock med låg svarsfrekvens vilket är ett utvecklingsområde för kommande utvärdering. I svaren från utvärderingen framkommer en positiv bild av insatsen. Flertalet uppger att situationen hemma har förbättrats, att de känner sig väl bemötta och lyssnade på. Under hösten 2022 har familjebehandlare genomfört utbildning i *Tryggare barn*. Metoden är utvecklad med syfte att minska risken för våld mot barn genom att minska negativt samspel, förebygga risksituationer och stärka relationen mellan barn och föräldrar. Förvaltningen vill kunna erbjuda insatsen tidigt i utredningsprocessen där det finns en oro för att barn och ungdomar är utsatta för våld av sina föräldrar. Utveckling av ett familjecentrat

arbetsätt mellan förvaltningens socialtjänst fortgår genom att en familjebehandlare från öppenvården regelbundet är tillgänglig på Barnavårdscentralen för att ge råd och stöd till blivande eller nyblivande föräldrar och lotsa dem rätt. Detta sker i samarbete med Kungsholmen stadsdelsförvaltning.

Hemlöshet och vräkningsförebyggande arbete

Förvaltningens arbete med att förebygga hemlöshet, möta den akuta hemlösheten samt arbete för en varaktig boendesituation har fortgått under året. Bosamordnaren på förvaltningens vuxenhet och bolotsen på äldreavdelningen arbetar vräkningsförebyggande i samverkan med andra enheter. En lokal samverkansrutin har tagits fram för förvaltningens olika verksamheter, i syfte att underlätta arbetet för en varaktig boendesituation. Statistiken som bolotsen uppför har under året utvecklats genom att ange om den äldre har varit aktuell inom socialtjänsten tidigare för att på så sätt kunna rikta resurser innan besked om avhysning.

Förvaltningen har under året aktivt arbetat med att stötta de familjer som bott i förvaltningens genomgångsbostäder inför att det skulle stängas ned. 80 barnfamiljer har fått stöd för att i första hand själva hitta en ny lösning för sitt boende. I slutet av året kvarstår endast en familj som fortsatt behöver stöd för att komma vidare till en mer långsiktig lösning.

Budget- och skuldrådgivning

Under året påbörjades ett projekt med syfte att förebygga unga vuxnas skuldsättning. Ett föreläsningmaterial togs fram anpassat för ungdomar. Förvaltningens budget- och skuldrådgivare vidareutvecklar arbetet genom att samverka med andra stadsdelsförvaltningar, bland annat genom gemensamma handledningstillfällen.

Äldrevänlig stad

Arbetet med utvecklingsområdena som identifieras i stadens gemensamma handlingsplan för en äldrevänlig stad har löpt på under året. Samtliga utvecklingsområden ingår i förvaltningens ordinarie arbete. Under året har förvaltningen kartlagt de aktiviteter som pågår utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Utifrån kartläggningen framkommer att många aktiviteter fokuserats kring social isolering, delaktighet och inflytande, kommunikation och information samt samverkan och partnerskap.

Förvaltningen har under året fortsatt att erbjuda aktiviteter för att bibehålla funktioner, motverka ofrivillig ensamhet och främja ett hälsosamt åldrande på förvaltningens aktivitetscenter, den kommunövergripande öppna mötesplatser Vasaträffen och Ljuspunkten. Utifrån den enkät som skickas ut till besökarna på den kommunövergripande öppna mötesplatsen och aktivitetscenter framkommer att drygt 88 procent upplever att förvaltningens mötesplatser bidrar till att minska ensamheten. Vidare framkommer att 99 procent är nöjda med utbudet av aktiviteter och 98 procent är även nöjda med innehållet i aktiviteterna vilket är en förbättring från föregående år. Utifrån enkäten framkommer förslag om att ha fler aktiviteter relaterade till bland annat målning, litteratur och spel.

Förvaltningen har under året kartlagt och sett behov av ytterligare aktivitetscenter i andra delar av stadsdelsområdet för att öka tillgängligheten så att fler seniorer får möjlighet att delta i meningsfulla, sociala aktiviteter. Som ett första led har ”aktiviteter på stan” vidareutvecklats för att ge en mötesplats oberoende av fysisk lokal. Förvaltningens gym för seniorer har under

året utökat öppettiderna då efterfrågan har varit hög. Förvaltningen fortsätter att erbjuda fysiska aktiviteter så som exempelvis gemensamma gympagrupper och parkvandringar. I samband med förvaltningens fysiska aktiviteter erbjuds alltid efterföljande gemensamt mellanmål. Utöver fysiska aktiviteter har förvaltningen erbjudit matlagningsgrupper där deltagarna samlats kring mat och inspirationsföreläsningar med efterföljande samtal. Även IT-café och digitala inspirationsdagar har genomförts med möjlighet att praktiskt testa att använda digitala hjälpmedel för att inspirera och för att öka den digitala mognaden. Förvaltningen har också fortsatt att samverka med SeniorNet. Förvaltningens fixartjänst har fortsatt att arbeta i enlighet med sitt uppdrag samt utökat till att också kunna erbjuda digitalt stöd i hemmet.

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen har under året spridit sitt aktivitetsprogram i stadens kalendarium, Mitti och via förvaltningens övriga verksamheter. Som ett led i att öka kännedomen om aktuella program med aktiviteter inom stadsdelsområdet har även en digital medlemsgrupp skapats. Förvaltningen har under året anställt en projektledare för god och nära vård med syfte att öka samarbetet med regionen, underlätta samverkan mellan förvaltningens verksamheter inom äldreomsorgen samt att informera preventivt om insatser från samhällets aktörer i olika skeden i livet. Inom ramen för förvaltningens uppsökande uppdrag har också hälsopedagog genomfört enskilda samtal med seniorer samt erbjudit mindre samtalsgrupper med samtalsämnen som är aktuella för deltagarna.

Förvaltningen har genomfört årets seniordag för 80-åringar samt årets seniorvecka. Under seniordagen och seniorveckan fick besökarna information från civilsamhället och förvaltningens verksamheter, underhållning av artister och kultur från Nationella minoriteter, stadsvandringar, matinspiration samt aktiviteter med fokus på styrka, balans och fallprevention. Seniordagen och seniorveckan uppskattades av deltagarna och bidrog till att flera nu återkommer till ordinarie aktiviteter i förvaltningens öppna verksamheter.

Som en del av arbetet för en äldrevänlig stad verkar stadsdelsförvaltningen för att utveckla kommunikation och dialog med seniorer som bor inom stadsdelsområdet. Trivselråden är etablerade och aktiva på nämndens aktivitetscenter och på den kommunövergripande öppna mötesplatsen.

Under 2021 inleddes ett samarbete mellan den kommunövergripande öppna mötesplatsen Vasaträffen och en närliggande förskola i syfte att skapa meningsfulla sammanhang där äldre och yngre kan mötas över generationsgränser. Under året har gemensamma aktiviteter genomförts med fokus på sång och lära känna-övningar och sommaren inleddes med en gemensam sommaravslutning. Utvärdering och planering av fortsatt arbete kommer att genomföras i början av nästkommande år.

Rättssäker myndighetsutövning

Förvaltningen deltar i det stadsövergripande forumet Rätt stöd i rätt tid. Fokusområden under året är att gemensamt tydliggöra/definiera insatsen familjebehandling, samverkan med förskola och skola samt arbete för att förebygga återaktualisering gällande kriminalitet. I forumet presenterade förvaltningen det påbörjade arbetet med att förbättra samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Förvaltningens rutin för handläggning enligt LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall) har uppdaterats utifrån ny information och kunskap. Ett arbetsdokument för att få in Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk samt beroende har introducerats. Dokumentet ska vara ett stöd vid handläggning och bedömning av insats. Ett arbete med att ta fram förbättrade rutiner gällande omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM pågår.

Ärendedragningar har fortsatt skett med återkommande dialog om skälig levnadsnivå, om behovet kan tillgodoses på annat sätt och den enskildes individuella behov. Särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet i myndighetsutövningen. Äldreomsorgens beställarenhet arbetar för att de äldre ska få en rättssäker myndighetsutövning, vilket syns i enhetens egna brukarresultat där 89 procent anser att utredningen ger en bra beskrivning av den enskildes situation, resultatet är i linje med föregående års resultat.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utförs genom att insatser anpassas till den enskildes individuella behov och utformas tillsammans för att utveckla, stärka och bibehålla färdigheter för att klara sitt dagliga liv. Förvaltningen strävar efter att information och kommunikation under handläggning och genomförande av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt utformad samt enkel att förstå. Vid behov används alternativ kommunikation som bildstöd och stödtecken. Förvaltningen har införskaffat hjälpmedel för att för att underlätta möten med personer med neuropsykiatriska- och psykiska funktionsnedsättningar. Hjälpmedlen ska bidra till effektivare möten och skapa trygghet. Genom att ställa fler öppna frågor i utredning och uppföljningar samt knyta ihop uppföljningar med genomförandeplanen blir enskilda mer delaktiga. Genomförandeplanen utformas tillsammans med den enskilde personen dennes handläggare och kontaktperson. I flera verksamheter görs även en samarbetsplan som mer detaljerat beskriver hur insatserna ska utföras. Utöver en hållbar boende- och sysselsättningssituation erbjuds möjligheter till en innehållsrik fritid genom individuella aktiviteter och aktiviteter tillsammans med andra.

Förvaltningens fält- och fritidsenhet erbjuder i samverkan med Östermalm och Kungsholmen, Tre Liljor, som är en ungdomsgård riktade till ungdomar med funktionsvariation. Målgruppen får möjlighet att uppleva kultur, idrottsaktiviteter samt tillgång till en mötesplats där de kan träffa vänner i en trygg miljö med vuxna ledare. Förvaltningens parklekar ger barn och ungdomar möjlighet att påverka kring vilka aktiviteter som erbjuds, vid inköp av material och till viss del utformning av inomhusmiljön. Under året bjöds besökare in till en dialog om utformningen av lekplatsen i Vasaparken. Ett förslag är framtaget gällande parklekens gestaltning och ett samråd för besökarna är genomförd.

Förvaltningens förskolor säkerställer att alla barn får de stöd de behöver i förskolan. I förskolan finns upparbetade rutiner för att säkerställa att barn med funktionsnedsättningar och med behov av särskilt stöd ges stöd utifrån individuella förutsättningar. Förskolans miljöer ska vara inkluderande utifrån individuella förutsättningar och funktionsförmåga för att ge alla barn likvärdig tillgång till lärande och utveckling.

Samverkan med regionen

Enskilda med insatser från olika huvudmän ska få rätt stöd och insatserna ska samordnas genom samordnad individuell planering, SIP. Förvaltningen har utvecklat obligatoriska SIP-ärendedragningar som ett led att höja antalet SIP. Äldreomsorgens beställarenhet har under perioden 1 januari till och med 8 november genomfört 86 samordnade individuella planer vilket är 30 SIP-möten fler än föregående år. Under året har 55 SIP genomförts gällande barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare arbetar tillsammans med förvaltningens familjeenhet för att vidareutveckla samverkan med samarbetspartners såsom skola, BUP och Habiliteringen. Förvaltningen ser fortsatta utmaningar gällande kallelser till SIP från Regionen då majoriteteten av kallelserna kommer från förvaltningen.

Förvaltningens socialtjänstavdelning arbetar utifrån samverkan för barn i behov av särskilt stöd (BUS). Förvaltningen har under året haft tre styrgruppsmöten i den lokala BUS-organisationen och fyra möten i BUS- arbetsgrupp. Det har skett ett BUS-individ möte för barn med särskilda behov av stöd som inte kan nås i det ordinarie samarbetet mellan berörda verksamheter.

Förvaltningens arbete med barn som är placerade av socialtjänsten ska intensifieras genom en översyn kring vilka barn som har pågående SIP och vilka barn som är i behov av det. Detta för att på ett strukturerat sätt samordna insatser och säkerhetsställa att barnen har en fungerande skolplanering, en obruten skolgång samt insatser för en god hälsa och tandhälsa.

Förvaltningens arbete med att vidareutveckla arbetssätt för planering och samverkan mot bakgrund av Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård fortgår. Region Stockholm inför ett nytt IT-system, Lifecare, för utskrivning från slutenvården. Systemet är anpassat till nuvarande lagstiftning och ger bra förutsättningar till uppföljning.

Under hösten har även samverkan etablerats med Serafens psykosmottagning och samverkansrutin har tagits fram i syfte att stärka den nära vården för förvaltningens profilriktning psykisk funktionsnedsättning samt förvaltningens särskilda boende för socialpsykiatri.

Stöd till anhöriga

Förvaltningens medarbetare samverkar med anhöriga, vägleder och sprider information om anhörigstödet. Arbetet med att implementera programmet för stöd till anhöriga är påbörjat. Under året har förvaltningen gjort en översyn av samtliga som har insatsen hemvårdsbidrag för att där fånga upp om behovet upplevs som tillräckligt. Av samtalen framkom att anhöriga i stor utsträckning upplevde sig nöjda med de insatser som förvaltningen erbjuder.

Förvaltningens anhörigkonsulent har under året fortsatt att erbjuda enskilda samtal som är formade utifrån anhörigas behov men även anhöriggrupper kring teman för olika målgrupper. Bland annat navigeringskurs, digital träffpunkt för anhöriga och ung anhörig till närstående under 65 år med demenssjukdom. Under året har förvaltningens anhörigkonsulent erbjudit Må-bra-aktiviteter och Hämta-kraften kurs för anhöriga till personer över 65 år samt till föräldrar vars vuxna barn lider av psykisk ohälsa eller missbruk. Syftet med kursen är att ge anhöriga verktyg till träning och återhämtning. Det har även anordnats en träffpunkt för föräldrar med barn med problematisk skolfrånvaro och psykisk ohälsa.

Förvaltningen har utvecklat arbetssätt för att möta barn som anhöriga. Dels genom direkt stöd till barn genom BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga) i syftet att synliggöra barn som anhöriga men även genom att erbjuda indirekt stöd till barnen genom föräldrastöd. I ärenden där barn finns uppmärksammas barnets situation. Föräldraskapet uppmärksammas och föräldern ges möjlighet att reflektera över hur den egna situationen påverkar barnet samt dennes roll som förälder. Handläggarna som gått utbildningen i BRA-samtal har informerat kollegor kring metoden. Syskon till funktionsnedsatta barn uppmärksammas särskilt genom att föräldrarna får möjlighet till avlastning för att få ha egen tid med syskonet.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer

Ett fokusområde för året har varit att utveckla arbetssätt för att nå fler våldsutövare och att på ett samordnat och professionellt sätt motivera dem till behandling för att ändra sitt beteende. Inspiration har inhämtats genom gemensamma diskussioner med kollegor från Kungsholmen och Östermalm, deltagande i konferens om behandlingsmetoder för målgruppen och genom att delta i ATV:s (Alternativ til vold) konferens i Oslo. Under året har förvaltningen endast kommit i kontakt med nio våldsutövare varför detta utvecklingsarbete kommer att fortgå under nästkommande år.

Då socialstyrelsen tagit fram nya föreskrifter för arbetet med våld i nära relationer har en inventering genomförts för att se hur väl förvaltningens arbetssätt uppfyller dessa. Den visar på ett behov av att fastställa arbetsrutiner och ett mer systematiskt arbetssätt avseende riskbedömningar av fortsatt våld.

Förvaltningen samverkar med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar och genomför gemensamma aktiviteter för förvaltningarnas lokala resursgrupper. Under året har föreläsningar hållits på temana människohandel och prostitution samt ekonomiskt våld.

Under året har förvaltningen kommit i kontakt med 59 personer som uppgett att de är, eller har varit, utsatta för våld. De flesta har i första skedet kommit i kontakt med förvaltningens familjeenhet, nära hälften har ett pågående ärende på förvaltningen och kännedom om våldsutsattheten har framkommit i samband med inbokat möte.

Kontinuerliga samverkansmöten sker med Relationsvåldscentrum Innerstaden (RVCI) för att erbjuda våldutsatta ett professionellt och samordnat stöd, lyfta målgruppen våldsutövare samt hänvisa barn till våldutsatta till samtalsstöd. Samverkan om barn i familjer där våld förekommer sker även med förskola och skola. Ett seminarium har anordnats gällande våld i familjer. Teman var bland annat symptom hos barn som lever i en miljö där det förekommer våld, information om socialtjänstens samarbete med Barnahus, vad som händer vid en polisanmälan och vilka stödinsatser som finns för barnet och föräldrarna. I gemensamma träffar med personal på förskolan har de uppmuntrats att våga anmäla oro till socialtjänsten.

Ensamkommande barn från Ukraina

Förvaltningen har under året som varit tagit emot och placerat ensamkommande barn från Ukraina i åldrarna 12-17 år. De har varit placerade i jourhem, stödboende eller i nätverksplaceringar hos släktingar som är boende inom stadsdelsområdet. Under sommaren 2022 återvände flera barn och ungdomar till sitt hemland/andra grannländer tillsammans med

sina vårdnadshavare. Förvaltningen har i dagsläget 7 ensamkommande barn från Ukraina aktuella.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen erbjuder seniorer fysiska-, sociala- och kulturella aktiviteter i syfte att öka god hälsa, välbefinnande och bryta ofrivillig ensamhet i enlighet med mål tre, hälsa och välbefinnande.

Förvaltningen har ett barnrättsperspektiv i enlighet med barnkonventionen vid varje beslut och utredning som berör barn. Barn vars föräldrar får insatser erbjuds stödsamtal i syfte att öka barnets inflytande och delaktighet. Förvaltningen har en arbetsgrupp, *Tillsammans för barnen*, med medarbetare från flera enheter för att få ökad samsyn och helhetssyn utifrån barnets perspektiv. Arbetsgruppen anordnar även frukostmöten med teman avseende barnperspektiv där alla bjuds in som är målgrupp för temat.

Samverkan sker även med exempelvis förskolan för att öka kunskaperna om vikten av att anmäla när det finns oro för barn.

Jämställdhetsperspektivet integreras vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön. Genom kunskap och medvetenhet om normer kring kön och sexualitet ökas medvetenheten om hur exkluderande normer kan påverka kvalitén och hindra en likvärdig service. Förvaltningen arbetar för att invånare ska uppleva att de får ett gott bemötande utan diskriminering, trakasserier eller kränkande särbehandling. Människors lika värde är en viktig princip att förhålla sig till så att den enskilde kan leva ett liv i likhet med andra oavsett funktionsnedsättning.

För att skapa hälsa och välbefinnande arbetar förvaltningens ungdomsgård i projektform för att lyfta ämnen som är kopplade till psykisk hälsa. Genom att använda metoder som teater, spelbaserad lärplattform, skapande och film lyfts ämnen som sex och samlevnad, missbruk och rasism. För att bidra till barns och ungdomars lärande får besökarna exempelvis möjlighet att samtala om samhällsviktiga ämnen med trygga vuxna.

Förvaltningens ungdomsmottagning arbetar för att främja en god psykisk, fysisk och sexuell hälsa.

Förvaltningen erbjuder mötesplatser och möjlighet till fritidssysselsättning för barn och unga oavsett ålder, könsidentitet, nationalitet eller funktionsvariation. Mötesplatserna är tillgänghetsanpassade och ger barn och ungdomar möjlighet att få vara delaktig vid inköp av aktiviteter och inköp av material.

Förvaltningens arbete med att tidigt upptäcka missbruk är en av de viktigaste åtgärderna för att motverka lång drogproblematik hos den enskilde.

Goda exempel

- I samverkan med ungdomsjouren slussade fältassistenter från Norrmalm- och Östermalms stadsdelsområde en grupp av nyanlända ungdomar som befann sig på Sergels torg till ungdomsgården, Humlanhuset.
- Förvaltningen genomför aktiviteter "på stan" där stadens seniorer erbjuds aktiviteter så som stadsvandringar, bussresor, skärgårdstur, guidningar och visningar.

- Den kommunövergripande öppna mötesplatser Vasaträffen har anordnat enskilda samtal och samtal i mindre grupper som ett led i att slussa vidare till andra öppna aktiviteter och för att minska den ofrivilliga ensamheten.
- För att motverka ofrivillig ensamhet under sommaren har Vasaträffen utökat öppettider och anordnat aktiviteter och gemensam lunch för seniorer under denna period.
- Under seniorveckan testades och utvärderades nya aktiviteter tillsammans med seniorerna via dialogforum. Därefter har aktiviteterna erbjudits i ordinarie program.
- Ett digitalt seminarium kring missbruk hos föräldrar riktad till förskolor och skolor är genomförd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	14,29 %			60 %	100 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Antalet beslutade inkomna avhysningar från kronofogden är totalt 14 stycken under året. Av de 14 inkomna avhysningarna har förvaltningen kunnat förhindra två genom kontakt med hyresvärd där en överenskommelse om avbetalningsplan gjorts upp. Tre hushåll löste annat boende själva, övriga har blivit avhysta.							
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100	VB 2022
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	14,2 %	16,6 %	11,7 %	25,2 %	24 %	24 %	VB 2022
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	81 %	77,3 %	81 %	28,9 %	100 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Målet uppfylls delvis och det har blivit en ökning av andel barn och unga som kallats till samtal. Från den 1 september har Östermalm, tillsammans med Kungsholmen och Norrmalm, en socialsekreterare som med placering hos polisen. Uppdraget innebär att tillsammans med polisen utveckla samverkan mellan socialtjänst och polis gällande unga lagöverträdare. Arbetet innefattar också den första kontakten med ungdomen som begått brott och dennes föräldrar (s.k. 48-timmarsamtal). Syftet är att förebygga fortsatt kriminalitet och att förhindra nyrekrytering							
   Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	78 %	85 %	72 %	80 %	98 %	öka	2022
Analys Periodens utfall har under de senast tre åren legat på 78-83 procent och 2019 på 40 procent. Utbildningssatsning ska genomföras under 2023 i syfte att ge alla medarbetare rätt kompetens, förhållningssätt och bemötande som är anpassat utifrån målgruppens behov och förutsättningar.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	89 %	88 %	90 %	90 %	93 %	öka	2022
Analys Målet nås delvis. Förvaltningens utfall är 89 procent. Kvinnor upplever i högre grad diskriminering än män. Det sammantagna resultatet för staden är 90 procent. Förvaltningen kommer att analysera resultatet och arbeta med att färre brukare känner sig diskriminerade.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	84 %	90 %	82 %	80 %	80 %	2022
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	87,5	83,33 %	100 %	66,67	75 %	75 %	VB 2022
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	80	75 %	100 %	100	80 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	85 %	92 %	85 %	90 %	90 %	2022
Analys Målet uppnås delvis och har ökat från föregående år. Resultatet för staden är 80 procent jämfört med förvaltningens 88 procent. Det finns fortfarande en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse av att bli väl bemötta. Kvinnor känner sig nöjdare. Utbildningssatsning ska genomföras under 2023 i syfte att ge alla medarbetare rätt kompetens, förhållningssätt och bemötande som är anpassat utifrån målgruppens behov och förutsättningar.							
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	85 %	72 %	82 %	80 %	79 %	2022
Analys Målet uppnås delvis men har minskat något från föregående år. Resultat för staden totalt är 82 procent. Det finns fortfarande en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse men till skillnad mot föregående år är det nu fler män som upplever att de kan påverka insatsens utformning. Utbildningssatsning ska genomföras under 2023 i syfte att ge alla medarbetare rätt kompetens, förhållningssätt och bemötande som är anpassat utifrån målgruppens behov och förutsättningar.							
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått	72,73	85,71 %	64,29 %	50	30 %	Tas fram av nämnd	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
från socialtjänsten (socialpsykiatri)							
Analys	Undersökningen genomfördes under april och maj, och skulle ställas vid samtliga individuppföljningar under perioden. Det är fler kvinnor än män som svarat men det kan ha sin förklaring i att det är fler kvinnor än män som har insatser inom socialpsykiatri. Män upplever i högre grad att de får en förbättrad situation av insatsen än kvinnor gör.						
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	100	100 %	100 %	71,43	30 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys	Undersökningen genomfördes under april och maj. Det är få svarande, endast sju personer, varav en är kvinna och två personer har inte angett kön. Samtliga uppger att situationen förbättrats av insatsen.						
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	74,55	76,27 %	72,64 %	60,53	60 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
  Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	57,59	55,93 %	59,43 %	72,84	70 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys	Målet uppnås delvis. I varje utredning görs en bedömning om skola/förskola ska vidtalas eller inte. Resultatet visar att fler flickor än pojkar där skola vidtalas.						
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	8			6	10	Tas fram av nämnd	2022
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	63 st			99 st	70 st	Tas fram av nämnd	2022
Analys	Årsmål över antal våldsutsatta som är kända av socialtjänsten uppnås inte. Dock visar statistik från RVC (Relationsvåldscentrum Innerstaden) att antalet personer som söker stöd för våldsutsatthet har ökat under året. En majoritet av dessa har sökt stöd utan att först ha beviljats insats via socialtjänsten vilket visar på att många ändå får ett stöd utan att ha kontaktat socialtjänst innan.						
  Antal vräkningar som berör barn	0				0	Tas fram av nämnd	2022
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	91 %	83 %	50 %	92 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys	Målet uppnås delvis men en ökning från föregående år. I jämförelse med stadens totala resultat på 78 procent så ligger förvaltningen högre med ett utfall på 85 procent som upplever sig trygga. Män känner sig tryggare än kvinnor. Utbildningssatsning ska genomföras under 2023 i syfte att ge alla medarbetare rätt kompetens, förhållningssätt och bemötande som är anpassat utifrån målgruppens behov och förutsättningar.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp och utvärdera genomförda åtgärder för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Uppdraget har genomförts enligt plan. Socialnämnden har under året haft löpande dialoger med bostadsförmedlingens förtursenhet och under 2023 planeras ytterligare dialogmöten med förtursenheten och stadsdelsnämndernas relationsvårdsteam.			
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet	2022-01-01	2022-12-31	
Analys En arbetsgrupp med representanter från individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen från stadsdelsnämnderna och socialnämnden har arbetat fram ett processtöd för den interna samverkan kring äldre i hemlöshet, utifrån det som föreskrivs i riktlinjerna för ärendansvar mellan stadsdelsnämnder. Processkartan med tillhörande stöddokument presenterades för avdelningschefer inom IoF och ÅO under våren.			
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna samordna och utveckla socialtjänstens och äldreomsorgens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 för att bidra till en likställighet i staden, bland annat genom ett ägandeskap av frågan i ILS-webb	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Utifrån dialog med stadsdelsnämnderna och en genomförd enkät har socialnämnden och äldrenämnden kartlagt nuläge och utvecklingsbehov inom nuvarande system. Med utgångspunkt i de behov som identifierats har nämnderna lämnat förslag, dels om att uppdatera och utveckla kvalitetsledningsmodulen i ILS-webb, och dels om en integration mellan modulen och processkartläggningsverktyget 2c8. Integrationen syftar till att stärka nämnderna förutsättningar att arbeta systematiskt med kvalitet. Socialnämnden och äldrenämnden för diskussioner med objekt ILS på SLK och stödfunktionen på SLK-IT kring integrationen och på vilket sätt den kan genomföras.			
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en centralisering av hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatrins särskilda boenden, i likhet med LSS-hälsan. Utredningen ska inkludera en kostnadsanalys	2022-01-01	2022-12-31	
Analys En utredning av förutsättningarna för att centralisera hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatrins särskilda boenden har genomförts. Slutsatsen är att det finns vissa nackdelar med en centralisering men att fördelarna överväger. I budget 2023 ges därför ett uppdrag till socialnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda ett genomförande av en centralisering till den 1 januari 2024.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta arbetet med STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utbilda stadens personal inom LSS i det pedagogiska ramverket	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har påbörjat arbetet med det pedagogiska ramverket.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda formerna för ett tryggt mottagande från LVM-vård	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur bolotsar kan ge förstärkt praktiskt stöd till barnfamiljer vid SHIS Bostäders boenden	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda införandet av en akademisk socialtjänst där socialsekreterare och forskare samlokaliseras i syfte att undersöka och utvärdera socialtjänstens insatser. En pilotverksamhet ska genomföras	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samordning av handläggning av personlig assistans	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Socialnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna och juridiska avdelningen identifierat behovet av samordning samt tagit fram olika förslag på hur handläggningen skulle kunna samordnas. Socialnämnden har i samarbete med juridiska avdelningen gjort en bedömning av vilka av förslagen som bedöms vara möjliga att arbeta vidare med inom ramen för uppdraget under 2022 samt vilka förslag som kräver fortsatt utredning. Under hösten har socialnämnden fortsatt arbetet med de förslag som bedömts möjliga att genomföra inom ramen för ordinarie arbete. Arbetet kommer att fortsätta under 2023.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om förmedlingsprocessen för bostäder med särskild service kan effektiviseras	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda inrättandet av profilboenden inom bostäder med särskild service	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna följa riskerna för ökad våldsutsatthet som en möjlig effekt av covid-19-pandemin	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt arbeta enligt ANDTS-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna hur man kan utveckla och använda boendestöd inom missbruk	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnåktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.1. Främjande och förebyggande insatser stärker barn och vuxnas skyddsfaktorer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och vuxna i alla åldrar som bor och vistas inom Norrmalms stadsdelsområde. Målgruppen omfattar alla barn och unga samt vuxna med särskilda behov av stöd i enlighet med socialtjänstlagen; föräldrar, personer över 65 år, människor med funktionsnedsättning, personer i beroende, brottsoffer och skuldsatta personer.

Förvaltningens främjande arbete fokuserar på att möjliggöra konstruktiva livsval genom att stärka barn och vuxnas skyddsfaktorer samt att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Skyddsfaktorer kan till exempel vara att stärka föräldrarollen, deltagande i positiva och inkluderande sammanhang och att enskilda har vetskap om vart de kan vända sig för stöd och oro för andra. Deltagande i förskolan är en skyddsfaktor där barnen erbjuds en trygg omsorg. Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med förebyggande hälsoåtgärder för äldre genom att utveckla aktivitetscenter och övriga öppna mötesplatser i samarbete med besökarna och civilsamhället. Förvaltningens förebyggande arbete inriktas på att bibehålla och stärka funktioner, motverka risk för fysisk och psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet, hemlöshet, suicid, utanförskap och kriminalitet. Förvaltningen har en god samverkan mellan förskolan, skolan, fält- och fritidsenheten, de öppna verksamheterna, socialtjänsten, äldreomsorgen, Polismyndigheten och Region Stockholm. Genom upprättande av samordnad individuell plan (SIP), samordnas insatser och stöd utifrån den enskildas behov oberoende av huvudman.

Förväntat resultat

Människor som bor eller vistas inom stadsdelsområdet känner till och nyttjar vid behov samhällets främjande och förebyggande insatser.

Personer i alla åldrar i behov av stöd uppmärksammas tidigt och får stöd utifrån sin specifika situation.

Personer erbjuds att delta i inkluderande och sociala sammanhang för att motverka ofrivillig ensamhet och öka livskvaliteten.

Förskolan arbetar förebyggande, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa och har ett nära samarbete med socialtjänsten.

Den öppna fritidsverksamheten samt fältassistenter ger barn och ungdomar positiva sociala sammanhang och uppmärksammar unga i behov av stöd.

Socialtjänsten når utsatta barn, unga och vuxna i ett så tidigt skede som möjligt.

Förvaltningen uppmärksammar personer som riskerar hemlöshet i ett tidigt skede.

Äldre lever ett tryggt och självständigt liv i ett äldrevänligt stadsdelsområde.

I samverkan med andra aktörer skapas förtroende och tilltro till socialtjänstens möjlighet att medverka till en positiv förändring.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel av vårdnadshavare som söker stöd som får plats i föräldrastödsprogram inom 8 månader					80 %		2022
Analys							
Målet uppnås inte, på grund av att en översyn av föräldrastödsprogrammen pågår. Ett stort behov har identifierats för alla föräldrastödsprogram och nämnden satsar på utbildningar av gruppleddare i Komet, ABC-tonår, ABC och ABC-0-2 år. På grund av sjukdom har inte den systematiska uppföljningen kunnat genomföras på ett tillfredställande sätt.							
■ Andel vårdnadshavare som fullföljer föräldrastödsprogram					80 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys På grund av omorganisering av föräldrastödet har inte uppföljningen kunnat göras på ett systematiskt sätt.							
	ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini (PI-mini)	88		89	82		VB 2022
Analys Målet uppnås men värdet minskar med 1 punkt jämfört med föregående år. På grund av sjukdom har det förebyggande arbetet inte kunnat följas upp som planerat.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta med ett digitalt alternativ eller en komplettering till föräldramöte för ANDT-information	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet har försenats på grund av sjukdom.			
 Barns rättigheter enligt barnkonventionen beaktas vid varje beslut eller åtgärd som berör barn.	2020-01-01	2022-12-31	
 Förskolans pedagoger deltar i socialtjänstens seminarier kring orosanmälningar.	2022-01-01	2022-12-31	
 I samverkan med socialförvaltning delta i arbetet med den stadsdelsövergripande kommunikationen med förebyggande information om ANDTS	2022-01-01	2022-12-31	
 Se över föräldraskapsstödet och erbjuda ett föräldraskapsstöd som motsvarar behovet inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Ett förändringsarbete pågår och kommer ingå i ordinarie verksamhet för föräldrastödssamordnare.			
 Stärka samverkan gällande preventivt arbete med friskolor inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet har försenats på grund av sjukdom.			
 Utredda etablering av ytterligare aktivitetscenter	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har under året kartlagt och sett behov av ytterligare aktivitetscenter i andra delar av stadsdelsområdet för att öka tillgängligheten så att fler seniorer får möjlighet att delta i meningsfulla, sociala aktiviteter. Förvaltningen har under året anordnat "aktiviteter på stan" för att ge en mötesplats oberoende av fysisk lokal. Förvaltningen kommer under nästa år att ansöka om medel för att starta upp nya aktivitetscenter			
 Äldreomsorgens förebyggande enhet ska anordna digital inspirationsdag för seniorer	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har genomfört 8 inspirationsdagar under året. Inspirationsdagarna har haft många besökare som har hittat till andra aktiviteter anordnade av förvaltningen.			
 Översyn och utredning av parklekarnas utformning och organisering	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.2. Invånare lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer i Norrmalms stadsdelsområde som behöver socialtjänstens stöd. All myndighetsutövning är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Erbjudna insatser är av hög kvalitet som bygger på evidensbaserade metoder. Stärka och bibehålla färdigheter genom ökad delaktighet i utformandet, planering och genomförande av insats. Verksamheterna arbetar för att personer i behov av stöd ska få möjlighet att forma sina egna liv utifrån sina behov och förutsättningar.

Förväntat resultat

Förväntat resultat invånare i behov av stöd får insatser och ett bemötande som stärker förmågan till ett självständigt liv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 till berörda verksamheter.	2020-01-01	2022-12-31	
 Utveckla det kommunikativa och kognitiva stödet för personer med funktionsnedsättning	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.3. Anhörigas rättigheter tillgodoses

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupper: Invånare som betraktar sig som anhöriga i Norrmalms stadsdelsområde.

Prioriterade målgrupper: anhöriga till personer som är äldre, anhöriga till personer med fysisk sjukdom eller funktionsnedsättning, anhöriga till personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning och anhöriga till personer med ett missbruk och beroende som omfattas av bestämmelsen i 5 kap 10 § Socialtjänstlagen. Övrig prioriterad målgrupp är anhöriga till personer i, eller på väg in i våldsbejakande extremistiska miljöer.

Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt lagstiftning och utifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024 och de situationer som anhöriga kan befinna sig i för att kunna vägleda och informera om stödinsatser.

Förväntat resultat

Anhörigas livssituation uppmärksammas i verksamheterna och de får information om och erbjuds stödinsatser för att förebygga ohälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Implementera program till stöd för anhöriga 2021-2024	2021-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.4. Personer som upplever våld får det stöd de behöver

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer som upplever och utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning. Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025 och i samverkan mellan förvaltningens enheter och med relationsvårdscentrum i innerstaden (RVCI).

Förväntat resultat

Invånare som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning, erbjuds individuellt utformade stödinsatser utifrån behov i syfte att förändra sin situation. Vårdsutövare erbjuds individuellt anpassat stöd för att bryta sitt beteende. Barn och unga som utsätts för och upplever våld i nära relation får skydd och stöd och barn och unga som finns i nära relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd. Medarbetare har kunskap om våld och att upptäcka våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck och kan ge stöd åt den enskilde. Genom att arbeta förebyggande mot våld i nära relationer bland unga kan förvaltningen minska förekomsten av våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvårdscentrum (RVCI) uppnåtts	63,74 %	36	66		70 %		2022
Analys Klienter som kommer till Relationsvårdscentrum innerstaden och går i behandling uppnår till stor del målen med insatsen. Det blir dock ett lägre utfall än årsmålet resultatmässigt då 15,4 procent av klienterna som sökt stöd inte har gått att nå eller inte kommer på avtalad tid alternativt slutar komma under samtalsperioden. En möjlig förklaring är att det varit lång kö under året vilket resulterat i att när ärendet delats ut kan klienten ha antingen tappat motivationen eller hittat annat stöd.							
● Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvårdscentrum innerstaden (RVCI) uppnåtts	73,68 %	71	100		70 %		2022
Analys Målet med insatsen uppnås i merparten av ärendena med våldsutövare och årsmålet uppnås.							
◆ Antal personer som utsatts för våld i nära	64	19	44	99	70		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
relation som är kända av socialtjänsten							
Analys							
Årsmål över antal våldsutsatta som är kända av socialtjänsten uppnås inte. Dock visar statistik från RVCi (Relationsvårdscentrum Innerstaden) att antalet personer som söker stöd för våldsutsatthet har ökat under året. En majoritet av dessa har sökt stöd utan att först ha beviljats insats via socialtjänsten vilket visar på att många ändå får ett stöd utan att ha kontaktat socialtjänst innan. Våldsutsatthet är enligt forskning kopplat till kön vilket speglas i resultatet med ett större antal kvinnor som utsatts för våld än män.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Implementera arbetssätt och metoder för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Implementera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer 2021-2025.	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylles helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet med underliggande nämndmål har uppnåtts under året. Måluppfyllelsen grundas inte enbart på indikatorerna inhämtade från Socialstyrelsens brukarundersökning som besvarades under perioden januari till mars 2022. Detta då resultatet inte tar hänsyn till det arbete som genomförts inom verksamhetsområdet under 2022. Prognosen för måluppfyllelse grundas därför även på helårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå, förvaltningens egna brukarenkäter och fokusgrupper, resultat från genomförda aktiviteter, systematiska egenkontroller, avtals- och uppdragsuppföljningar samt interna- och externa inspektioner.

Under perioden har förvaltningen arbetat vidare med utvecklingsområdena som lyfts i äldreomsorgens färdplan samt handlingsplanen för äldrevänlig stad. Förvaltningens förebyggande arbete genom anhörigstöd, samverkan med civilsamhället och regionen, öppna seniorverksamheter, aktivitetscenter samt förebyggande hälsoåtgärder beskrivs under verksamhetsområdesmål 1.4.

Kompetens-, chefs- och personalförsörjning är avgörande för en god och kvalificerad äldreomsorg. Arbetet fortgår enligt äldreomsorgens färdplan vilket beskrivs närmare under verksamhetsområdesmål 3.2.

Äldrevänlig stad

Arbetet med utvecklingsområdena som identifieras i stadens gemensamma handlingsplan för en äldrevänlig stad har löpt på under året. Samtliga utvecklingsområden ingår i förvaltningens

ordinarie arbete. Under året har förvaltningen kartlagt de aktiviteter som pågår utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Utifrån kartläggningen framkommer att många aktiviteter fokuserats kring social isolering, kommunikation och information, delaktighet och inflytande samt samverkan och partnerskap. Närmare beskrivningar redogörs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet, 1.4.

Trygg omsorg av god kvalitet

Förvaltningens arbete i enlighet med nämndmålet om en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg med god kvalitet fortgår. Ett av stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad har under året stärkt sitt teamarbete med den boende i fokus och förankrat arbetssätt. Detta bekräftas i QUSTA-uppföljningen (Quality, uppföljning, säkerhet, tillsyn och ansvar) samt även i resultatet på socialstyrelsens brukarundersökning kopplat till bemötande och delaktighet där resultatet är högre än staden och rikets snitt. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi har genomfört förändringar i den administrativa arbetsprocessen och de geografiska indelningarna med syfte att effektivisera planering, öka utförandegraden och säkra uppföljning av biståndsbeslut för att stärka god kvalitet i insatserna. Effekten av förändringen ses i resultatet av helårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå där resultatet förbättrats från föregående år gällande tillgänglighet, delaktighet, inflytande, bemötande samt personal- och omvårdnadskontinuitet. Förändringen har också lett till en högre utförandegrad.

Arbetet med ramtid inom hemtjänst och beställarenhet fortgår för att äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga och påverka innehållet och utförandet av insatsen. För nämndens hemtjänst i egen regi visar resultatet av kvalitetsuppföljning på individnivå att 94 procent upplever att de får de insatser som de är beviljade enligt biståndsbeslutet vilket är en ökning från föregående år. En förutsättning i arbetssättet med ramtid är att dokumentationen är sammanhållen i beställningar och genomförandeplaner. Under året har en granskning av dokumentationen genomförts på förvaltningens beställarenhet och hemtjänst i egen regi.

Nämndens beställarenhet fortsätter att arbeta för att handlägningsprocessen ska vara rättssäker och likställd och den äldre behandlas och bemöts jämställt, likvärdigt och respektfullt. Detta syns i enhetens egna brukarresultat där 89 procent anser att utredningen ger en bra beskrivning av den enskildes situation, resultatet är i linje med föregående års resultat.

För att öka delaktigheten och personcentreringen av vård- och omsorgsinsatser har förvaltningens utförarenheter utvecklat genomförandeplaner genom att förstärka jag-formen i beskrivningarna om hur den äldre önskar sina insatser utförda. Detta syns i resultatet av helårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå kopplat till frågorna ”Har du deltagit i planeringen om hur den beviljade hjälpen ska utföras”, ”Får du hjälpen så som ni kommit överens om” samt ”Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs” där samtliga resultat förbättrats från föregående år. Förvaltningens beställarenhet har under året vidareutvecklat utredningsmetodiken och arbetar med att förstärka det salutogena förhållningssättet ytterligare i möten med den äldre och i dokumentationen. Detta bekräftades även då äldreförvaltningen genomförde en inspektion på enheten.

Som ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att säkra en god språkkompetens i det

svenska språket har undervisning av SFI-lärare två gånger per vecka på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi fortsatt. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi ingår också i ett stadsövergripande språkprojekt som syftar till att språklärare stödjer språkbuden på plats i verksamheten. Under året har också förvaltningens processledare i dokumentation involverats i språksatsningen på hemtjänst för att ytterligare stärka språket i den sociala dokumentationen.

För att stärka den personcentrerade vården och omsorgen för personer med demenssjukdom har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi under året förnyat sin silviahems-certifiering och myndighetsutövningen är sedan tidigare stjärnmärkt. Dementsteamet på hemtjänsten har också under året vidareutbildats för att upprätthålla spetskompetens men också för att kunna vara stöd för kollegor i ärenden.

Arbetet för att stärka äldres psykiska hälsa har fortgått under året med stöd i handlingsplan för suicidprevention samt förstärkning av området psykisk hälsa i uppföljningen enligt QUSTA. Nämndens verksamheter har genomgått utbildningen första hjälpen till psykisk hälsa, i syfte att identifiera och stödja en drabbad person tills ett tillfälligt kristillstånd är över samt öka kunskapen kring tecken på olika slag av psykiska tillstånd för att i ett tidigt skede hänvisa till rätt samverkanspartner. Förvaltningen team för psykisk hälsa i hemtjänsten har under året fortgått. Förvaltningen har under året infört aktiviteter med besökshund på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. I utvärderingen av aktiviteterna framkommer att besöken har lett till stimulans, ökad social samvaro och aktivitetsnivå för de boende. Därför har förvaltningen under hösten utökat besöken till fler avdelningar. Förvaltningen har också medverkat i den stadsövergripande utvärderingen av besöksdjur i vården.

I kommunfullmäktiges budget 2022 ska stadsdelsnämnderna värna servicehusen som boendeform så länge efterfrågan och behovet för boendeformen finns. Det ska vara möjligt att anpassa nuvarande servicehusbestånd om efterfrågan och behovet förändras. Mot bakgrund av detta har förvaltningen undersökt efterfrågan och behov av servicehuslägenheterna på Väderkvarnens servicehus samt beskrivit ekonomiska utmaningar som uppstår vid minskad beläggning. Förvaltningen ser en fortsatt minskad efterfrågan på servicehuslägenheter. Utredningen visar även att servicehuset har svårt att bära sina egna kostnader samt är i behov av upprustning och modernisering. Resultatet av utredningen har presenterats för Micasa och förvaltningen inväntar vidare beslut från äldreförvaltningen om fortsatt riktning.

Aktiviteter och utevistelse

För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende genomförs daglig aktivering utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål. Detta syns i resultatet av helårsrapporten på kvalitetsuppföljning på individnivå där 80 procent av de boende på vård- och omsorgsboende inom Norrmalms stadsdelsområde upplever sig nöjda med de aktiviteter som erbjuds. Resultatet är högre än vid föregående år och högre än stadens snitt. Stimulansmedlen från ensamhet och demens har också bidragit till att kunna utveckla den praktiska turen, som innebär att en utökad resurs alltid befinner sig i det allmänna utrymmet för att möjliggöra tid för spontana personcentrerade aktiviteter och att involvera de boenden i olika moment i vardagen. Ung omsorg har under året fortsatt att utföra gemensamma aktiviteter tillsammans

med boende. För att öka trivsel, bidra till att stimulera till sociala aktiviteter och förbättra måltidsmiljön har satsningar avseende inomhusmiljön på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi slutförts under året. Förvaltningen har även investerat i bättre tryckförebyggande madrasser och taklyftar för att reducera risker och skapa förutsättningar till ökat deltagandet i sociala aktiviteter.

Aktivitetsombuden har under året tagit fram stödmaterial för aktiviteter på avdelningarna och egenkontroller för utevistelse har genomförts för att säkra att boende får möjlighet till utevistelse. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har också utvecklat utomhusaktiviteterna med bland annat stöd från matlyftet. Ett av nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad genomför även naturunderstöd rehabilitering (NUR) som ett exempel på aktiviteter för målgruppen med sämre rörelseförmåga. Syftet med dessa aktiviteter är att genom naturen uppmärksamma samtalsämnen och bjuda in till dialog. Satsningarna syns i resultatet för kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan ”får du komma ut i den utsträckning du önskar” där resultat för Norrmalms stadsdelsområde ökat från föregående år och är nu 74 procent vilket är högre än stadens snitt.

Nära vård

I den årliga QUSTA-uppföljningen framkommer att stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad bland annat behöver fortsätta att utveckla hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Som ett led i att vidareutveckla den personcentrerade hälso- och sjukvårdsdokumentationen har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende med stöd av förvaltningens processledare genomfört egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi kommer även utifrån granskningen att fortsätta att systematiskt följa upp hälsoplaner nästkommande år.

Under hösten har förvaltningen inlett ett samarbete med en ny läkarorganisation för att öka kontinuiteten och närvaron på plats. Förvaltningen har upprättat en samverkansöverenskommelse och arbete med implementering pågår. Under hösten har även samverkan etablerats med Serafens psykosmottagning och samverkansrutin har tagits fram i syfte att stärka den nära vården för förvaltningens profilinriktning psykisk funktionsnedsättning.

Ett fortsatt strukturerat smittskyddsarbete bedrivs i alla äldreomsorgens verksamheter och riskreducerande åtgärder vidtas utefter aktuellt smittläge. Följsamhet till basala hygien- och klädrutiner fortsätter att säkerställas genom systematiska egenkontroller och upprättade åtgärdsplaner vid identifierade avvikelser. Följsamheten behöver stärkas genom kontinuerlig utbildning och fortsatt systematisk egenkontroll. Förvaltningen har påbörjat implementeringen av socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder bland annat genom att påbörja identifiering var smitta kan spridas med stöd av upprättade riskanalyser i verksamheterna.

Arbetet med förvaltningens palliativa nätverk har fortsatt utifrån WHO:s fyra hörnstenar i palliativvård. Fokusområden under året har varit hörnstenarna teamarbete och symptomlindring där kopplingar har gjorts till nutrition. Förvaltningen samverkar med Palliativt kunskapscentrum (PKC) för att kartlägga stadens behov av stöd gällande palliativ vård. Förvaltningens palliativa ombud har också deltagit på PKC-dagen i syfte att öka

kompetensen.

För att ge en behovsanpassad och verksamhetsnära utbildning till omvårdnadspersonal och legitimerad personal i vårdpedagogisk miljö har förvaltningen under året påbörjat planering av kliniskt träningscenter Metodicum.

Förvaltningens satsningar kopplat till nära vård så som förebyggande insatser beskrivs närmare i verksamhetsområde 1.4.

Kost och måltidsmiljö

Arbetet med att utveckla mat och måltider har fortgått med stöd av förvaltningens dietist. Utöver det kliniska arbetet har dietisten bland annat handlett hemtjänstpersonal under hembesök hos den äldre. I dietistens slutrapport framgår att medarbetarna har ett gott bemötande och kunskap inom mat- och måltider. Kunskaperna skiljer sig dock mellan medarbetarna och för att säkerställa att all personal har samma information bör vidare utbildning genomföras. Dietisten har också medverkat i samverkansmöten mellan beställarenheten och hemtjänstutförare inom stadsdelsområdet för att skapa förutsättningar för ökad samsyn mellan beställningar och genomförandeplaner kopplat till mat.

Med stöd av beviljade medel från Matlyftet har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi under året bland annat haft tårtbakartävling, sommarfest, foodtrucks och glassvagn tillsammans med underhållning. Utifrån helårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå anser knappt 93 procent att de är nöjda med måltidssituationen på vård- och omsorgsboendet. Resultatet av måltidsobservationen bekräftar också att personalen vidareutvecklat den muntliga och skriftliga informationen i samband med måltid, ökat delaktigheten hos de boende samt förbättrat livsmedelshygienen. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har under hösten arbetat för att bryta nattfastan genom att erbjuda kaloririka nattmål. Satsningen syns ännu inte i förvaltningens resultat avseende nattfastan och fortsatta insatser för att bryta nattfastan är ett prioriterat område.

Med stöd av matlyftet har också stadsdelsnämndens dagverksamheter i egen regi genomfört mat- och caféresor med musikunderhållning under året. Gästerna på dagverksamheterna har upplevt kultur, café- och mattraditioner från andra länder och från Sveriges olika landskap.

Innovation och nya digitala arbetssätt

Förvaltningen har under året fortsatt samverka med övriga stadsdelar i innerstaden för att på ett effektivt och långsiktigt sätt arbeta mot en sammanhållen digitaliseringsresa.

Äldreomsorgens verksamhetsnära digitala nätverk har under året utvecklats tillsammans med socialtjänstavdelningen för att samordna, hitta gemensamma arbetssätt och utbyta erfarenhet för fortsatt digital utveckling. Förvaltningen har under året identifierat ett ökat behov av IT-stöd. Mot bakgrund av det kommer det digitala nätverket under 2023 ändra riktning för att tydligare möta verksamheternas behov. Utifrån stimulansmedel har också förvaltningen genomfört en genomlysning av digital teknik på nämndens kommunövergripande öppna mötesplats.

Förvaltningen har implementerat digital signering av läkemedel tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning för att öka tryggheten, spårbarheten och patientsäkerheten på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Satsningen har bidragit till att andel

signerade insatser ökat i förhållande till mätningen som genomfördes innan införandet. Statistiken följs upp systematiskt. Ett av nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad har också under året infört digital signering av läkemedel. För att ytterligare säkra kvaliteten för läkemedelshantering har förvaltningen installerat spårbara läkemedelsskåp.

Införandet av nyckelfri hemtjänst i staden har en viss försening och kommer att införas i innerstaden först 2023. Förvaltningen följer arbetet i de pilotstadsdelar som utsetts gällande nyckelfri hemtjänst och har under hösten påbörjat en plan för införandet.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen arbetar strukturerat för att alla som har insatser ska lämna korrekta inkomstuppgifter och boendekostnad, vilket bidrar till att de som har låg pension kan få reducerad avgift. Förvaltningen informerar även om möjligheten att söka äldreförsörjningsstöd. Detta arbete ligger i linje med första målet, att avskaffa fattigdom i alla dess former.

Förvaltningens kartläggning av nattfastan, måltidsobservationer, matsvinnsmätning och praktisk och teoretisk utbildning i samverkan med förvaltningens dietist bidrar gemensamt till att motverka undernäring och felnäring hos äldre vilket är i linje med mål nummer två, ingen hunger.

Förvaltningens verksamheter har upprättat lokala handlingsplaner för bemötande vid suicidrisk vilka implementerats under året. För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende fortsätter den dagliga aktiveringen utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål, vilket ligger i linje med mål nummer tre om god hälsa och välbefinnande.

I arbetet med mål 10 om minskad ojämlikhet mäter beställarenheten följsamheten till ledorden för att uppnå en rättssäker myndighetsutövning med fokus på klienten. I all kontakt med målgruppen utgår biståndshandläggarna från den enskildes individuella förutsättningar och behov av stöd och aktiviteter.

Förvaltningen arbetar också med att medvetandegöra och höja kunskaperna gällande nationella minoriteters rättigheter. För att uppmärksamma de fem nationella minoriteterna skickas ett informationsmail till medarbetare på minoriteternas särskilda dagar. Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken. Äldreomsorgens verksamheter involverar också representanter för de nationella minoriteterna i aktiviteter som genomförs samt erbjuder aktiviteter kopplat till de nationella minoriteternas kultur.

En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukardialoger för att uppmärksamma och upptäcka omutiverade skillnader mellan kön. Äldreomsorgens beställarenhet har formulerat en jämställdhetsutmaning med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser. Ett fokusområde som identifierats föregående år var utredning kopplat till psykisk ohälsa och att det fanns en skillnad i hur beskrivningar i utredningen görs utifrån kön. Förvaltningens

beställarenhet har under året arbetet med detta och resultatet i årets dokumentationsgranskning visar att psykisk hälsa för män och kvinnor framgår i samma omfattning i utredningen. Äldreomsorgens arbete med jämställdhet och för att minska ojämlikhet bidrar till mål fem och 10 i Agenda 2030.

I enlighet med Regeringsbeslutet om en handlingsplan om en giftfri vardag så ser verksamheterna över vilka produkter som används i vardagsmiljön. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Samarbetet ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten. Detta arbete bidrar till att nå mål 12 om hållbar konsumtion och produktion.

Goda exempel

- Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och socialpsykiatri har implementerat digital signering av läkemedel för att öka patientsäkerheten.
- Stadsdelsnämnden vård- och omsorgsboende i egen regi har vunnit pris i guldanden. Priset ges till de verksamheter som har ett extra engagemang för vårdtagarnas munhälsa och tänder, att personalen vill lära sig mer för att förbättra munhälsan hos vårdtagarna och att det finns ett fint samarbete hela vägen från bokning till avslutad tandvårdsbehandling.
- Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi har höjt sina resultat i helårsrapporteringen av kvalitetsuppföljning på individnivå i förhållande till helårsmätningen 2021.
- För att uppmärksamma de fem nationella minoriteterna skickas ett informationsmail till medarbetare på minoriteternas särskilda dagar med information om minoriteten för att höja medvetenheten och aktualisera minoriteternas rättigheter.
- Äldre på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi träffar besökshund som kommer till verksamheten en gång i veckan och har som uppdrag att bidra till social samvaro samt genomföra gemensamma sociala aktiviteter med de äldre.
- Förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska deltog i paneldebatt på ett av PKC:s palliativa vårds-event för att belysa stadens behov och styrkor i den palliativa vården.
- Förvaltningen har genomfört en föreläsning om föreställningar kring åldrande kopplat till biståndsbeslut via Stockholms universitet. Förvaltningen bjöd in samtliga stadsdelsförvaltningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	61 %	57 %	62 %		70 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys							
Årsmålet nås inte och nämndens resultat är i linje med föregående mätning 2020 och fyra procentenheter lägre än stadens snitt. Årsmålet nås för de som skattat sitt hälsotillstånd som gott (79 procent) i förhållande till de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt (54 procent). Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Utifrån helårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå på frågan "är du nöjd med måltidssituationen" uppgår resultatet till							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
92,9 procent vilket är två procentenheter högre än stadens snitt. Mat och måltider är ett prioriterat område som förvaltningens dietist och nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad arbetar aktivt med genom bland annat mat- och måltidsombud, måltidsobservationer och nattfastemätningar.							
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	45 %	44 %	45 %		68 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte och nämndens resultat är lägre än resultatet vid föregående mätning 2020 och tre procentenheter lägre än stadens resultat. Resultatet skiljer sig inte utifrån kön. Socialstyrelsens brukarundersökning besvarades under perioden 18 januari till 20 mars 2022 resultatet tar därför inte hänsyn till det arbete som genomförts på verksamhetsområdet under 2022. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. På frågan "får du komma ut i den utsträckning som du önskar" från helårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå är resultatet för Norrmalms stadsdelsområde 74,1 procent vilket är nio procentenheter högre än stadens snitt. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi genomför individuella utomhusaktiviteter dagligen för samtliga boenden i kombination med gemensamma kulturaktiviteter och årstidsbundna aktiviteter utomhus. Arbetet med utomhusaktiviteter är ett fortsatt fokusområde.							
  Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	100 %			100 %	0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Norrmalms stadsdelsförvaltning utgör inte en av pilotstadsdelarna gällande digital tillsyn.							
  Andel digitala inköp i hemtjänsten	100 %				0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Det finns idag inget digitalt stöd eller en mätmetod framtagen för att mäta indikatorn varför inget resultat för indikatorn kan ges. Den kommunala hemtjänsten erbjuder digitala inköp som ett alternativ utefter den enskildes önskemål.							
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	78 %	80 %	77 %		86 %	86 %	2022
Analys Årsmålet nås inte och nämndens resultat är tre procentenheter lägre än föregående mätning 2020 och sex procentenheter lägre än stadens snitt. Äldre som besvarat enkäten själv eller ihop med någon upplever i högre grad (82 procent) att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänst i förhållande till då enbart någon annan besvarat enkäten (67 procent). Årsmålet nås för de som skattat sin hälsa som god (88 procent) än för de som skattat sin hälsa som någorlunda/dålig (74 procent). I årets resultat har tillgängligheten och frågan "hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov" ökat med tre procentenheter i förhållande till föregående mätning. Nämndens hemtjänst i egen regi har under våren fokuserat på att förstärka jag-formen i genomförandeplaner för att ytterligare stärka delaktigheten och personcentreringen. Utifrån helårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå upplever 94,2 procent inom Norrmalms stadsdelsområde att de får hjälpen som de kommit överens om vilket är i linje med stadens snitt. För att ytterligare stärka den äldres delaktighet fortsätter arbetet med ramtid.							
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	74 %	78 %		78 %	78 %	2022
Analys Årsmålen nås inte men resultatet är tre procentenheter högre än stadens snitt och sex procentenheter högre än vid föregående mätning 2020. Resultatet är något sämre för män i relation till kvinnor. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. I resultatet av helårsrapporten på kvalitetsuppföljning på individnivå och frågan "Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs" är resultatet för Norrmalms stadsdelsområde 91,2 vilket är sex procentenheter högre än stadens snitt. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har under året förstärkt genomförandeplanerna							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
genom att beskriva utförandet i jag-form för att tydligare öka den boendes inflytande i utförandet av hjälpen.							
  Andel smarta lås i hemtjänsten	100 %			100 %	0 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Införandet av nyckelfri hemtjänst i staden har en viss försening och kommer att införas i innerstaden först 2023. Förvaltningen följer arbetet i de pilotstadsdelar som utsetts gällande nyckelfri hemtjänst och har under hösten påbörjat en plan för införandet.							
   Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	75 %	82 %	73 %		85 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet för indikatorn nås inte och resultatet är sex procentenheter lägre än stadens snitt och fyra procentenheter lägre än föregående mätning 2020. För de svaranden som skattat sin hälsa som god upplever 95 procent att det är tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänst i förhållande till resultatet för de som skattat sin hälsa som någorlunda/dålig där resultatet är 68 procent. Män upplever sig också i högre utsträckning mer trygga än kvinnor. En trygg omsorg grundas även på personalens bemötande. Av brukarundersökningen och frågan "Får bra bemötande av personalen" visar resultatet på 95 procent vilket är en procentenhet högre än föregående mätning samt i linje med stadens snitt.							
   Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	86 %	76 %	89 %		90 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte och resultatet är i linje med resultatet vid föregående mätning 2020. Resultatet är en procentenhet högre än stadens snitt. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan könen och mellan skattat hälsotillstånd. För de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt är också känslan av trygghet tio procentenheter lägre än de som skattar sitt hälsotillstånd som gott. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har ett resultat på 92 procent vilket innebär att årsmålet nås. På frågan "känner du förtroende för personalen" är resultatet 82 procent vilket är en procentenhet högre än stadens och rikets snitt. Under året har förvaltningen kallat till och genomfört samordningsmöten gällande trygghetslarm på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad i syfte att hitta samsyn och säkra en trygg omsorg.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar	18,44 %				16 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte men nämndens resultat är tre procentenheter bättre än stadens snitt och tredje bästa resultat i jämförelse med övriga 13 stadsdelsförvaltningar. Indikatorn redovisas som ett rullande tolv månadersgenomsnitt. För nämndens hemtjänst i egen regi är resultatet 13,7 procent vilket är 10 procentenheter bättre än stadens snitt för hemtjänst. För nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi är resultatet 20,8 procent vilket är 0,7 procentenheter högre än stadens snitt för vård- och omsorgsboende. Förvaltningen ser att rekommendationer om att stanna hemma vid minsta symptom, svårigheter i att hitta undersköterskor vid tillsvidareanställningar samt förvaltningens kompetensutvecklingsinsatser under hösten tros ha påverkan på resultatet. Förvaltningen följer upp och arbetar aktivt med att minska andel timanställda.							
   Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	100 %			88 %	95 %	93 %	2022
Analys Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svarefrekvensen i år är 65 procent vilket innebär att 15 har besvarat enkäten Ingen könsuppdelas statistik redovisas i denna rapport. Samtliga svaranden är nöjda med sin dagverksamhet vilket är fem procentenheter högre än stadens snitt och 12 procentenheter högre än föregående år.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	75 %	73 %	76 %		88 %	86 %	2022
Analys Årsmålet nås inte och resultatet är fem procentenheter lägre än föregående mätning 2020 och sju procentenheter lägre än stadens snitt. 95 procent upplever att personalen bemöter dig på ett bra sätt vilket är en procentenhet högre än vid föregående mätning 2020 och i linje med stadens snitt. Resultatet visar även att äldre som själva svarat på enkäten, 80 procent, i högre utsträckning är nöjda än när enbart någon annan svarat på enkäten, 62 procent. Årsmålet nås för de som skattat sitt hälsotillstånd som gott (93 procent) i förhållande till de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt (68 procent).							
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	74 %	59 %	78 %		84 %	82 %	2022
Analys Årsmålet nås inte och resultatet är sex procentenheter lägre än föregående resultat 2020 och tre procentenheter lägre än stadens snitt. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan män och kvinnor där kvinnor i högre grad upplever nöjdhet. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi är i linje med stadens snitt. Socialstyrelsens brukarundersökning besvarades under perioden 18 januari till 20 mars 2022. Resultatet tar därför inte hänsyn till det arbete som genomförts på verksamhetsområdet under 2022. För att öka nöjdheten har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi rustat upp de gemensamma utrymmena för att öka trivselen och erbjuda fler aktiviteter.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	11,07			12,1	10	Max 10 personer	2022
Analys Resultatet tas fram genom en kontinuitetsmätning som genomförs av stadsledningskontoret under hösten. Mätningen utförs för samtliga hemtjänstutförare oavsett regiform. Nämndens och kommunfullmäktiges årsmål uppnås inte men nämndens resultat är 0,43 bättre än stadens snitt. Årets resultat för privat regi är 10,55 personer och för kommunal regi 12,81 personer. Både för egen regi och för privata utförare inom Norrmalms stadsdelsområde ses förbättrade resultat från föregående år. Nämndens hemtjänst i egen regi har under perioden genomfört förändringar i den administrativa processen och de geografiska indelningarna för att effektivisera planering, öka utförandegraden och kontinuiteten av biståndsbeslut vilket har gett resultat även om kommunfullmäktiges årsmål inte nås. Utifrån helårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå framkommer att äldre inom Norrmalms stadsdelsområde i högre utsträckning upplever att det är ungefär samma personer som utför hjälpen i förhållande till föregående år. Nämndens hemtjänst i egen regi har ökat med tio procentenheter från föregående år.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i nära samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad utredning om hur verksamhets- och avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen kan utvecklas i syfte att kvalitetssäkras och bli mer likvärdig över staden	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret tagit fram ett beslutsunderlag i form av ett PM.			
  Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ta fram rutiner för att arbeta med vråkningsförebyggande åtgärder riktade mot personer över 65 år som inte är i behov av socialpsykiatriskt stöd	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Äldreförvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen arbetat med berörda aktörer och hyresvärdar. En vägledning för vråkningsförebyggande arbete avseende personer över 65 år har tagits fram.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram uppdragsbeskrivningar för specifika funktioner utifrån utredningsuppdraget om regionalisering av funktioner</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna tagit fram funktionsbeskrivningar för dietist, fixartjänst, inklusive digital fixare samt anhörigkonsulent.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Region Stockholm se över vilka system som möjliggör för gemensam journalföring mellan staden och Region Stockholm</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har utrett och kommit fram till att de verksamhetssystem som finns för socialtjänsten idag inte möjliggör sammanhållen journalföring med Region Stockholms journalsystem. Vilka system som i framtiden kommer att möjliggöra sammanhållen journalföring med Region Stockholm beror på vilka journalsystem som staden och Region Stockholm kommer att upphandla.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samarbete med servicenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda Äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre</p>	2022-01-01	2022-08-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har under året i samarbete med serviceförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna utrett äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre. Förvaltningen har redovisat ärendet i ett PM.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar samt se över dessas organisering</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har under året genomfört en enkätundersökning där resultatet visade på att arbetet med att stärka tillgången till personligt ombud behöver fortsätta bland annat genom att få till en fungerande samverkan mellan äldreomsorgens beställarenheter och de personliga ombuden samt att det behöver bli tydligare information om de personliga ombudens uppdrag.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av äldreomsorgspersonalens kompetens kring skyddsåtgärder och samtycke. Detta för att kunna få en överblick av behovet av utbildning till berörda personalgrupper</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Stiftelsen Äldrecentrum har kartlagt aktuellt kunskapsläge, förutsättningar och problem gällande skyddsåtgärder och samtycke på vård- och omsorgsboenden med demensinriktning. Resultatet visade att kompetensen behöver höjas, främst hos baspersonal och enhetschefer. Hälso- och sjukvårdspersonal har generellt en god kunskap inom området. Bristande följsamhet av lokala rutiner och i stödet för att utveckla ett säkert arbetssätt framkom som hindrande i utvecklingsarbetet. Vidare visar resultatet att teamets uppföljning av den enskildes samtyckta brister och att teamarbete och ett tydligt ledarskap är förutsättningar i arbetet.</p> <p>För att alla medarbetare tidigt ska få grundläggande kunskap inom området så tog äldreförvaltningen fram ett avsnitt om samtycke och skyddsåtgärder i äldreförvaltningens nya introduktionsutbildning för nyanställda medarbetare i äldreomsorgen.</p>			
<p>✓ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga och ge förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har kartlagt samt gett förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende och har redovisats i ett PM.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område</p>	2022-01-01	2022-08-31	
<p>Analys</p> <p>Under äldreförvaltningens utredningsprocess har ett flertal komplicerande aspekter uppmärksamats som behöver fortsatt granskas. Fortsatt utredning behöver väga in förutsättningar gällande organisation, personal, ekonomi och kvalitet. Äldreförvaltningen kommer i samverkan med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna fortsätta arbetet och utredningen under 2023.</p>			
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen besluta om upphandling av nytt system för att ersätta Schemas</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har tagit fram ett förslag för hur processen ska fortskrida. Äldreförvaltningen samverkar med socialförvaltningen och stadsledningskontorets it-avdelning i arbetet.</p>			
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och med stöd av kommunstyrelsen ta fram en uppföljningsmodell för HSL, inklusive särskilda HSL-inspektörer/observatörer</p>	2022-01-01	2022-08-31	
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Under året har äldreförvaltningen arbetat med att kartlägga stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv. Äldreförvaltningen har samverkat med Micasa Fastigheter för att kartlägga hur värmeböljor hanteras inom stadens vård- och omsorgsboenden som ägs av Micasa. Micasa har tagit fram en strategi för hantering av värmeböljor och genomför samt planerar åtgärder utifrån värmebölja och övertemperaturer. Äldreförvaltningen har under året i samverkan med stadsdelsförvaltningar via MASnätverket och i samverkan med socialförvaltningen, uppdaterat informationen om beredskap för värmeböljor som ligger på stadens hemsida och på intranätet. Information kring detta har skickats ut i nyhetsbrev till aktörer inom äldreomsorgen.</p>			
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över organisationen för tryggt mottagande och om det finns behov av bemanning även andra tider än dagtid</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har genomfört en utredning som visar att det inte finns behov av teamen på andra tider än måndag till fredag dagtid med motiveringen att möjligheten till koordinering med andra vårdaktörer försvåras under helger och kvällar. Teamen skulle även bli dyrare i drift när teamen behöver schemaläggas på andra tider än dagtid. Tryggt mottagande insatser pausades under året 2020 på grund av pandemin. Äldreförvaltningen bedömer att det behövs en nystart av arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet</p>			
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram mätmetoder för den enskildes och där lämpligt anhörigas upplevelse av kontakten med beställarenheterna för att kunna säkerställa systematisk kvalitetsutveckling</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningens kartläggning inom uppdraget under året visar på att få beställarenheter följer upp den enskildes upplevelse av kontakten med biståndshandläggaren. För att resultaten ska bli jämförbara över staden krävs att den äldre får möjlighet att besvara samma frågor. Äldreförvaltningen föreslår att en stadsövergripande enkät används vid uppföljning av enskildas upplevelse av kontakt med beställarenheterna samt att distributionen av enkäten och sammanställning av resultaten sker på en stadsövergripande nivå. Norrmalms stadsdelsförvaltning har varit involverade och bidragit med underlag för en stadsövergripande enkät.</p>			
  <p>Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upphandla sociala besök vid vård- och omsorgsboenden och servicehus</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Äldreförvaltningen har upphandlat utförare av sociala besök för både ungdomsbesök och seniorbesök. Seniorbesök är nytt från och med 2022 och kompletterar ungdomsbesöken genom att de genomförs främst på vardagar jämfört med</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ungdomarna som arbetar på helgerna.			
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upprätta en stadsgemensam strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har tagit fram en stadsövergripande strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden samt inrättat en arbetsgrupp i samverkan med Stockholms trygghetsjour. Normalms stadsdelsförvaltning har deltagit i kartläggning av befintlig teknik.			
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt i vardagen kan utvecklas inom stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt under ledning av medicinskt ansvarig person för rehabilitering	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har spridit Karolinska institutets evidensbaserade metod OPEN för vardagsrehabilitering. Arbetsmetoden innebär ett multiprofessionellt teamarbete för att stärka de äldre genom vardagliga rörelser och proteinintag.			
✓ Äldrenämnden ska med stöd av kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna vid behov ta fram ett digitalt stödsystem för att arbeta med avvikelshantering och klagomål	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har arbetat med kartläggning av behoven av ett digitalt stödsystem. Utredningen har visat att behov föreligger och att fortsatt arbete är nära sammankopplat med arbetet med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 och ett ägandeskap av frågan i ILS-webb.			
✓ Äldrenämnden ska stötta lämplig stadsdelsnämnd i uppstarten av en kommunövergripande verksamhet för äldre personer med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Normalms stadsdelsförvaltning har ansökt om medel för att utveckla sin verksamhet mot målgruppen äldre med psykisk ohälsa samt för att öka samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas förebyggande verksamhet och socialförvaltningens öppna träfflokaler för personer med psykisk ohälsa.			
✓ Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en stadsgemensam utbildningsplan för äldreomsorgen för att säkerställa rätt kompetens i hela staden	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har under året tagit fram en plan för hur en stadsgemensam utbildningsplan ska tas fram och vilka underlag som behövs för att få en plan som motsvarar verksamhetens behov. Resultatet presenteras i ett tjänsteutlåtande i äldrenämnden i december.			

Nämndmål: 1.5.1 Äldre är trygga och har en individuellt anpassad vård och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: personer över 65 år.

Äldre som är i behov av vård och omsorg har insatser av god kvalitet och kan påverka insatsernas innehåll. Handläggningsprocessen är rättssäker och likställd och den äldre

behandlas och bemöts jämställt, likvärdigt och respektfullt. Personalen ska ha relevant kunskap och språkkompetens för att möta den äldres individuella behov. Ett fortsatt prioriterat område är att erbjuda riktat stöd till personer med demens eller kognitiv svikt. Äldre i behov av stöd från flera huvudmän ges ett samordnat stöd. Verksamheter med hälso- och sjukvårdsansvar bedriver en god hälso- och sjukvård. Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår inom äldreomsorgens verksamheter där det sociala innehållet i måltiderna stärks. Innovativa arbetssätt, digitalisering och välfärdsteknik används och utvecklas tillsammans med den äldre för att effektivisera och förbättra omsorgen, öka tryggheten och valfriheten samt minska den ofrivilliga ensamheten. Äldreomsorgens verksamheter ska bedriva ett systematiskt kvalitetshöjande arbete och ta tillvara på synpunkter, klagomål och avvikelser i syfte att utveckla vården och omsorgen.

Förväntat resultat

Äldre är trygga, nöjda och kan påverka innehållet i hur hjälpen ska utföras. Handläggningsprocessen är rättssäker, likställd och beslutet är anpassat efter den äldres behov. Äldre får en god hälso- och sjukvård. Måltiden är en trevlig stund på dagen. Digitala arbetssätt ska vara användarvärda och utgå från den äldres behov och önskemål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare inom äldreomsorgens utförarverksamheter i egen regi som genomfört webbutbildningen Demens ABC	89 %	80 %	93 %	68 %	90 %		2022
Analys Resultat är 12 procentenheter högre än föregående år men årsmålet nås inte. För andel kvinnor nås årsmålet. För stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi och den förebyggande enheten nås årsmålet. Stadsdelsnämndens boende i egen regi är Silviahems-certifierade och har under 2022 förnyat sin Silviahems-certifiering för att erhålla en gemensam kunskapsbas gällande demens som kompletterar webbutbildningen Demens ABC. Verksamheterna arbetar för att samtliga medarbetare ska ha genomgått utbildningen men konstaterar att flera visstidsanställda inte genomfört utbildningen i år.							
  Andel omsorgstagare som upplever att måltiderna på dagverksamheten är en trevlig stund på dagen.	100 %			100 %	90 %		2022
Analys Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svarsfrekvensen i år är 65 procent vilket innebär att 15 har besvarat enkäten. Ingen könsuppdelad statistik redovisas i denna rapport. Samtliga svaranden upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen vilket är fem procentenheter högre än stadens snitt och i linje med föregående års resultat. För nämndens dagverksamhet Mimer är det totala resultatet 100 procent vilket är en förbättring av resultatet med sex procentenheter från föregående år, ingen könsuppdelad statistik finns att tillgå. För nämndens dagverksamhet Klockhuset är det totala resultatet 100 procent vilket är i linje med föregående års resultat. Resultatet avseende kvinnor är 100 procent vilket är i linje med föregående års resultat och för män har resultatet förbättrats med 17 procentenheter från föregående år.							
  Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst.	73,4 %	72,2 %	73,9 %	72,3 %	75 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Nämnden når inte årsmålet men nämndens resultat är en procentenhet högre än föregående år samt två procentenheter högre än stadens snitt. Arbetet med att förbättra personalkontinuiteten i hemtjänsten intensifierades under 2021 och åtgärder fastlades vilka fortgår. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi fortsätter att se över geografiska indelningar samt identifierar de äldre som har lägst respektive högst kontinuitet och utförd tid för att optimera schemalaggningen utifrån det. Resultatet för nämndens hemtjänst i egen regi är i år 63,8 procent vilket är tio procentenheter högre än föregående år.							
 ♀	Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på dagverksamhet	85 %		80 %	95 %		2022
Analys							
Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Svarefrekvensen i år är 65 procent vilket innebär att 15 har besvarat enkäten. Ingen könsuppdelas statistik redovisas i denna rapport. Årets resultat är fem procentenheter högre än föregående års resultat men fyra procentenheter lägre än stadens snitt. Nämndens dagverksamheter arbetar med att skapa ett meningsfullt innehåll i aktiviteterna genom att efterfråga gästernas intresse för att så långt som möjligt tillgodose individperspektiv i aktiviteterna. Under året har fokus legat på att säkra gästernas önskemål via välkomstsamtal och genomförandeplaner. Resultatet avseende frågan "jag har möjlighet att påverka vilka aktiviteter som ska finnas i min dagverksamhet" är i år 63 procent vilket är en förbättring med 33 procentenheter sedan föregående år.							
 ♀	Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på vård- och omsorgsboende	52 %	37 %	55 %	70,9 %	70 %	2022
Analys							
Årsmålet nås inte och nämndens resultat är två procentenheter lägre än stadens snitt och åtta procentenheter lägre än föregående mätning 2020. Socialstyrelsens brukarundersökning besvarades under perioden 18 januari till 20 mars 2022 resultatet tar därför inte hänsyn till det arbete som genomförts på verksamhetsområdet under 2022. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan män och kvinnor. Äldre som själva eller ihop med annan har svarat på enkäten är fyra procentenheter mer nöjda än resultatet där enbart enkäten besvarats av någon annan. I helårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå är nämndens resultat 80,3 procent vilket är tio procentenheter högre än föregående år och tre procentenheter högre än stadens snitt. Under våren har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi startat upp "Den praktiska turen". Det innebär att en extra medarbetare finns på avdelningarna i syfte att enbart involvera boenden i kommunikation och vardagsaktiviteter så som att vattna blommor, läsa tidningen och tillsammans diskutera innehållet, gå promenader eller stötta upp i matlagning utifrån de boendes intressen och engagemang, initiativet fortsätter även under hösten. Nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad och egen regi har kontinuerlig dialog med äldre och anhöriga kring förväntningar, önskemål och innehåll som ett led i att skapa ökad samsyn och delaktighet kring aktiviteterna. Ett av nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad genomför även naturunderstöd rehabilitering (NUR) som ett exempel på aktiviteter för målgruppen med sämre rörelseförmåga. Syftet med dessa aktiviteter är att genom naturen uppmärksamma och bjuda in till dialog.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Team för psykisk ohälsa startas upp i hemtjänst i egen regi	2021-01-01	2022-12-31	
 Utredda och påbörja arbetet för digital signering av läkemedel	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla arbetsmetoder som ökar kvaliteten i den enskildes dokumentation ur beställar- och utförarperspektiv.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			
En förutsättning i arbetssättet med ramtid är att dokumentationen är sammanhållen i beställningar och genomförandeplaner. Under året har en granskning av dokumentationen genomförts på förvaltningens beställarenhet och hemtjänst i egen regi. Av granskningen framkommer att genomförandeplaner utgår från beställningen i majoriteten av de granskade ärendena. Den löpande dokumentationen av händelser av vikt och informationsöverföring ur ett utförarperspektiv behöver utvecklas. Mot bakgrund av detta har nämndens hemtjänst i egen regi tagit fram en åtgärdsplan i syfte att utveckla den sociala dokumentationen. Förvaltningens språkbud har tillsammans med språklärare och dokumentationshandledare genomfört en föreläsning kopplat till dokumentation, kommunikation och språk för medarbetare på hemtjänsten. Därefter har medarbetare fått möjlighet att praktiskt träna på innehållet utifrån föreläsningen genom arbetsplatsnära workshops en gång i			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
veckan. Som stöd finns språklärare, dokumentationshandledare och språkombuden på plats. För att öka den sammanhållna dokumentationen har även nämndens hemtjänst i egen regi bjudits in till nämndens beställarenhets kompetensforum.			
 Utveckla och stärka hygienombudsrollen i äldreomsorgens verksamheter	2022-01-01	2022-12-31	Avvikelse
Analys			
Uppdragsbeskrivning har tagits fram under året men behöver fortsätta implementeras i verksamheterna under 2023.			

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att de fem verksamhetsområdesmålen som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city och stadsdelsområdet. I den platssamverkan som sker är näringsidkare viktiga samverkanspartners i syfte att skapa ett tryggt och attraktivt företagsklimat. Det gemensamma arbetet kring trygghets- och säkerhetsfrågor bidrar till en säkrare arbetsmiljö för många näringsidkare och attraktivare platser inom stadsdelsområdet.

Arbetet med att beakta och samordna nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden har fortsatt under året. I utvecklingen av stadsdelsområdets utemiljöer och nybyggnation har äldres behov och önskemål för att åstadkomma trygga och tillgängliga miljöer beaktats enligt handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Nämnden har även deltagit i arbetet med att kartlägga utbudet av kultur inom stadsdelsområdet. Denna kartläggning är ett viktigt underlag i stadens arbete med att planera för platser för kultur i samband med stadsutvecklingen.

Nämnden bidrar till målen *Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040* och *En fossilfriorganisation 2030* i stadens Miljöprogram 2020-2023, genom arbetet med att nå målet om fossilfria transporter. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt.

Barn och unga erbjuds ett stort utbud av kultur och möjlighet till skapande inom nämndens verksamheter. Kultur används även som metod för att närma sig svåra ämnen som barn och ungdomar har behov av att samtala om, exempelvis genom film, teater, skrivande och måla.

Inom ramarna för platssamverkansprojektet På Sergels torg skapas en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas för att bidra till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud. Nära ett hundratal evenemang har genomförts på Sergels torg under året och cirka 70 000 personer har tagit del av evenemangen. Såväl storskaliga konstinstallationer som mindre konstutställningar har bidragit

till att levandegöra Sergels torg och öka platsens attraktivitet.

Dialog och samverkan kring miljö- och klimatfrågor har stärkts under året. Stadens miljöprogram, handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040 samt lokal den lokala miljö- och klimathandlingsplanen har legat till grund för arbetet. Nämnden har under perioden deltagit i miljöförvaltningens arbete med framtagande av innerstadens stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

Nämndens verksamheter har genomfört elbesparingsåtgärder med anledning av läget på elmarknaden och stadens uppdrag om att minska elanvändningen. Bland annat har flera verksamheter skapat och uppdaterat energibesparingsrutiner och vidtagit åtgärder som att släcka och stänga av belysning och elektronik, reglerat närvarobelysningen, endast kört fyllda tvätt- och diskmaskiner, minskat användningen av torkskåp och minskat eller inte haft julbelysning.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi deltar i ett pilotprojekt, klimatsmart vård och omsorgsboende, som leds av miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Detta ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppfyllts.

Näringslivsfrämjande arbete

Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city och stadsdelsnämndsområdet. I den platssamverkan som sker är näringsidkare viktiga samverkanspartners i syfte att skapa ett tryggt och attraktivt företagsklimat. Samverkan sker med företagare som i olika utsträckning vill ha kontakt i frågor som gäller brottsförebyggande frågor, möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang. Det gemensamma arbetet kring trygghets- och säkerhetsfrågor bidrar till en säkrare arbetsmiljö för många näringsidkare och attraktivare platser inom stadsdelsområdet.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom trygghetsskapande åtgärder bidrar förvaltningen till ett fredligt och inkluderande samhälle, mål 16 i agendan. Genom att bidra till ett bättre näringslivsklimat bidrar förvaltningen till att fler arbetstillfällen skapas, och bidrar därmed till anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 8, i den globala agendan.

Nämndmål: 2.1.1. Stadsdelsområdet är levande och trivsamt

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, verksamma och besökare inom stadsdelsområdet

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet. Där behov av platssamverkan identifieras arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende, besökare och verksamma.

Nämndmål: Stadsdelsområdet är levande och trivsamt

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, verksamma och besökare inom stadsdelsområdet

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet. Där behov av platssamverkan identifieras arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende, besökare och verksamma.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet är uppfyllt.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att tidigt i stadsutvecklingen beakta och samordna nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden, i samverkan med övriga

förvaltningar. Förvaltningen har under året även deltagit i kulturförvaltningens arbete med att kartlägga utbudet av kultur och analysera vilka behov som finns inom stadsdelsområdet. Denna kartläggning är ett viktigt underlag i stadens arbete med att planera för platser för kultur i samband med stadsutvecklingen.

Stadsdelsförvaltningen har under året arbetat utifrån handlingsplanen om en äldrevänlig stad. Modellen omfattar bland annat områden bostäder, utomhusmiljöer och byggnader. I utvecklingen av stadsdelsområdets utemiljöer och nybyggnation har äldres behov och önskemål för att åstadkomma trygga och tillgängliga miljöer beaktats.

I kommunfullmäktiges budget 2022 ska stadsdelsnämnderna värna servicehusen som boendeform så länge efterfrågan och behovet för boendeformen finns. Det ska vara möjligt att anpassa nuvarande servicehusbestånd om efterfrågan och behovet förändras. Mot bakgrund av detta har förvaltningen undersökt efterfrågan och behov av servicehuslägenheterna på Väderkvarnens servicehus samt beskrivit ekonomiska utmaningar som uppstår vid minskad beläggning. Förvaltningen ser en fortsatt minskad efterfrågan på servicehuslägenheter. Utredningen visar även att servicehuset har svårt att bära sina egna kostnader samt är i behov av upprustning och modernisering. Resultatet av utredningen har presenterats för Micasa och förvaltningen inväntar vidare beslut från äldreförvaltningen om fortsatt riktning.

Bevakning av nämndens behov av verksamheter i stadsutvecklingen i Hagastaden har varit i fortsatt fokus under året. I samverkan med exploateringskontoret har förvaltningen även planerat och öppnat en tillfällig skateyta i området för Östra Hagastaden. Detta för tillgodose behovet av möjligheter till en aktiv fritid och för att aktivera en plats som är tillfälligt outnyttjad i väntan på byggnation på platsen. Förvaltningen har under året svarat på fyra program-/detaljplaneremiss från stadsbyggnadskontoret, däribland en detaljplaneremiss om fastigheten Silverskopan 3 med flera i Sabbatsberg. I förvaltningens remissvar lyftes bland annat att intilliggande parkmiljöer med lekplats måste värnas och utvecklas i och med detaljplanens genomförande och att stadens gällande boendeplan för särskilda boenden anger ett behov av gruppbostad (LSS) inom Sabbatsbergsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0	0	Tas fram av nämnd	2022

Nämndmål: 2.2.1. Behov av samhällsservice uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom stadsdelsområdet tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs inom stadsdelsområdet har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet har uppnåtts.

Miljövänliga transporter och resor

Förvaltningen främjar användandet av hållbara transportmedel inom eller i anslutning till nämndens verksamheter. Förvaltningen bidrar till målen *Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040* och *En fossilfriorganisation 2030* i stadens Miljöprogram 2020-2023, genom arbetet med att nå målet om fossilfria transporter. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. En kartläggning över antal tjänstecyklar i förvaltningens verksamheter har genomförts och förvaltningen bedömer att det på sikt finns behov att köpa in fler cyklar. Förvaltningen har under året uppmuntrat medarbetare att fortsätta cykelpendla under hösten genom Cykelvänligast initiativ ”cykelutmaningen”. Möten fortsätter i stor utsträckning vara tillgängliga för digitalt deltagande, vilket har en positiv effekt med minskade klimatutsläpp. Förvaltningen arbetar för att möta utmaningen med att använda huvudkontorets möteslokaler på ett effektivt sätt när andelen hybridmöten ökar. Arbetet med att utrusta lokaler med teknisk utrustning fortsätter.

Förvaltningen ställer miljökrav i avtal med parkdrift- och anläggningsentreprenaden. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor.

Laddinfrastruktur

Förvaltningen planerar inte någon utbyggnad av laddinfrastruktur till parkerings- eller garageplatser då förvaltningen inte har rådighet över fastigheter med parkerings- eller garageplatser. Förvaltningen har haft dialog med trafikkontoret angående planering av laddinfrastrukturen inom Norrmalms stadsdelsområde. Under året planerar trafikkontoret utbyggnad av laddstolpar på Västeråsgatan och Dalagatan.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Arbetet med hållbara transporter bidrar till två av de globala målen i Agenda 2030, att skapa en hållbar infrastruktur och att bekämpa klimatförändringarna.

Goda exempel

- En kartläggning över antal tjänstecyklar i förvaltningens verksamheter har genomförts och förvaltningen bedömer att det på sikt finns behov att köpa in fler cyklar.
- Förvaltningen har under perioden testat en mobil parklek med hjälp av lådcyklar.

Nämndmål: 2.3.1. Verksamheterna är fossilbränslefria och bidrar till en klimatpositiv miljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nämndens verksamheter

Klimatsmarta transportalternativ främjas i nämndens verksamheter. Kunskapsinsatser genomförs i syfte att främja medvetna val hos förvaltningens medarbetare som bidrar till en klimatpositiv miljö.

Förväntat resultat

Nämndens transporter, resor och arbetsmaskiner är klimatsmarta och drivs på ett miljövänligt sätt. Fossilbränsleförbrukningen minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomförande av miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Miljörevisionen har ej kunnat genomföras som planerat under hösten, till följd av att upphandlingsarbete för tjänsten har pågått centralt i staden, och att entreprenören därför i samband med detta har beslutat om att uppdatera sin maskin- och fordonsflotta. Aktiviteten genomförs därför 2023.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

Kultur för alla

I förskolan har barnen varit både producenter och konsumenter av kultur, både genom eget skapande och genom professionella kulturaktörer. Förskolorna har möjliggjort för barnen att

testa på varierande uttrycksformer så som dans, rörelse, skapande och berättande. Barnens egna intressen har tillvaratagits i planeringen och genomförandet av kulturaktiviteter. Den uppsökande teaterverksamheten *Maskresan* har besökt flera av nämndens förskolor. *Maskresan* är en teater som baseras på en bok barnen tagit del av. Efter teatern har barnen fått skapa sina egna maskar och sedan själva återskapat den teaterföreställning de tagit del, ett arbetssätt som är återkommande i förskolans verksamhet för att erbjuda flera uttrycksformer inom ett och samma projekt. På förskolans dag var fokus för arbetet det språkutvecklande arbetet. I samarbete med stadsbiblioteket erbjöds förvaltningens kommunala förskolor digitala sagostunder via zoom.

För barnen tar sig erfarenheter av kulturupplevelserna uttryck i form av nya faktakunskaper och uttrycksformer som observeras i barnens lek. Barnen visar intresse och nyfikenhet för flera olika kulturformer. Barnens uttrycks- och kommunikationsförmåga utvecklas vilket syns genom att barnen får ett rikare verbalt ordförråd och använder sig av nya gester.

Barn och unga erbjuds ett stort utbud av kultur och möjlighet till skapande inom förvaltningens fält- och fritidsenhet. Verksamheterna arbetar med att erbjuda varierade upplevelser av kultur så att barn och ungdomar själv får möjlighet att skapa och uttrycka sig. Kultur används även som metod för att närma sig svåra ämnen som barn och ungdomar har behov av att samtala om, exempelvis genom film, teater, skrivande och måla.

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen Vasaträffen har ett månadsprogram med bred musikunderhållning och underhållning utifrån nationella minoriteters kultur som riktar sig till stadens seniorer. Årets seniorvecka med fokus på sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som ett led i att minska den ofrivilliga ensamheten och stärka hälsan har genomförts i nämndens verksamheter. Under seniorveckan erbjöds besökarna att delta på guidade turer i Stockholm, parkpromenader, musikunderhållning, kultur från nationella minoriteter, träningspass, quiz och målning. Seniorveckan har bidragit till att nya besökare hittat till den kommunövergripande öppna mötesplatsen. Som uppföljningsmetod användes en digital enkät samt fokusgrupper där besökarna fick reflektera över hur de upplevde seniorveckan. Av resultatet framgår ett högt deltagarantal på aktiviteterna och att besökarna varit nöjda med seniorveckans innehåll. Förvaltningen har också under året fortsatt att sprida information om aktiviteter som anordnas av andra organisationer och föreningar i civilsamhället. Via förvaltningens seniordag för 80-åringar har nya besökare tagit del av aktiviteter och hittat till den kommunövergripande öppna mötesplatsen. Förvaltningens äldreomsorgsverksamheter uppmärksammar viktiga kalenderdagar och stadsdelsnämndens dagverksamheter i egen regi har genomfört mat- och caféresor med musikunderhållning under året. Gästerna på dagverksamheterna har upplevt kultur, café- och mattraditioner från andra länder och från Sveriges olika landskap.

Föreningsbidrag

Medborgare i olika åldrar erbjuds möjlighet att skapa och uttrycka sig kreativt genom att ansöka om föreningsbidrag i form av projektbidrag. Förvaltningen har följt upp att föreningar och frivilliga organisationer som får bidrag från nämnden aktivt arbetar för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet.

Under året har fem ansökningar inkommit, varav fyra beviljats föreningsbidrag.

På Sergels torg

Inom ramarna för platssamverkansprojektet På Sergels torg skapas en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas för att bidra till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud.

Nära ett hundratal evenemang har genomförts på Sergels torg under året och cirka 70 000 personer har tagit del av evenemangen. Sergels torg är en plats för alla och det har också återspeglats i såväl konstillallationer och samskapande projekt som i scenkonstprogrammet. I samarbete med Parkteatern Kulturhuset har passerande och besökare kunnat ta del av bland annat DJs, konserter, barnteater, cirkus, kähphästtävling, streetdance, lindyhop, opera, eldshower, luciatag och cosplay. Programmen har ägt rum såväl på en tillfällig scen som direkt på torget. I samskapande konstprojekt har grupper deltagit från bland annat mobila ordningsvakterna, uppsökande socialsekreterare, före detta kriminella (KRIS) och föräldralediga. Vid sex tillfällen har Högvakten, arméns musikkår och marinens musikkår, utgått från Sergels torg, ett samarbete som kunnat genomföras med stöd av stadens mobila ordningsvakter. Såväl storskaliga konstillallationer som mindre konstutställningar har bidragit till att levandegöra Sergels torg och öka platsens attraktivitet. Under sommaren har Sergels torg värdar välkomnat besökare och under större evenemang har även Parkteaterns parkvärdar varit på plats.

Den 24 augusti genomförde Ukrainas ambassad ett evenemang för att högtidlighålla landets självständighetsdag. Förvaltningen bidrog med resurser för att genomföra evenemanget.

Förvaltningen har i samverkan med Stadsbiblioteket genomfört aktiviteter under sommaren vid Kentauren i Observatorielunden. Aktiviteterna har vänt sig till barn, vuxna och seniorer. Det har varit tillfällen med författarsamtal, Alfons Åberg-kalas, musikunderhållning för barn, kähphästtävling och poesi.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

Förvaltningen har under året fortsatt deltagit i idrottsförvaltningens budgetuppdrag kring stärkta möjligheter till motion och spontanidrott med fokus på jämställdhet. Förvaltningen stöttar även idrottsförvaltningens arbete för att öka simkunnigheten i staden.

Vasaparkens lekplats är välbesökt med högt slitage och har behov av att rustas upp. Under 2022 har programarbete pågått för upprustningen. Inom ramen för programmet har dialog med parklektspersonal, fokusgrupp med barn/ungdomar samt övriga parklektbesökare genomförts. Ett möjligt tema för den upprustade lekmiljön är Astrid Lindgrens sagovärld, och där dialog med Astrid Lindgren Company har genomförts i detta syfte. Förslaget till ny utformning har visats upp på parksamråd på plats i parken och på Stockholms stads hemsida där det funnits möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Ett inriktningsbeslut för projektet är planerat att tas i stadsdelsnämnden under början av 2023.

Upprustning av strandparken Blekholmsterrassen utmed Klara sjö har slutförts under året. Syftet med förnyelsen är att göra parken mer attraktiv samt stärka tryggheten på platsen, där bland annat en boulebana och utegym kommer anläggas för att aktivera platsen. Parkens gräsytor kommer vara avstängda under 2023 till dess att de vuxit till sig. Lekytan på

Norrbackagatan, som utgör den sista etappen av upprustningen av parken Norrbackatäppan har färdigställts under året med bland annat ny sandlek, kojor och lekfulla träskulpturer tillsammans med utökade planteringar. Förvaltningen har även fått extra medel för upprustning av befintliga lekplatser för att byta ut fallunderlag som slitits ut, och detta har genomförts på lekplatser i Vanadislunden, Tegnérslunden samt på Lilla Solvändan. I samverkan med exploateringskontoret har förvaltningen planerat och öppnat en tillfällig skateyta i området för Östra Hagastaden. Detta för tillgodose behovet av möjligheter till en aktiv fritid och för att aktivera en plats som är tillfälligt outnyttjad i väntan på byggnation på platsen.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

För platssamverkan Sergels torg har en vägledning tagits fram för hur konst, kultur och aktiviteter ska tillföras Sergels torg. Vägledningen omfattar en strategi för hur mål 11 om hållbara städer och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen ska omfattas i gestaltnings- och programmeringsarbetet. Bland annat ska samtliga aktiviteter vara kostnadsfria och tillgängliga för alla. Innehållet ska rikta sig till flera olika målgrupper, planeringen ska omfatta medborgardialoger och ha ett medvetet mångfaldsperspektiv och jämställdhetsarbete i såväl vilka som får uppdrag som vad som erbjuds. Sergels torg som plattform för demokratiska uttryck ska värnas och hänsyn tas till platsens starka identitet som offentlig plats för alla. På Sergels torg uppmärksammar demokratins genombrott i Sverige genom utställningar, evenemang och genom att återkommande uppdra konstnärer att gestalta talarstolen som symbol för det fria ordet och dess kraft på Sergels torg. Bland annat genomfördes ett antal utställningar i de platssanpassade utomhuskonstgalleriet som lyfte angelägna frågor som kvinnans plats i Klara (tillsammans med Kvinnohistoriska), miljö- och klimat (klimatgalleriets årliga tävling) och konsekvenserna av dödsskjutningar av unga i Sverige (tillsammans med Kollektiv Sorg och Botkyrka konsthall).

Goda exempel

- Förvaltningen har i samband med seniorveckan använt sig av fokusgrupper med seniorer för att fånga upp önskemål och synpunkter på aktiviteter. Därefter anpassas aktiviteter och utbildas medarbetare för att möta seniorerna behov och efterfrågan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	88	89 %	88 %	90	75 %	75 %	2022
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	80 %	76 %	78 %	75 %	75 %	2022
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	78 %	74 %	81 %	80 %	82 %	76 %	2022
Analys							
Förvaltningen når delvis målet. Flickor är nöjdare än pojkar. Förvaltningen arbetar med att göra barn och ungdomar delaktiga							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
gällande utbud av kulturaktiviteter och försöker anpassa det utifrån det.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	67 %	73 %	63 %	67 %	75 %	65 %	2022
Analys Förvaltningen uppnår delvis målet. Utfallet ligger på samma nivå som 2021. Utfallet är högre än stadens totala som är 61 procent. Fler pojkar än flickor deltar i föreningslivet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på pop-up idrottsytor i staden	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30	
  Idrottsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en riktad informationskampanj till prioriterade målgrupper om vikten av simkunnighet samt visa på det breda utbudet som finns att tillgå	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska vid behov bistå stadsdelsnämnderna med att starta fritidsbibliotek i minst två stadsdelar	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningsystem för föreningsbidrag	2022-01-01	2022-12-31	
  Kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur parklekarnas verksamhet kan utvecklas	2022-01-01	2022-06-30	
  Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och AB Svenska Bostäder ansvara för stadens deltagande i Wall Street Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	
Analys Nämnden har inte deltagit.			

Nämndmål: 2.4.1. Invånare i alla åldrar tar del av ett varierande kulturutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och unga, personer över 65 år, nyanlända och personer med funktionsnedsättning.

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser för social stimulans och gemenskap. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder olika evenemang.

Nämnden har verksamheter där det finns möjlighet till eget skapande, musik, rörelse och teater. Nämnden stödjer lokala föreningar och organisationer som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, personer över 65 år och personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med civilsamhället i syfte att erbjuda sociala aktiviteter och fritidsaktiviteter till nyanlända.

På Sergels torg är ett platssamverkansprojekt mellan Stockholms stad, lokala fastighetsägare, näringsliv och civilsamhälle. Tillsammans skapas ett offentligt vardagsrum med konst och kultur bestående av en bred variation av uttryck, skapat av olika konstnärer och kreatörer. Platsen blir en öppen konst- och kulturscen, där medborgare möts och delar gemensamma kulturupplevelser i det offentliga rummet.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud. Barn i förskolan utvecklar sin förmåga att skapa och uttrycka sig på olika sätt. Personer som deltar i nämndens verksamheter erbjuds olika kulturella upplevelser och möjlighet till skapande. Civilsamhällets arbete stärks genom ett gott samarbete med förvaltningen. Invånare i alla åldrar kan ta del av ett varierande kulturutbud i det offentliga rummet som bidrar till sysselsättning inom kultursektorn.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna arrangerar tillsammans en ljusinstallation	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Nämndens förskolor erbjuder barnen möjlighet till kulturella upplevelser och eget skapande.	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Nämndens förskolor genomför Förskolans dag tillsammans med barnen.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma.
Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av lek, spontanidrott, fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoseas. Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och tillgängliga. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att projektet bidragit till att målet uppnåtts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parkytor	76	72	80	71	78 %		2022
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 76 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 71 procent. Förvaltningen fortsätter och arbetar efter stadsdelsnämndens verksamhetsmål om att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla, där det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en kulturhistorisk vandring med tema park på Norrmalm.	2022-01-01	2022-12-31	
 Genomföra upprustning av fallunderlag på befintliga lekplatser på Norrmalm, förutsättande att ansökan om särskilda medel för detta beviljas.	2022-01-01	2022-12-31	
 Genomförande av medborgardialog inför upprustning av Vasaparkens parkleks utemiljö.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

Stockholms stadsmiljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040

Förvaltningen har samverkat i gemensamma miljö- och klimatfrågor genom det stadsövergripande nätverket för miljösamordnare. I nätverket finns samtliga stadsdelsförvaltningar representerade och stadens övriga bolag och förvaltningar gästar nätverket när ett samverkansområde behöver stärkas. Syftet med nätverket är att dela arbetssätt, framgångar och utmaningar för ett effektivt miljöarbete inom staden.

Under året har förvaltningen även arbetat med att stärka dialog och samverkan om miljöfrågor inom förvaltningens verksamheter samt med att stärka civilsamhällets engagemang i miljöfrågor. Samverkan sker kontinuerligt med förvaltningens funktioner för innovation, inköp och kommunikation. Samarbete med funktionen för upphandling har bland annat skett i samband med kravställning och gemensamma utbildningstillfällen. Exempelvis genomfördes ett gemensamt informationstillfälle om god lokalvård och kemikaliehantering. Tillfället var riktat till nämndens förskolor och utgick från projektrapporten ”Hur kan lokalvården i stadens skolor och förskolor förbättras”. Funktionen för upphandling har under året tagit fram en

guide för uppföljning av elektroniska inköp och systemnyttjande, som bland annat syftar till att öka avtalstroheten och bidrar till att stadens miljömål uppnås. Förvaltningens rutin för inköp har även uppdaterats med information om Stocket återbrukstjänst i syfte att fler ska använda tjänsten. Under året har förvaltningen informerat och engagerat civilsamhället i aktuella miljöfrågor inom Norrmalms stadsdelsområde via sociala medier.

Ett utbildningsmaterial kring miljö- och klimatfrågor bestående av förinspelade presentationer har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter. Presentationerna innehåller diskussionsfrågor som kan användas i syfte att höja kunskapsnivån och stärka miljöarbetet. Det finns åtta presentationer att ta del av; Plast, Mat, Energi, Klimatanpassning, Biologisk mångfald, Kemikalier, Avfall samt Transporter och maskiner. Förvaltningens miljösamordnare har även genomfört tre kunskaphöjande tillfällen inom Forum Norrmalm; ”Från jord till bord”, ”Giftfri verksamhet” och ”Plast- och engångsprodukter”.

En inventering har fortsatt av verksamheters källsortering och vidare arbete pågår med att stötta verksamheter att öka sorteringsgraden.

Förvaltningens förskolor arbetar enligt *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad* som utgår från den stadsövergripande måltidsstrategin. Riktlinjerna och arbetssätt har förankrats och diskuterats i förskolornas köksnätverk för att säkerställa måluppfyllelse. Under året har nätverket haft kunskaphöjande aktiviteter och utbildningar, bland annat bjöds kökspersonalen från förvaltningens förskolor in till en grundkurs i ekologisk matlagning från organisationen KRAV.

Vid upphandling och direktupphandling beaktar förvaltningen de riktlinjer och styrdokument som staden tagit fram gällande miljö- och klimathänsyn. Där det är möjligt ställs krav på minskade utsläpp samt miljövänliga varor och tjänster. Genom deltagande i centrala utbildningar gällande stadens miljö- och klimathänsyn vid inköp, sker kompetensutveckling och omvärldsbevakning på området.

Förvaltningens förskolor har genomfört matsvinnsmätningar och på vissa förskolor genomförs mätningarna tillsammans med barnen. Matsvinnsmätningar tillsammans med barnen skapar förståelse för hur mycket mat som slängs och kunskap om miljöfrågor. Förskolorna arbetar med måltidspedagogik för att skapa förståelse för mat, från jord till bord. Samtliga förskolor använder till största del återbruksmaterial i sitt skapande och de förskolor som har möjlighet att erbjuda egen kompostering gör det. Förståelse för hållbarhet och klimat- och miljöfrågor genomsyrar utbildningen och rustar barnen för att bidra till en hållbar utveckling.

Matsvinnsmätningar har även genomförts inom nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Jämfört med förra årets mätningar samma period har svinnet minskat med 45 procentenheter. Utifrån resultatet av matsvinnsmätningen kommer nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi fortsätta att öka de boendes delaktighet i val av maträtt och se över matbeställningar. Förvaltningen har under året utvecklat matsvinnsmätningar till att också innefatta frukostsvinn. Av årets frukostsvinnsmätning framkommer svinn på knappt 1,5 gram per boende och mättillfälle vilket innebär att de boende i hög grad äter upp det som serveras.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi deltar i ett pilotprojekt, klimatsmart vård och omsorgsboende, som leds av miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i

stadens miljöprogram. Detta ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten. Under hösten har förvaltningen påbörjat nudging med stöd av miljöförvaltningen som ett sätt att minska framför allt användning av plasthandskar. Detta kommer att utvärderas i början av 2023 och fortsatta åtgärder kommer att läggas inom ramen för pilotprojektet.

Energibesparing

I början av året tog förvaltningen fram en mall för att stötta verksamheterna att ta fram en energibesparingsrutin. Denna har kommunicerats till förvaltningens verksamheter i syfte att enheterna implementerar lokala energibesparingsrutiner.

Förvaltningens verksamheter har även genomfört elbesparingsåtgärder med anledning av läget på elmarknaden och stadens uppdrag om att minska elanvändningen. Bland annat har flera enheter uppdaterat sin energibesparingsrutin och vidtagit åtgärder som att släcka och stänga av belysning och elektronik, reglerat närvarobelysningen, endast kört fyllda tvätt- och diskmaskiner, minskat användningen av torkskåp och minskat eller inte haft julbelysning. Förvaltningen har informerat verksamheterna om energibesparingsåtgärder via möten och mail samt stöttat enheter för att implementera energibesparingsrutiner. Arbetet fortsätter under kommande år, bland annat genom att se över verksamheternas energianvändning och stötta de som behöver minska användningen.

Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Förvaltningen har under perioden deltagit i miljöförvaltningens arbete med framtagande av innerstadens stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald, vilken kommer beslutas av miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2023.

I syfte att bidra till ökad biologisk mångfald har det tillverkats och satts upp bihotell med en utformning anpassad för de arter som finns i slänterna i Observatorielunden, utifrån genomförd artinventering. Arbetet med att renovera trädgropar till träden runt Spegeldammen i Observatorielunden har fått avbrytas då entreprenören visat oaktsamhet om trädens rötter. Åtgärden syftade till att säkra trädens vitalitet och förbättra deras förmåga till att bidra med ekosystemtjänster.

Blekholmsterrassen har inom ramen för upprustningen fått en större mängd planeringar. Detta för att öka parkens skönhetsvärde och stärka den biologiska mångfalden. Parken får en ökad variation av växter med blomning från tidig vår till sen höst. På Norrbackagatan, som utgör den sista etappen av upprustningen av parken Norrbackatäppan, har träd planterats samt blommande buskar och bärbuskar. Trädplantering har även utförts i Enkehusparken, Vanadislunden, Vasaparken, Sabbatsbergsparken och i Bellevueparken. Träden har valts utifrån sin förmåga att klara ståndorten där torra på sommaren och stående vatten om vintern är kritiska perioder. Stärka gröna samband på strategiska lägen, erbjuda skugga, skapa volymer och ta hand om dagvatten är andra goda effekter som träden bidrar med.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att tillämpa förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan skapas en enhetlig

struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030.

Arbetet utgår från miljöprogrammets sju prioriterade miljömål och består av arbetsområden som energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning. Dessa områden har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030.

Goda exempel

- Matsvinnsmätningar genomförda på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi visar på en mindre mängd matsvinn i förhållande till mätningen samma period föregående år.
- Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram.
- En mall för energibesparingsrutin har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter i syfte att enheterna implementerar lokala energibesparingsrutiner.
- Förvaltningskontorets källsortering har förbättrats genom utbyte av dekalering samt införande av matavfallssortering.
- Förinspelade utbildningsfilmer inom miljö- och klimat har tagits fram som möjliggör att verksamheterna kan välja tema och tillfälle för genomförande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %	100 %	100 %	2022
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	82 %			81 %	90 %	90 %	2022
Analys Andel verksamheter som har matavfallsinsamling har ökat, men inte i den takt som behövts. Vissa av avtalen för matavfallsinsamling ligger i dagsläget hos fastighetsägaren istället för förvaltningen. Dessa avtal finns därför inte med i SVOAs sammanställning för stadsdelsområdet. Förvaltningen har gjort en kartläggning av antalet hämtställen för matavfall som kontinuerligt följs upp samt stöttar verksamheter för att öka utsorteringsgraden. Dialog hålls med fastighetsägare för att öka möjligheten till matavfallsinsamling. Arbetet fortsätter under år 2023 då matavfallsobligatoriet träder i kraft.							
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	60,36 %			61,32 %	65 %	65 %	2022
Analys Förvaltningen når inte upp till årsmålet för inköp av andel ekologiska livsmedel. Resultatet bedöms bero på ökade livsmedelspriser, att ekologiska varor varit svårare att få tag på och att underleverantörer skickat ersättningsprodukter. Andelen ekologiska livsmedel har endast minskat med en procentenhet jämfört med tidigare år. Kostentreprenadernas uppföljning av andel ekologiska livsmedel som levererats skiljer sig från förvaltningens utdrag från Agresso (rapport T10011). I indikatorn har, som tidigare år, utdraget från Agresso använts. Förvaltningen fortsätter följa upp kostentreprenadernas leverans av ekologiska livsmedel utefter avtalade villkor.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO2			1,8 kg CO2	1,7 kg CO2	1,70 kg CO2 per kg livsmedel	2022
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,68 GWh			2,83 GWh	3,1 GWh	1945 GWh	2022
Analys Förvaltningen har genomfört elbesparingsåtgärder med anledning av läget på elmarknaden och stadens uppdrag om att minska elanvändningen. Bland annat har flera enheter uppdaterat sin energibesparingsrutin och vidtagit åtgärder som att släcka och stänga av belysning och elektronik, reglerat närvarobelysningen, endast kört fyllda tvätt- och diskmaskiner, minskat användningen av torkskåp och minskat eller inte haft julbelysning. Under höglasttimmarna undviker flera verksamheter att använda tvätt- och diskmaskiner samt torkskåp för att minska effekttopparna. Förvaltningen har informerat verksamheterna om energibesparingsåtgärder via möten och mail samt stöttat enheter för att implementera energibesparingsrutiner.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har på eget initiativ startat en samverkan med Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Utifrån befintlig skyfallskarta har berörda verksamheter fått i uppgifter att se över beredskap inför skyfall.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnder och i samråd med fastighetsnämnden och de fastighetsägande bolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) för skyfall inom utpekade riskområden	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur en indikator som mäter hur stor del av stadens växter som är pollinatörsvänliga ska utformas	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen samverkar med andra nämnder och bolag i arbetet, bland annat genom klimatanpassningsnätverket som stadsledningskontoret sammankallar till samt genom skyfallsnätverket som stadens skyfallsfunktion samordnar.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31	
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden			
Analys Stockholm vatten och avfall leder arbetet i samarbete med stadsledningskontoret. Förvaltningen har ännu inte involverats i arbetet.			
✓ Stockholm Vatten och Avfall AB ska samarbeta med stadsdelsnämnderna för att genomföra en informationskampanj med syfte att öka återvinning och avfallssortering	2022-01-01	2022-12-31	
Analys SVOA genomför arbetet i Järva (Rinkeby-Kista + Spånga-Tensta), ett pilotområde för kampanjen.			

Nämndmål: 2.5.1. Miljömässigt hållbara verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nämndens verksamheter

Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara genom att miljövänliga produkter och skötselmetoder används. Miljö- och klimatpåverkan från mat minskas genom att arbeta enligt stadens matstrategi. Nämnden reducerar energianvändningen och fortsätter byta ut gamla vitvaror och belysning, samt inför rutiner för energibesparing. Hållbarheten stärks genom att verksamheterna minimerar sitt avfall, källsorterar och återvinner samt bidrar till en cirkulär ekonomi genom återbruk. Verksamheterna undviker att använda skadliga kemikalier samt plast- och engångsartiklar. Kännedom om hur verksamheten och medarbetare bidrar till en hållbar livsmiljö ökar genom utbildning, erfarenhetsutbyte och information. Nämnden arbetar med klimatanpassning av verksamheterna med fokus på att minska riskerna av negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö. Andelen miljömärkta varor, ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög och ökar. Matsvinnet minskas och fler verksamheter sorterar ut matavfall och källsorterar. Avfallsmängderna minskas genom återbruk och att användningen av plast- och engångsartiklar minimeras. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier minskas. Kunskapen blir större hos förvaltningens medarbetare om hur man gör miljöpositiva val och inköp. I första hand används Stocket vid inköp av möbler. Verksamheterna är bättre rustade för att hantera effekter av skyfall och värmeböljor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsatt kompetensutveckling kring kemikaliesmart förskola för förskolans pedagoger	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta arbetet med ökad källsortering och matavfallshantering	2022-01-01	2022-12-31	
⏸ Fortsätta utreda miljösamt system för befintliga skräpkorgar.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Utredning har påbörjats men inte slutförts. Förvaltningen inväntar stadens plan för implementering av nya nationella riktlinjer för källsortering i park.			
✓ Genomföra kartläggning av riskområden vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Kartlägga lokalers förmåga att hantera värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Kartläggning pågår. Dialog med fastighetsägare har påbörjats gällande förvaltningens vård och omsorgsboende i egen regi.			
✓ Revidering av förskolornas måltidsdokument utifrån stadens riktlinjer för mat- och måltider	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Öka kunskap och kännedom om miljö och klimatfrågor samt skapa förutsättningar för dialog om miljöfrågor på förvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har arbetat med att öka kunskap om miljö- och klimatfrågor samt skapa dialog i befintliga forum.			

Nämndmål: 2.5.2. Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma i Stockholms stad.

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering, utvecklar parkerna för att kunna klara ett varmare klimat samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald och stärker ekosystemtjänster.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Sköta Bellevueparkens strandlinje mot Brunnsviken så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys En trädvårdsplan togs i samband med upprustning av Blekholmsterrassen 2021. Då det inte startats något nytt större parkinvesteringsprojekt utöver detta under 2022 har inte någon ny plan tagits fram i år.			
✓ Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Återplantering av träd och perenner på Normalmalm.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Återplantering av träd och perenner har genomförts i Vanadislunden, Sabbatsbergsparken, Vasaparken, Enkehusparken samt Atlastäppan under året.			

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* har uppfyllts. Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmålen har uppfyllts.

Stadsdelsnämnden har formulerat tre nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna för måluppfyllelse.

Nämndens ekonomiska utfall visar på ett positivt resultat med ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatdispositioner.

Ekonomi under årets första månader präglades av pandemieffekter liksom åren innan. Köp av platser på vård- och omsorgsboenden har varit betydligt lägre än budgeterat. Förvaltningen har förväntat sig att en ökning av antalet platser skulle komma under året vilket också skedde mot slutet av året.

De stadsbidrag som funnits under året bidrar till överskottet. Med anledning av ett ökande prognostiserat ekonomiskt överskott har förvaltningen genomfört ett antal satsningar av engångskaraktär i bland annat förvaltningens verksamhetslokaler och i parkmiljön.

Förvaltningens mål är att vara ett föredöme som arbetsgivare med en välfungerande arbetsmiljö som möjliggör engagemang, samverkan och utveckling. Det är därför positivt att det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet var mycket goda. Det finns åtta huvudområden i enkäten, på sju av dessa områden ligger förvaltningen över stadens genomsnitt. Förvaltningen hade i årets mätning även ett högre snitt för AMI, jämfört med staden som helhet. Totalt svarade 87 procent på årets medarbetarenkät, vilket är på samma nivå som staden som helhet.

Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett närvarande, tillgängligt och hållbart ledarskap har varit i fokus under året inom hela förvaltningen. Det har bland annat om hur stödfunktioner kan utvecklas, men även om att förtydliga ansvar och uppgifter inom olika chefsbefattningar.

Som ett resultat av förvaltningens fokus på ledarskap och de olika insatser som har genomförts har ledarskapsindex ökat på två av tre delindex. Stadens chefsprofil och ledarskapsmodell, full range leadership, har implementerats under året.

Ett prioriterat område under året har varit att minska ohälsotal och sjukfrånvaro genom att prioritera resurser samt att ha extra fokus på denna fråga. Under våren 2022 genomfördes en fördjupad analys av förvaltningens sjukfrånvaro med syfte att identifiera orsaker och i vilken mån arbetsgivare kan påverka och minska frånvaron, till exempel genom rehabilitering, insatser på individ- eller gruppnivå eller avslut.

Nya regler i lagen om anställningsskydd trädde ikraft den 1 oktober. I samband med den nya lagstiftningen beslutade Stockholm stad att ta bort anställningsavtalen för timavlönad behovsanställd, vilket har inneburit en stor och oplanerad omställning av bemanningsplanering för de personalintensiva utförarenheterna. Nya sätt att bemanna har prövats utifrån intentionen att öka förutsägbarheten och anställningstryggheten för medarbetare med tidsbegränsade anställningar.

Utvecklingsarbetet inom inköp och upphandling har fortsatt i form av informationsspridning och löpande uppdateringar av stödmaterial och vägledningar. Ett ökat användande av avtalskatalogen och upphandlingsverktyget har gjort avtalsförvaltning och informationshämtning mer effektiv och digital. Genom att delta i gemensamma upphandlingar på områden där förvaltningen tidigare haft lokalt avtal kan förvaltningens egna resurser effektiviseras samt bidra till större skalfördelar i den gemensamma upphandlingen. En avtalsinventering och översikt tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning har även påbörjats i slutet av året, med anledning av den kommande sammanläggningen.

Det förvaltningsövergripande innovations- och digitaliseringsrådet (iDigirådet) fortsätter att stödja förvaltningens innovations och digitaliseringsutveckling.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer, samt att det underliggande nämndmålet har uppnåtts. Verksamheten för 2022 ryms inom given budget.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	96,9 %			96,2 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	96,4 %			96 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			-2 %	+/-1 %	+/- 1 %	2022

Nämndmål: 3.1.1. Budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska drivas inom dess givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå en budget i balans. Medarbetare och chefer ska ha en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och rätt verktyg och kunskap om på vilka sätt de kan påverka verksamhetens kostnader och intäkter. Detta ska bidra till att identifiera utvecklingsområden och ta fram åtgärder vid behov och därmed uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Åtgärder vidtas och följs upp i samband med månadsuppföljningarna då behov finns.

Utbildningar i ekonomiadministration hålls vid två tillfällen om året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utbildningar i ekonomiadministration	2021-01-01	2022-12-31	
✓ Utbildningsinsats investeringar	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål har uppnåtts.

God arbetsgivare och god arbetsmiljö

Förvaltningens mål är att vara ett föredöme som arbetsgivare med en välfungerande arbetsmiljö som möjliggör engagemang, samverkan och utveckling. Det är därför positivt att det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet var mycket goda. Det finns åtta huvudområden i enkäten, som även är personalpolicyns olika områden. På sju av dessa områden ligger förvaltningen över stadens genomsnitt. Medarbetares engagemang och samverkan har bidragit till det goda resultatet, och handlingsplaner har tagits fram för att behålla det som är bra och utveckla de områden som kan förbättras. Förvaltningen hade i årets mätning även ett högre snitt för AMI, jämfört med staden som helhet. Totalt svarade 87 procent på årets medarbetarenkät, vilket är på samma nivå som staden som helhet.

Förvaltningen har fortsatt att utveckla det systematiska och aktiva arbetsmiljöarbetet. Förvaltningens digitala mallar för arbetsmiljörederna har uppdaterats med frågor kring organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) vilket tagits emot positivt av chefer, medarbetare och fackliga organisationer. Frågorna möjliggör ett kvalitativt och systematiskt sätt att

undersöka arbetsmiljön. Som ett led i det förebyggande arbetet kring hot och våld har en vägledning och stödmaterial för otillåten påverkan implementerats under året. En annan åtgärd som bidragit till ökad kompetens och tydlighet inom arbetsmiljöområdet är en framtagen första-hjälpen-rutin för förvaltningskontoret. Den har även föranlett att HLR-utbildning erbjuds för medarbetare.

Nya chefer och skyddsombud har under året erbjudits arbetsmiljöutbildning och på så sätt tillskansat sig kompetens för att hantera olika arbetsmiljöfrågor. Förvaltningen har genomfört utbildningen tillsammans med Kungsholmens stadsdelsförvaltning, vilket har skapat möjlighet för samverkan och förståelse över förvaltningsgränserna, och även möjliggjort att förvaltningen kunnat erbjuda två olika tillfällen under året. För att chefer och skyddsombud kontinuerligt ska erbjudas och kunna fylla på arbetsmiljökompetens har ett utvecklingsarbete pågått under året, och inför 2023 kommer förvaltningens arbetsmiljöutbildning vara uppdelad på fler tillfällen, vilket tillgodoser ett behov som har uttryckts från chefer och skyddsombud.

Förvaltningen har under året delat med sig av goda exempel inom arbetsmiljöområdet till andra förvaltningar inom staden. Bakgrunden till detta är bland annat Arbetsmiljöverkets inspektion under hösten 2021 då förvaltningen fick positiv återkoppling på arbetet med årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningens aktiva och systematiska arbetsmiljöarbete har på så sätt inte bara bidragit till en ökad medvetenhet och kompetens inom organisationen utan även i staden som helhet.

Förvaltningen bedriver även ett aktivt och hälsofrämjande friskvårdsarbete, med en friskvårdspolicy som anger strategier för att medarbetare ska uppleva delaktighet, hälsa och trivsel. Enheterna har hälsocoacher som ett sätt att inspirera övriga medarbetare. Förvaltningen har dessutom en årlig friskvårdsplan, och under året har aktiviteterna i den genomförts, vilket bland annat har inneburit inspirerande föreläsning, STAR-steget och Blodomloppet.

Förvaltningen har arbetat utifrån den lokala överenskommelsen av samverkansavtalet. Vid uppföljning i slutet av året konstaterade samtliga parter att samverkansklimatet är gott.

Förvaltningens arbete med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare har fortgått under året enligt plan. Bland annat har utbildningsinsatser i lågaffektivt bemötande genomförts för 150 socialsekreterare, biståndsbedömare och utförare i syfte att ge medarbetare kunskap som leder till trygghet i arbetssituationen. Inom ramen för handlingsplanen har även förvaltningen tagit emot studenter som genomför termin 2 på socionomutbildningen under tre dagar. Utifrån utvärderingen framkommer att studenterna upplevde en hög nöjdhet, att de har fått ökad kunskap i områdena politisk- och ekonomisk styrning, delegationsordning, kvalitetsutveckling och tydlig förankring från politisk nivå till verksamhetsnivå. Samtliga studenter som deltog upplevde att de kommer att ha nytta av besöket i sin fortsatta utbildning.

Förvaltningen har arbetat vidare med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Bland annat har biträdande rektors roll, mandat och ansvar förtydligats och förstärkts, som ett led i arbetet med nära och pedagogiskt ledarskap. Förvaltningen har identifierat skillnader i förutsättningar mellan enheternas medarbetare och

har som ett resultat av det påbörjat ett arbete med att förtydliga och utveckla planeringstiden för förskollärare och arbetslag. Insatsen kommer att fortsätta och utvärderas vidare.

Ledarskap

Ledarutvecklingsinsatser för att stärka ett närvarande, tillgängligt och hållbart ledarskap har varit i fokus under året inom hela förvaltningen. Det har bland annat om hur stödfunktioner kan utvecklas, men även om att förtydliga ansvar och uppgifter inom olika chefsbefattningar.

Exempel på detta arbete är att uppdrag och ansvar för biträdande enhetschefer inom äldreomsorgen har förtydligats. Förvaltningen har också under året systematiskt följt upp chefernas arbetsmiljö inom hemtjänsten utifrån den handlingsplan som togs fram 2021 mot bakgrund av den stadsövergripande översyn som genomfördes. Nämndens hemtjänst i egen regi har även genomfört en organisationsförändring för att tydliggöra roller, förutsättningar, uppdrag och ansvar för all administrativ personal. Detta arbete är även ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att skapa en ändamålsenlig organisation.

Stadens chefsprofil och ledarskapsmodell, full range leadership, har implementerats under året. En heldag med samtliga chefer inom förvaltningen har genomförts för att fördjupa förståelsen och få redskap för att utveckla sitt eget ledarskap.

Förvaltningens månadsvisa chefsforum är en viktig mötesform där cheferna samlas över avdelningsgränserna och kan utbyta erfarenheter och ta del av goda exempel. Det är även ett forum för omvärldsbevakning och möjlighet att få till sig ny kompetens genom externa föreläsare. Uppskattade talare under året har kommit från Försvarshögskolan, Strategirådet och Lunds universitet.

Som ett resultat av förvaltningens fokus på ledarskap och de olika insatser som har genomförts har ledarskapsindex ökat på två av tre delindex. Det tredje delindexet ligger kvar på samma nivå som föregående mätning. Högst värde har det delindex som handlar om att chefen ”visar förtroende för mig som medarbetare”.

Sjukfrånvaro

Ett prioriterat område under året har varit att minska ohälsotal och sjukfrånvaro genom att prioritera resurser samt att ha extra fokus på denna fråga. Under våren 2022 genomfördes en fördjupad analys av förvaltningens sjukfrånvaro med syfte att identifiera orsaker och i vilken mån arbetsgivare kan påverka och minska frånvaron, till exempel genom rehabilitering, insatser på individ- eller gruppnivå eller avslut. I bedömningen av vad arbetsgivare inte kunde påverka fanns bland annat allvarlig sjukdom, medarbetare i väntan på operation eller annan medicinsk behandling som är avgörande för att återfå arbetsförmåga, komplikationer vid graviditet med mera.

Sjukfrånvaroanalysen visade att förvaltningen har olika utmaningar kopplade till sjukfrånvaroarbetet beroende på verksamhetsområde. Äldreomsorgen som prioriterades när vaccineringsstartade under 2021 har haft en mindre påverkan av covid-19 under perioden som analyserats. Inom förskolan står covid-19 för nästan hälften av korttidssjukfrånvaron, med högst påverkan under januari och februari 2022, när det var stor smittspridning i samhället och inom förskoleverksamheterna.

Bortsett från pandemins påverkan på sjukfrånvaron framgår det i analysen att psykisk ohälsa är en vanlig orsak till långtidssjukfrånvaro. Psykisk ohälsa innefattar många olika problematikområden och kan vara både växlande och komplex. Ambitionen att klarlägga vad som är arbetsrelaterat gällande sjukfrånvaron gick inte att uppfylla eftersom både arbetsliv och privatliv inverkar på den psykiska hälsan. Förvaltningen har under året arbetat vidare utifrån det som framkommit i analysen.

I samband med sjukfrånvarooanalysen identifierades medarbetare där hälsosamtal skulle kunna vara nästa åtgärd. Ett nytt stödmaterial för hälsosamtal har arbetats fram vid förvaltningen och implementerats under året. Det har bidragit till struktur och tydlighet i dessa samtal, för både chefer och medarbetare, och effekten är mer meningsfulla samtal som leder till planering av relevanta åtgärder.

Förvaltningen har haft två pilotenheter inom förvaltningens förskoleavdelning kopplade till sjukfrånvaron som prioriterat område, där förvaltningen har beslutat att finansiera insatser med centrala medel. Pilotenheterna har motiverats till att prova nya arbetssätt för att sänka sjukfrånvaron. Det har bland annat resulterat i en temaföreläsning kring arbetsglädje och fokus på rörelse och friskvård genom att en friskvårdsinspiratör planerar aktiviteter utifrån medarbetarnas önskemål. En annan effekt har varit ett högre användande av företagshälsovårdens tjänster vilket i sin tur har resulterat i ett gott stöd till medarbetare som varit i behov av det, och professionell konflikthantering när det behövts. Det tydligaste resultatet är att sjukfrånvaron har sjunkit under året och många medarbetare som varit sjukfrånvarande har kommit åter i arbete. Ett synligt resultat av detta arbete är ett stärkt ledarskap och att enheterna har utvecklat sina arbetssätt och metoder gällande sjukfrånvaro och sjukfrånvarooanmälan. Arbetssättet med gemensamma utvecklingstillfällen har uppskattats av pilotenheterna och andra enheter inom förskoleavdelningen har visat intresse för att ta del av samma upplägg. Insatsen vid pilotenheterna kommer att utvärderas vidare.

Kompetensförsörjning

För att kunna ge ett förberett, genomtänkt och välkomnande mottagande av nya medarbetare finns en medvetenhet om betydelsen av en god introduktion. Förvaltningen har utfört en förvaltningsövergripande introduktionsträff varje termin där man som nyanställd har fått träffa förvaltningsledningen. Som stöd för de olika aktiviteter som behöver planeras in vid introduktion av nya medarbetare har förvaltningens checklista uppdaterats under året.

Förvaltningen arbetar med att säkerställa en god och rättvis rekryteringsprocess som följer stadens rutiner kring kompetensbaserad rekrytering. Under året har ett fokusområde varit att säkerställa att alla kandidater får återkoppling på sin ansökan. Återkopplingen sker främst genom rekryteringssystemet jobba-i-stan där cheferna ansvarar för rekryteringsärendet och HR-enheten erbjuder stöd och utbildningar. För att säkerställa att återkoppling sker har HR-enheten börjat följa statistik på antalet kandidater som får återkoppling genom att två gånger per år ta fram statistiken för antal avslag. Ett resultat av förvaltnings arbete med detta visar sig i statistiken där antalet som inte fått återkoppling på sin ansökan minskat ordentligt.

I rekryteringsprocessen är annonsen ett viktigt steg för att locka kandidater, hitta rätt person till tjänsten och därmed säkerställa en god kompetensförsörjning. För att underlätta rekryteringsarbetet för förvaltningens rektorer och säkerställa en god process har

annonsmallar tagits fram för förskoleverksamhetens vanligaste befattningar barnskötare och förskollärare. Arbetet med att säkerställa att kandidater får återkoppling och annonsmallar är två delar i förvaltningens arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Utifrån stadens uppdaterade anvisningar för internkontroll av löner har förvaltningen arbetat fram struktur och rutiner för hur detta hanteras.

Nya regler i lagen om anställningsskydd trädde i kraft den 1 oktober. I samband med den nya lagstiftningen beslutade Stockholm stad att ta bort anställningsavtalen för timavlönad behovsanställd, vilket har inneburit en stor och oplanerad omställning av bemanningsplanering för de personalintensiva utförarenheterna. Förändringen innebär att ett nytt anställningsavtal behöver skrivas för varje ny tidsbegränsad anställningsperiod oavsett hur lång den är, vilket har lett till att administrationen för chefer har ökat markant under hösten. Förvaltningens HR-enhet, administratörer och chefer har arbetat intensivt för att förstå och lösa de praktiska utmaningar som dykt upp i samband med detta. Nya sätt att bemanna har prövats utifrån intentionen att öka förutsägbarheten och anställningstryggheten för medarbetare med tidsbegränsade anställningar.

Inom personalområdet har samverkan mellan innerstadens stadsdelsförvaltningar fortsatt, i syfte att utbyta erfarenheter och utveckla gemensamma arbetsprocesser.

Förvaltningen gör varje år en löneanalys för att identifiera om någon grupp bör prioriteras samt för att se om några osakliga löneskillnader föreligger. Inga osakliga löneskillnader hittades. Under 2022 beslutades, utifrån löneanalysen, att inga särskilda grupper skulle prioriteras i löneöversynen. Förvaltningen följer för övrigt stadens rekommendationer om att inte konkurrera internt om medarbetare lönemässigt utan ska attrahera medarbetare som god arbetsgivare som helhet. Chefer har erbjudits stöd i löneprocessen vilket har bidragit till ökad kompetens och att lönesättning, lönesamtal och löneförhandlingar har flutit på enligt plan.

Äldreomsorgens verksamheter har under året fortsatt arbetet med ombudsroller som ett led att stärka det systematiska verksamhetsförlagda kompetensutvecklingen samt attrahera och behålla personal. Förvaltningen ser svårigheter i att rekrytera hälso- och sjukvårdspersonal. För att minska personalomsättningen har scheman anpassats i syfte att skapa en mer attraktiv arbetsplats, vilket har resulterat i nya rekryteringar. För att ytterligare utveckla hälso- och sjukvården och teamarbetet har en biträdande chef för hälso- och sjukvård anställts under perioden. Denna rekrytering har även bidragit till att minska antalet medarbetare per chef och förbättra förutsättningar för närvarande ledarskap.

Förvaltningen har systematiskt följt upp andel timanställda och vidtagit åtgärder för att erbjuda tryggare anställningsformer. Förvaltningens utförarenheter har påbörjat arbete med att inventera kunskapsnivå bland omsorgspersonal vilket är en del av arbetet utifrån framtida krav om skyddad yrkestitel.

Inköp och upphandling

Utvecklingsarbetet har fortsatt i form av informationsspridning och löpande uppdateringar av stödmaterial och vägledningar. Ett ökat användande av avtalskatalogen och upphandlingsverktyget har gjort avtalsförvaltning och informationshämtning mer effektiv och digital, och kan på sikt göra förvaltningens verksamheter ännu mer självständiga i

inköpsfrågor.

Utbildning för ett par olika verksamheter har genomförts och två lokala avtal har anslutits till e-handeln under året inom äldre- respektive parkmiljöavdelningen. En guide har tagits fram med syfte att stötta enheterna i uppföljningen av systemnyttjandet och underlätta förståelsen för rapporteringen e-handel.

Arbetet med spendanalys och bättre uppföljning av avtalstrohet, internkontroller och riktlinjer har fördjupats och en rutin för ett systematiskt arbetssätt har tagit fram och beslutats om under hösten. Förvaltningen nyttjar fortsatt stadens spendanalysverktyg och deltar i det stadsövergripande nätverket för inköpsanalys.

Genom att delta i gemensamma upphandlingar på områden där förvaltningen tidigare haft lokalt avtal kan förvaltningens egna resurser effektiviseras samt bidra till större skalfördelar i den gemensamma upphandlingen. Dialog, samarbete och erfarenhetsutbyte med andra förvaltningar i upphandlingsfrågor sker löpande. En avtalsinventering och översikt tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning har även påbörjats i slutet av året, med anledning av den kommande sammanläggningen.

Effektivt lokalutnyttjande

Som ett led i arbetet med att nå ett resurseffektivt lokalutnyttjande har förvaltningens förskoleavdelning genomfört lokalförändringar på grund av ett minskande barnantal. Två förskolor har flyttat till redan befintliga förskolor. Förvaltningen jobbar även med att hitta samnyttjande av lokaler över verksamhetsgränser.

Innovation, digitalisering och effektiva arbetssätt

Det förvaltningsövergripande innovations- och digitaliseringsrådet (iDigirådet) fortsätter att stödja förvaltningens innovations- och digitaliseringsutveckling.

En lärande workshop med fokus på Design Thinking har genomförts för chefer och medarbetare. Syftet med workshopen var att testa och skapa förståelse för tjänstedesign som metod samt att samverka mellan stadsdelar och verksamhetsområden. Ett 60-tal deltagare träffades från fem olika stadsdelsförvaltningar. Workshopen resulterade i närmare samarbete inom staden och kompetenslyft inom Design Thinking. Deltagarna upplevde att metoden var användbar samt att det var givande att samverka med personer med andra perspektiv och kunskapsområden inom staden. En ytterligare workshop med fokus på innovationsledning för förvaltningsledningen genomfördes med anledning att öka ledningens förståelse om innovation och att driva utveckling. Det resulterade i en förvaltningsövergripande självskattning/mätning och en handlingsplan med prioriterade aktiviteter.

Flera innovationer och digitaliseringsprojekt har genomförts under året, bland annat införande av digital e-signering av läkemedel, nyckelfri hemtjänst och utökade digitala medicinskåp.

Det finns behov av att stärka samverkan och nå ett mer effektivt arbetssätt inom staden och mellan arbetsområden gällande informationssäkerhet/dataskydd, för att förbättra möjligheten att införa tjänster och produkter samt för att stärka det övergripande digitaliseringsarbetet.

Förvaltningen följer stadsledningskontorets arbete med bedömning av hur gemensamma tjänster ska hanteras inom gemensam IT-service (GSIT).

Informationssäkerhet

Förvaltningen bedriver ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete så att förvaltningens informationstillgångar hanteras och skyddas på ett tillfredsställande sätt. Det ligger även till grund för trygg personuppgiftsbehandling enligt GDPR-lagstiftningen. Arbetet med systematiskt informationssäkerhetsarbete beskrivs närmare under verksamhetsområdesmål 1.2.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningens arbete med innovation och digitalisering bidrar till mål 3, hälsa och välbefinnande; mål 4, god utbildning för alla; mål 5, jämställdhet; mål 9, hållbar industri, innovationer och infrastruktur; mål 10, minskad ojämlikhet; mål 11, hållbar städer och samhällen; mål 13, bekämpa klimatförändringarna och mål 15, ekosystem och biologisk mångfald.

Upphandling och inköp är ett viktigt verktyg i arbetet med att nå flera av målen i Agenda 2030 där delmål 12.7 direkt handlar om hur man kan öka hållbarheten genom offentliga köp. Genom att förvaltningen ställer miljökrav samt sociala krav där det är möjligt och lämpligt i både upphandlingar och direktupphandlingar kan man bidra till klimatmål 13 och 8. Förvaltningen nyttjar även i hög utsträckning centralt och gemensamt upphandlade avtal där man genom stora volymer och skalfördelar har ännu större möjlighet att ställa skarpa miljökrav. Vid behov av inredning och möbler ska Stocket Återbruk vara förstahandsalternativet innan köp av nya produkter från avtal görs. Information och stödmaterial om miljö- samt social hänsyn har inarbetats i den lokala samarbetsytan för inköp och upphandling.

Förvaltningens förskoleavdelning har under året skapat en film från ljusmanifestationen som har visats för alla barn och pedagoger inom Norrmalms kommunala förskolor med syfte att få känna att de är en del av ett större sammanhang med fokus på barns rättigheter och barnkonventionen.

Goda exempel

- Nya samverkansnätverk har startats upp i syfte att samordna innovationssatsningar och sprida goda exempel mellan förvaltningar.
- En rutin för arbetet med spendanalys har tagits fram. Syftet är att konkretisera uppföljning av avtalstrohet och nyckeltal, och målet att säkerställa att förvaltningens inköp görs i enlighet med regler och riktlinjer samt fånga upp utvecklingsområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81	78	81	81	83	83	2022
Analys Förvaltningen har ökat inom två av tre delindex för Aktivt Medskapandeindex. Trots ökningen ligger förvaltningens resultat kvar på 81 och målet att uppnå 83 är därmed inte uppnått. Staden som helhet har ett resultat på 80, vilket innebär att förvaltningen ligger en enhet högre, vilket får ses som ett positivt resultat. Fortsatt ledarskapsutveckling och aktivt arbete för att förverkliga intentionerna i personalpolicyn kan bidra till en gynnsam utveckling kommande år.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	3,03 %			4,67 %	1,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2022
Analys Under 2022 har framför allt familjeenheten använt konsulter för att täcka vakanser. Tidigare har prognosen varit att konsultkostnaderna ska avta då fler rekryteringar pågått. Efter beskedet om sammanläggning med Östermalms stadsdelsförvaltning avbröts vissa rekryteringar varvid behovet av konsult hjälp kvarstod.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			83 %	95 %	93 %	2022
Analys Samtliga av förvaltningens avtal som omfattas av rapporteringen har följts upp under året i enlighet med beskrivningen. Arbetet med att utveckla struktur och arbetssätt för avtalsuppföljning fortskrider och planering för uppföljning av de nya avtal som kommer träda i kraft under våren 2023 har redan påbörjats.							
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			0 %	100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2022
Analys Marknadsdialog har genomförts för de två upphandlingar nämnden ansvarar för och som låg i upphandlingsplanen för 2022. Utöver det påbörjades ytterligare en upphandling som inte låg i planeringen. Eftersom samma upphandling genomfördes för bara två år tidigare bedömdes kännedom om marknaden god och behovet av en större marknadsdialog inte nödvändig. Mindre informationsinhämtning genomfördes dock.							
  Index Bra arbetsgivare	76			77	84	84	2022
Analys Index Bra Arbetsgivare består av tre delindex; Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Sammantaget uppnår förvaltningen inte uppsatt mål (84). Förvaltningen hamnar lågt på index Jämställdhet, främst med anledning av att förvaltningen är en kvinnodominerad arbetsplats med kvinnliga chefer. Höga poäng ges för jämställdhet där inga skillnader finns mellan kvinnor och män. Pandemins effekt på korttids sjukfrånvaron påverkar även denna periods utfall negativt.							
   Sjukfrånvaro	8,8 %	6,8 %	9,2 %	9,4 %	8 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska om än med små steg. Framförallt är det långtids sjukfrånvaron över 90 dagar som sjunker då ett flertal långtids sjukrivningar har avslutats med återgång i arbete, vilket framgår framförallt inom förvaltningens förskole- respektive socialtjänstavdelning.							
   Sjukfrånvaro dag 1-14	3,8 %	3,7 %	3,8 %	3,6 %	3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
Analys Korttidsfrånvaron minskar efter att effekterna av pandemin avtar. I början av året var dock smittspridningen av covid-19 hög i förvaltningens förskolor, vilket står för en stor del av den totala korttidsfrånvaron. Pilotprojektet inom sjukfrånvaro har lett till ökade kunskaper hos cheferna och ett mer aktivt arbete med att förebygga och följa upp, framförallt korttids sjukfrånvaro.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetssätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Normalms stadsdelsnämnd har inte involverats i pilotprojektet under 2022.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 3.2.1. Resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förutsättningar för en hållbar ekonomi och verksamheter av hög kvalitet skapas genom ett effektivt utnyttjande av förvaltningens samlade resurser. Förvaltningen tar tillvara digitaliseringens möjligheter samt uppmuntrar innovativa lösningar och arbetssätt. Insatser genomförs i syfte att stärka den digitala kompetensen och kunskapen hos chefer, medarbetare och medborgare. Stadsdelsområdet växer och förvaltningen behöver säkerställa att lokalbeståndet används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Förvaltningen utrustar verksamheternas lokaler med modern digital utrustning. Genom ett ökat användande av e-handelssystemet uppnås en högre avtalstrohet samt kostnadseffektivitet.

Förväntat resultat

Förvaltningen använder resurser effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Nya digitala verktyg utvecklas och bidrar till en innovativ kultur och förhållningsätt. Nämndens verksamheter är innovativa och systematiskt kvalitetsarbete är väl utvecklat. Chefers förmåga att leda digital utveckling stärks och verksameters förmåga att använda digitala verktyg och välfärdsteknik samt att generera innovativa lösningar uppmuntras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elektroniska inköp	26,04 %			35,54 %	65 %		2022
Analys Förvaltningens systemnyttjande låg under våren på en bra nivå och i juni var andelen 69 procent. Medvetenheten kring inköpssystemet är hos de flesta enheter hög och två lokala avtal har även under året anslutits till e-handeln. Ackumulerat jan-dec är dock förvaltningens siffra 26 procent enligt den gemensamma rapporten TI0015. Förklaringen till den stora skillnaden är främst beroende på en driftleverantör inom parkmiljö som är ansluten till e-handeln inom andra avtal i staden och därmed påverkar utfallet även för Norrmalm. Då leverantören står för ca 68Mkr av totalt 135Mkr i rapporten blir utfallet markant och snedvridet sett till helheten. Exkluderar man leverantören ur statistiken är							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>förvaltningens resultat istället 52 procent ackumulerat.</p> <p>Översikt för att få till en långsiktig lösning under nästa år pågår. Beaktning måste tas till andra system samt att Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltning som ingår i samma enhet. Den kommande sammanläggningen kommer också behöva beaktas.</p> <p>De lokalt anslutna avtalen förväntas även få större påverkan på nästa års rapport då utfall sker först efter fakturering vilket skapar viss eftersläpning i statistiken. Det ska även tilläggas att majoriteten av enheterna når upp till det satta målet på 65 procent.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 <p>Analysera och utveckla innovations- och digitaliseringsrådets arbetssätt i syfte att skapa en tydligare innovations- och digitaliseringsprocess.</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Den tvådelade innovations- och digitaliseringsprocessen är avslutad. Detta behöver implementeras i förvaltningen 2023.</p>			
 <p>Genomföra workshops inom personalekonomi med förvaltningens chefer</p>	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Aktiviteten har pausats under 2022 pga vakanser.</p>			
 <p>Utveckla förvaltningens arbete med Spendanalyser</p>	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>En rutin för arbetet med spendanalys har tagits fram under hösten och beslutades om i november. Syftet med rutinen är att tydliggöra och konkretisera hur förvaltningen systematiskt ska arbeta med spendanalys samt uppföljningen av nyckeltal. Målet är att få en bättre översikt av vad och hur förvaltningen gör sina inköp för att säkerställa att inköpsarbetet bedrivs i enlighet med LOU, Stockholms stads program för inköp och andra relaterade styrdokument. Målet är också att utveckla inköpsarbetet och öka den egna organisationens kunskap inom området.</p>			
 <p>Utveckla organisationsträd och framställa handlingsplaner för att mäta förvaltningens, enheters och verksamheters digitala utveckling och mognad.</p>	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förskoleavdelningen har utvecklat organisationsträd och handlingsplaner, men arbetet återstår för övriga verksamheter.</p>			
 <p>Öka utnyttjandegraden i E-handel genom verksamhetsbesök och utbildning</p>	2021-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Systemnyttjandegraden är hos de flesta enheter hög. Genomgångar och kortare utbildningar har skett hos vissa enheter med lägre nyttjande med fokus på relevanta avtalsområden för respektive enhet. I vissa fall är anslutning av lokala avtal till e-handeln nödvändigt för att ha möjlighet att öka systemnyttjandet och då har istället dialog och stöd handlat om den hanteringen. Det kommer även vara fortsatt aktuellt med utbildningsinsatser då staden har stort fokus på elektroniska köp och andelen skulle kunna öka inom vissa områden.</p>			
 <p>Översyn av förvaltningens hantering och system för klagomål och synpunkter</p>	2021-01-01	2022-12-31	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Försenat. Underlag är framtaget med inte beslutat av förvaltningsledning.</p>			

Nämndmål: 3.2.2. Medarbetare och chefer har en god arbetssituation, är engagerade och utvecklar verksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen är ett föredöme som arbetsgivare och har en väl fungerande arbetsmiljö som möjliggör engagemang, samverkan och utveckling. Förvaltningen attraherar och behåller medarbetare med rätt kompetens i förhållande till de uppdrag som ska utföras. Förvaltningen arbetar strategiskt med personal- och kompetensförsörjning för att möta kommande behov. Under året kommer förvaltningen prioritera att arbeta med sjukfrånvaro och ledarutveckling.

Förväntat resultat

Engagerade medarbetare och chefer bidrar till att nå uppsatta mål och att utveckla verksamheten. Ledarutvecklingsinsatser bidrar till att chefer är tryggare i sin ledarroll. Medarbetare upplever en god arbetsmiljö vilket avspeglar sig i goda resultat på medarbetarenkäten. Förvaltningen får tillräckligt med relevanta ansökningar på utannonserade tjänster. Personalrörlighet är på en sund nivå och sjukfrånvaron minskar i relation till 2021.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet med att sänka sjukfrånvaron prioriteras under året genom extra resurser och fokus på frågan.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Bidra till en attraktiv arbetsgivare genom att fördjupa chefers kompetens gällande utformning av annonser av lediga tjänster, samt förstärka kompetensbaserad rekrytering.	2022-01-01	2022-12-31	
ⓘ Lönekriterier för chefer anpassas till stadens chefsprofil.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Förvaltningen har valt att invänta stadens centrala arbete med underlag på stödmaterial för medarbetarsamtalet chef-chef. I och med besked om sammanläggning med Östermalms stadsdelsförvaltning kommer underlag för medarbetarsamtal, lönesamtal och lönekriterier ses över.			
✓ Samordnade ledarutvecklingsinsatser för förvaltningens chefer och ledningsgrupper prioriteras under året för att stärka ledarskapet vid förvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Se över förvaltningens gemensamma mallar och det stöd som finns för introduktion av nya medarbetare.	2022-01-01	2022-06-30	
✓ Stadsdelsförvaltningens arbetsmiljöutbildning kommer utvecklas med målsättning att chefer och skyddsombud har tillräcklig kompetens.	2022-01-01	2022-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Bokslut 2021	Avvikelse 2021
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 303,7	1 256,3	47,4	1207,5	0,0
Kostnader (+)	1 529,0	1 514,2	14,8	262,2	32,9
Intäkter (-)	-225,3	-257,9	32,6	1469,8	17,7
Avvikelse före resultatdispositioner			47,4		50,7

Resultatenheterna överskott från 2021 (+)			17,3		13,9
Resultatenheterna överskott till 2023 (-)			-24		-17,3
Avvikelse efter resultatdispositioner			40,7		47,3

Uppföljning av driftbudget

Årsresultatet för stadsdelsnämnden visar på ett överskott om 47,4 mnkr före resultatöverföringar och 40,7 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatet för året bygger på en sammanvägning och analys av faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med december. Begärda och beslutade budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatdispositioner är med i resultatet.

Nämndens driftsbudget uppgår till 1 529 mnkr för kostnader och 225,3 mnkr för intäkter, vilket ger en justerad nettobudget om 1 303,7 mnkr. Utfallet i redovisningen per december är 1 263,1 mnkr efter resultatöverföringar, vilket motsvarar 96,9 procent av nettobudgeten.

Under året har nämnden beviljats budgetjusteringar i driftbudget om 16,9 mnkr enligt tabellen nedan.

Beviljade budgetjusteringar	Mnkr
Klimatsamordnare	0,7
Platssamverkan	2,2
Giffri förskola	0,5
Aktivitetscenter	1,6
Sommarkollo	0,7
Ökad friskvårdspeng	0,9
Starka team	1,8
Förstärkning öppen verksamhet	0,6
Hög hyra förskola	7,4
Nyöppnad gruppbostad	0,5

Analys av årsresultat 2022

2022 års resultat för nämnden visar på ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatöverföringar.

Överskott finns inom individ- och familjeomsorg om 15,0 mnkr, inom förskoleverksamhet om 1,2 mnkr, inom äldreomsorgen om 38,3 mnkr, inom barn kultur- och fritidsverksamheten om 2,5 mnkr, inom försörjningsstöd om 0,1 mnkr samt avseende kostnader för avskrivningar och ränta på nämndens parkinvesteringar om 1,1 mnkr.

Underskott finns inom nämnd- och förvaltningsadministration om 1,4 mnkr, inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning om 6,3 mnkr samt inom arbetsmarknadsåtgärder om 0,1 mnkr. Inom stadsmiljöverksamheten finns även ett planerat underskott om 9,8 mnkr.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2022 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	66,6	-4,0	62,6	64,0	64,0	-1,4	2,9
Individ- och familjeomsorg	120,7	-27,0	93,7	77,7	78,7	15,0	16,6
<i>varav barn och ungdom</i>	49,1	-1,2	47,9	39,6	39,6	8,3	4,9
<i>varav vuxen</i>	21,7	-3,8	17,9	15,9	15,9	2,0	1,8
<i>varav socialpsykiatri</i>	42,9	-17,0	25,9	22,6	23,5	2,4	1,9
<i>varav nyanlända</i>	7,0	-5,0	2,0	-0,3	-0,3	2,3	8,0
Stadsmiljöverksamhet	58,3	-35,0	23,3	33,1	33,1	-9,8	-1,1
avskrivningar	11,7	0,0	11,7	10,4	10,4	1,3	1,7
internräntor	0,4	0,0	0,4	0,6	0,6	-0,2	-0,1
Förskoleverksamhet	307,0	-33,7	273,3	266,3	272,1	1,2	0,0
Äldreomsorg	680,1	-104,8	575,3	537,0	537,0	38,3	35,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	236,4	-18,2	218,2	224,5	224,5	-6,3	-4,9
Barn, kultur och fritid	14,2	-1,3	12,9	10,4	10,4	2,5	2,6
Arbetsmarknadsåtgärder	4,7	-0,6	4,1	4,2	4,2	-0,1	0,6
Ekonomiskt bistånd	28,9	-0,7	28,2	28,1	28,1	0,1	-6,5
<i>varav handläggare</i>	10,5	0,0	10,5	10,1	10,1		1,7
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	1 529,0	-225,3	1 303,7	1 256,3	1 263,1	40,7	47,2

Nämnd och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration visar ett underskott om 1,4 mnkr.

Underskottet utgörs av en förvaltningscentralt finansierad satsning på att renovera flera av förvaltningens verksamhetslokaler.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen redovisar totalt ett överskott om 15 mnkr.

Individ- och familjeomsorgen med inriktning barn och unga visar ett överskott om 8,3 mnkr vilket är större än vad som tidigare prognostiserats under året. Antalet LVU-, §12- samt HVB-placeringar har minskat under årets andra halva. Kostnaderna för öppenvård har också minskat under året då fler insatser utförts i egen regi.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri visar ett överskott om 3,3 mnkr före resultatdispositioner. Efter att utförarenheten överfört 0,95 mnkr till sin resultatfond visar verksamheten ett överskott om 2,4 mnkr.

Myndighetsutövning vuxna visar ett överskott om 2,0 mnkr bland annat på grund av ett lägre antal LVM- och HVB-placeringar än budgeterat.

Stadsmiljö

Verksamheten visar ett planerat underskott om 9,8 mnkr.

Då förvaltningen på helheten har prognostiserat ett överskott har ett utökad parkunderhåll kunnat genomföras 2022. Insatserna har bland annat varit en satsning på hållbara parker genom utökad konstbevattning, upprustning av ett antal lekplatser, belysningsåtgärder och förbättring av tillgänglighet.

Vidare har förvaltningen inte begärt ersättning för städkostnader avseende otillåtna bosättningar. Kostnader som utgör 2,5 mnkr av det planerade underskottet.

För avskrivningskostnader och ränta redovisas ett överskott om 1,1 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Fält- och fritidsenheten redovisar ett överskott om 1 mnkr. Överskottet härrör främst en vakans under året då Observatorielundens parklek varit stängd för renovering. Enhetens resultatfond på 0,9 mnkr kvarstår inför år 2023.

Det övriga överskottet förklaras främst av lägre kostnader för föreningsbidrag än budgeterat samt ett lägre antal föräldrastödkurser under året som hållits av externa konsulter. Förvaltningen har flera medarbetare som är utbildade föräldrakursledare och således minskar behovet av inhyrda konsulter.

Förskola

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 7,0 mnkr innan resultatdispositioner och ett överskott om 1,2 mnkr efter resultatdispositioner. Därmed ökar förskolans fonder med 5,8 mnkr till 2023. I resultatet finns prestationsförändringar och budgetjusteringar med i form av, bland annat, barnomsorgsgarantin samt kompensation för höga hyror.

Barnantalet har minskat under året jämfört med år 2021. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn för året är 1 769 vilket är 103 barn färre än under 2021 då snittet var 1 872 barn.

För att kunna möta den minskande budget som följer vikande barnantal ser förvaltningen bland annat över beståndet av förskolelokaler inom stadsdelsområdet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar ett sammantaget överskott om 38,3 mnkr. Överskott återfinns inom

myndighetsutövningen och ett underskott finns på utförarsidan.

Myndighetsutövning äldreomsorg

Myndighetsutövning äldreomsorg har ett överskott om 35,7 mnkr.

Överskottet beror främst på att antalet placeringar på vård- och omsorgsboende (VoB) har varit lägre än vad tilldelad budget ger utrymme för.

Under året har antalet placeringar på VoB ökat successivt från 383 placeringar (inklusive HVB) i januari till 407 placeringar (inklusive HVB) i december.

Genomsnittet för VoB placeringar var under 2021 363 placeringar. För 2022 har denna siffra ökat till 395 placeringar. Genomsnittet närmar sig således den nivå som det låg på innan pandemin men är fortfarande under 2019 års nivå då snittet var 408 placeringar. Fortsätter trenden i denna riktning så

kommer förvaltningen under 2023 ligga på en liknande nivå av antal placeringar som före pandemin.

Även för hemtjänsten så är antalet insatser lägre än vad stadsdelsnämndens tilldelade budget ger utrymme för, vilket därmed genererar ett överskott. Även här har en ökning av antalet insatser skett successivt under året. Snittet på antal beställda dagtimmar inom hemtjänst är 28 017 timmar för 2022, samma snitt var 26 940 för år 2021 vilket innebär en ökning med 1 077 timmar per månad.

Utförare äldreomsorg

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende

Väderkvarnen går med ett underskott om 7,7 mnkr.

Underskottet beror framförallt på intäktsbortfall då det fortfarande är en låg beläggningsgrad. Totalt har Väderkvarnen under året haft vakanser på i genomsnitt 17 procent av det totala antalet boendeplatser. Vakanserna är i huvudsak på servicehuset (28 procent) samt somatikplatserna (32 procent).

Vakanserna har även ökat under året i synnerhet för servicehuset som i december månad har en vakansgrad på 43 procent.

Boendeformen profil har haft en förhållandevis låg vakansgrad (16 procent), men det är framför allt demensboende där efterfrågan på platser är hög med en vakansgrad på enbart sju procent i genomsnitt över året.

Underskottet påverkas även av ökade omkostnader på grund av inflationen, samt ökande lönekostnader. Underskottet har dock under året minskat, främst på grund av statsbidrag och stimulansmedel.

Hemtjänsten

Hemtjänsten går med ett underskott om 5 mnkr. Hemtjänstens genomsnittliga antal ersatta dagtimmar för 2022 är 4 628 timmar, vilket är en ökning från 2021 då siffran låg på 4 193 timmar. Detta i kombination med mer pengar i diverse statsbidrag och stimulansmedel gör att

hemtjänstens intäkter har ökat.

Underskottet orsakas istället till stor del av ökande lönekostnader i och med ett högre antal anställda som behövs för att möta de nya behoven. Hemtjänsten har även under året genomfört en organisationsförändring som har inneburit ett minskat antal medarbetare per chef för en balanserad arbetsmängd för all administrativ personal. Underskottet påverkas även av ökade omkostnader på grund av inflationen.

Förebyggande verksamhet

Den förebyggande verksamheten har ett överskott på 0,7 mnkr.

Övergripande stab och lokaler

Staben för äldreomsorgen har ett överskott på 9,1 mnkr då en buffert för eventuella covid-relaterade kostnader inte nyttjats i samma utsträckning som budgeterat. Lokalbudgeten för äldreomsorgen redovisar ett överskott om 5,5 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar på ett underskott om 6,3 mnkr. Av underskottet står myndighetsutövning för vuxna med funktionsnedsättning för 4,2 mnkr och myndighetsutövning för barn med funktionsnedsättning för 2,1 mnkr. Utförarenheten inom funktionsnedsättning redovisar en budget i balans.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövningens underskott består av fortsatt höga kostnader inom de verksamheter som finansieras med det fasta anslaget, inom framför allt avlösarservice, personlig assistans och hemtjänst samt boenden enligt socialtjänstlagen, SoL.

Förvaltningen har under 2020 och 2021 arbetat med att följa upp avtal som ligger utanför lagen om valfrihetssystem, LOV, som är mycket kostsamma för stadsdelsförvaltningen då dessa placeringars priser är högre än tilldelad budget. Under 2022 syns en tydlig kostnadsbesparing.

Utförarverksamheten

Utförarenheten inom funktionsnedsättning redovisar en budget i balans.

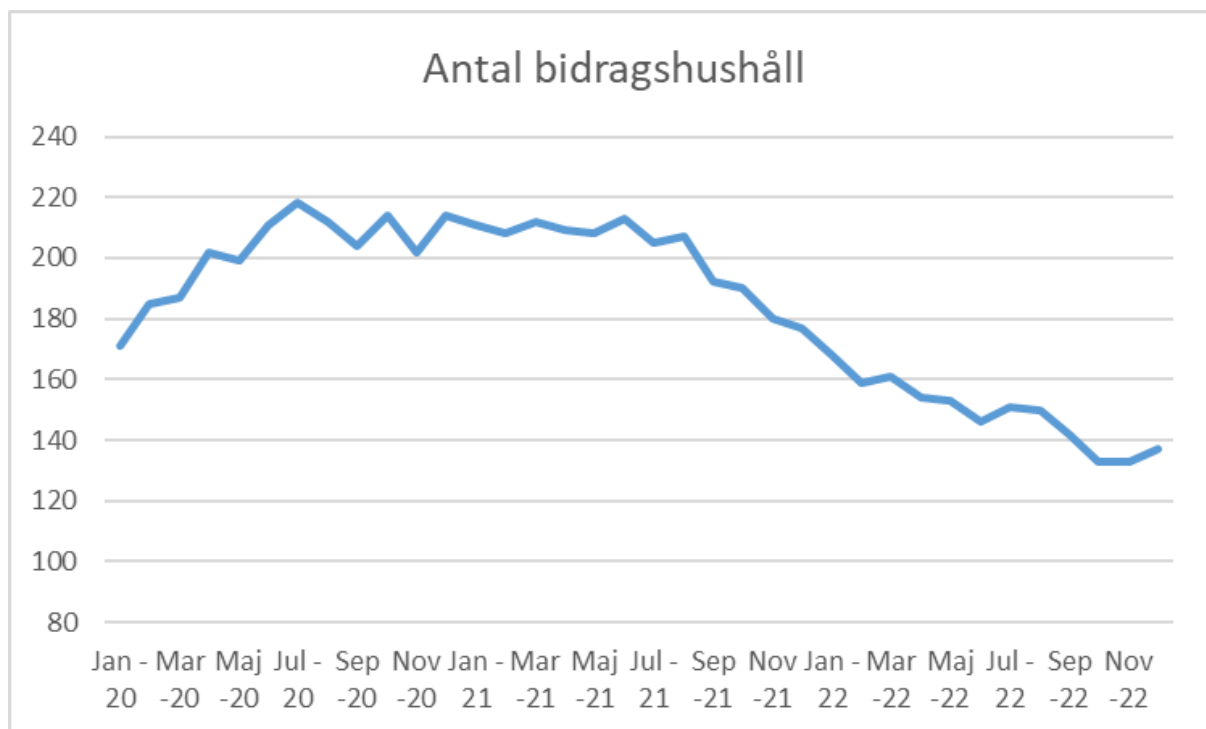
Under året har ett antal placeringar fått en höjning av ersättningsnivån vilket gett bättre förutsättningar för gruppboendena att bedriva sin verksamhet.

Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder visar ett underskott om 0,1 mnkr. Förvaltningen har erbjudit 273 ungdomar ett meningsfullt feriejobb varav 268 ungdomar tackade ja.

Verksamheten ekonomiskt bistånd redovisar överskott om 0,1 mnkr där bidragsutbetalningar visar ett underskott om 0,3 mnkr men handläggingskostnaderna ger ett överskott om 0,4 mnkr.

Under 2022 har antalet bidragshushåll liksom kostnaderna för utbetalt bistånd minskat jämfört med 2021.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2022	Resultatöverföring från 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Resultatöverföring till 2023 Överskott (+) Underskott (-)
Förskolorna Mitt i City	45 600,0	-4 183,7	-348,0	4 531,7
Johannes förskolor	45 730,0	-3 605,6	-853,0	4 458,6
Karlbergs förskolor	49 620,0	-3 017,9	-1 813,0	4 830,9
Matteus förskolor	46 220,0	-4 189,6	-850,0	4 621,6
Odenplans förskolor	47 130,0	0,0	-2 715,0	2 357,0
Utförarenheten socialpsykiatri	25 980,0	-1379	-955	2334
Fält- och fritidsenheten	9000	-900	-1100	900
Summa resultatenheter	269 280,00	-17 275,80	-8 634,00	24 033,80

Nämnden har sju resultatenheter, fem inom förskolan, en inom verksamheten för fält- och fritid samt en i form av socialpsykiatrins utförarenhet.

Enheterna inom förskolan redovisar ett överskott om 6,6 mnkr, varav 5,8 mnkr kan överföras till resultatfond, fonderna ökar till totalt 20,8 mnkr 2023.

Socialpsykiatrins utförarenhet redovisar ett överskott om 0,95 mnkr. Överskottet överförs i sin helhet till fonden som ökar till totalt 2,3 mnkr till 2023.

Fält- och fritidsenheten har sedan tidigare fyllt sin fond maximalt, vilket motsvarar 10 procent av budget. Den uppgår till 0,9 mnkr.

Resultatenheterna ökar sammanlagt sina resultatfonder med 6,8 mnkr till 2023.

Investeringar

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2022
Parkinvesteringar	5,5	6	0,5	-0,5
Parkreinvesteringar	1,5	1,1	-0,4	0,4
Nycklade medel Stadsmiljö	12,8	12,1	-0,7	-0,1
Klimatinvesteringar				
Trygghetsinvesteringar				
Övriga investeringsmedel	0,5	0,5	0	0
Maskiner & inventarier	2,8	0,5	2,3	1,8
Totalt investeringar	23,1	20,2	2,9	1,6

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2022 tilldelats 20,3 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse bokslut	Prognos T2	Avvikelse mellan prognos T2 och budget
<i>Centrala medel</i>					
Observatorielunden	1	0,5	-0,5	1	0,5
Blekhölmsterrassen	4,5	5,5	1,0	4,5	-1,0
<i>Reinvesteringar</i>					
Observatorielunden nedre	1	0,6	-0,4	1	0,4
Blekhölmsterrassen	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0
<i>Nycklade medel</i>					
Observatorielunden (övre och nedre)	1,7	0,4	-1,3	1	0,6
Blekhölmsterrassen	4,5	1,8	-2,7	3,3	1,5
Vasaparkens parklek	1	1,0	0,0	1	0,0
Norrbackatäppan	1,8	1,0	-0,8	1	0,0
Bellevue	0,5	0,9	0,4	0,7	-0,2

Mnkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse bokslut	Prognos T2	Avvikelse mellan prognos T2 och budget
Småparker	2,8	6,5	3,7	4,5	-2,0
Tillfällig skate i Hagastan	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0
<i>Budgetjusteringar för särskilda ändamål</i>					
Investeringar i lekparker (byta fallskydd)	0,5	0,5	0,0	0,5	0,0
Totalt	20,3	19,7	-0,6	19,5	-0,2

Investeringsbudgeten följs med viss omfördelning mellan projekten. Förklaringen till detta är att renoveringen av gräsmatta och trädgröpar i Observatorielunden inte kunnat genomföras. Bleholmsterrassen har fått minskade kostnader under byggskedet i relation till prognosen. Norrbackatäppans kostnader blev lägre då delar av projektets kostnader togs år 2021. Småparker fick ökade kostnader för is-anläggningens teknikhus i Vasaparken samt renovering av gräsmattan invid fotbollsplanen. Samtidigt har överskott från övriga projekt nyttjats till trädplantering i flera parker.

Maskiner och inventarier

Flera större investeringar, bland annat av nya nyckelskåp, har drabbats av leveransföreningar och kommer belasta 2023 års investeringsbudget. Med anledning av det blev utfallet lägre än tidigare prognostiserat, 0,5 mnkr för 2022.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Analys av balansräkning årsbokslut 2022

Jämförelse mellan 2021-12-31 och 2022-12-31

Förvaltningens totala balansomslutning uppgår till 213 mnkr per 2022-12-31 och har minskat med 10,5 mnkr jämfört med ingående balans för 2022.

Tillgångar

- **Mark, byggnader och tekniska anläggningar konto 11XX samt Maskiner och inventarier konto 12XX**

Ändringar i balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökande investeringar

under 2022. Ökning av konto 1141 avseende Publika fastigheter med 6,2 mnkr avser pågående investeringar inom parkmiljöavdelningen.

Ökning av konto 1221 avseende inventarier med 2,7 mnkr avser äldreomsorgen, möbler till Väderkvarnen, nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi.

- **Kundfordringar 15XX**

Externa kundfordringar konto 1512 har minskat med 18,6 procent och det beror främst på en minskad fakturering om 2,8 mnkr gällande Platssamverkan på Sergels torg men däremot har fakturering inom äldreomsorgen ökat med 5 mnkr mot enskild person i år jämfört med 2021.

Interna kundfordringar konto 1542 har minskat med 8,8 procent och det beror främst på en minskad fakturering till Stadsledningskontoret på 13,4 mnkr för sjuklönekostnader gällande Covid-19, jämfört med 2021.

- **Diverse kortfristiga fordringar konto 16XX**

Konto, 1613 löneskulder har ökat med 51 tkr jämfört med 2021.

Konto 1650 fordringar hos staten har minskat med 0,3 mnkr vilket främst beror på färre ersättningar från arbetsförmedlingen i år jämfört med 2021.

Konto 1668 fakturering av löneskulder har ökat med 85 tkr jämfört med 2021.

- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter konto 17XX**

Upplupna intäkter, konto 1751 har ökat med 115,64 procent vilket främst beror på en ökad intäkt på 5,6 mnkr från Kungsholmens stadsdelsförvaltning avseende park.

Skulder

- **Eget kapital konto 20XX**

Eget kapital visar skillnaden mellan skulder och tillgångar i balansräkningen. Eget kapital har minskat med 34,1 mnkr och avsättningar till resultatfonder har ökat med 3,4 mnkr, totalt en minskning om 30,8 mnkr.

- **Leverantörsskulder konto 25XX**

Skulder till externa leverantörer konto 2512 har ökat med 30 mnkr och avser främst 3,1 mnkr avseende Vardaga Nytida Omsorg AB, 2 mnkr till Ersta Diakonisällskap, 1 mnkr till Studieförbundet Vuxenskolan, 1,3 mnkr till Domicare AB, 2,5 mnkr till Olivia Omsorg AB, 1,4 mnkr till ePassi Min Friskvård AB, 13 mnkr till GRÖN STAD Mark och Anläggning AB samt 1 mnkr till SPEED UP MOBILE AB.

Skulder till stadens bolag konto 2518 har ökat med 6,5 mnkr och förändringen avser främst 4,1 mnkr till Skolfastigheter i Stockholm AB - SISAB och 2 mnkr till Micasa Fastigheter i Stockholm AB.

Skulder till stadens förvaltningar konto 2542 har minskat med 4 mnkr vilket främst beror på minskad fakturering från Fastighetskontoret med 7,3 mnkr och från Södermalms stadsdelsförvaltning med 0,7 mnkr men däremot finns en ökning av fakturering från

Kungsholmens stadsdelsförvaltning med 2,4 mnkr, Kulturförvaltningen med 0,5 mnkr och Utbildningsförvaltningen med 0,5 mnkr.

- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter konto 29XX**

Upplupna löner och upplupna sociala avgifter konto 2910 och 2931 har minskat med 1,1 mnkr och det beror främst på nya LAS regler (lagen om anställningsskydd) som bland annat reglerar timanställningar. De nya reglerna började gälla den 1 oktober 2022 och har medfört att kostnaderna för timanställningar minskat under 2022.

Upplupna kostnader konto 2991 har minskat med 9,1 mnkr. Förändringen beror främst på minskade kostnader inom socialtjänsten - vårdkostnader för funktionsnedsättning vuxna med 4,5 mnkr, det är även en minskning inom äldreomsorgen med 2,2 mnkr uppbokad investeringsfaktura 2021 som hanterades 2022.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Stockholm stad är en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar utveckling ligger i linje med stadens vision och budget.

Förvaltningens miljöarbete utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som skapar en enhetlig struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030. Handlingsplanens temaområden energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030.

Förvaltningens arbete med att bidra till att de globala målen uppnås, jämställdhetsarbete, arbete för att främja barns- och nationella minoriteters rättigheter beskrivs under rubriken "Agenda 2030 och lika rättigheter för alla" under relevanta verksamhetsområdesmål. Nedan följer kortfattade exempel av förvaltningens arbete för att uppnå de globala målen.

Mål 1 Ingen fattigdom och Mål 2 Ingen hunger

För att människor med låg pension ska få reducerad avgift inom äldreomsorgen följer förvaltningen upp att äldre som har insatser lämnar korrekta inkomstuppgifter och boendekostnad. Förvaltningen informerar även om möjligheten att söka äldreförsörjningsstöd. Detta arbete ligger i linje med första målet, att avskaffa fattigdom i alla dess former.

Förvaltningens kartläggning av nattfastan, måltidsobservationer, matsvinnsmätning och praktisk och teoretisk utbildning i samverkan med förvaltningens dietist bidrar gemensamt till att motverka undernäring och felnäring hos äldre vilket är i linje med mål nummer två, ingen hunger.

Förvaltningens arbete för att individer ska uppnå självförsörjning och stadigvarande boende bidrar till målen att minska fattigdom och hunger, ojämlikhet och bidrar till ökad hälsa.

Förvaltningens arbete med att minska matsvinnet bidrar till att maten kan räcka till fler. Genom att se över rutiner kan arbetet även leda till förbättrat näringsintag hos den enskilde.

Mål 3 God hälsa och välbefinnande

För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende fortsätter den dagliga aktiveringen utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål.

Förskolan arbetar med att främja alla barns hälsa och välbefinnande på flera olika sätt vilket utgör en viktig del av förskolans två grunduppdrag, omsorg och utbildning. Förskolan arbetar för att säkerställa att alla barn får de stöd de behöver för att utbildningen ska vara tillgänglig för alla barn. Förskolan samarbetar med vårdnadshavare för att stärka barnens hälsa och välbefinnande.

Säkerhetsarbetet bidrar till att uppnå hälsa och välbefinnande genom trygg kontinuitet inom exempelvis barn- och äldreomsorg. Likaså bidrar innovativa lösningar och digitalisering till att förvaltningen kan hitta nya lösningar som ökar hälsa och välbefinnandet hos de vi är till för.

Förvaltningen arbetar drog-förebyggande vilket förbättrar den enskildes hälsa samt konsekvenser som ett droganvändande har på samhället.

Arbetet med biologisk mångfald och att skapa rekreativa ytor för medborgare bidrar till ökad hälsa.

Mål 4 God utbildning

Nämndens förskolor arbetar kontinuerligt med att följa upp barns utveckling och lärande för att säkerställa att alla barn får en god och likvärdig utbildning. Förskolorna arbetar med att säkerställa alla barns trygghet, hälsa och välbefinnande som ett led i att barnen ska kunna tillgodogöra sig utbildningen i förskolan.

Mål 5 Jämställdhet

Planering och insatser inom förvaltningens socialtjänst och äldreomsorg sker utifrån individens behov av stöd. För att uppnå en högre jämställdhet sker ärendegenomgångar på ett könsneutralt sätt.

Arbete för en ökad jämställdhet sker genom att uppmärksamma hur kvinnor respektive mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd blir bemötta och bedömda på lika villkor och stöd och insatser utformas utifrån individens behov oavsett kön.

Den senaste mätningen av Index Bra arbetsgivare visade att kvinnor är överrepresenterade bland chefer samt vid långtidssjukskrivningar. Förvaltningen arbetar med detta genom kompetensbaserad rekrytering samt insatser för att uppnå låg sjukfrånvaro och en god arbetsmiljö.

Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla och mål 7 Hållbar energi för alla

En mall för energibesparingsrutin har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens

verksamheter i syfte att underlätta för enheterna att implementera och uppdatera lokala energibesparingsrutiner. Förvaltningens verksamheter har även genomfört elbesparingsåtgärder med anledning av läget på elmarknaden och stadens uppdrag om att minska elanvändningen.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Förvaltningen verkar för att medarbetare ska kunna förena arbetsliv och föräldraskap, bland annat genom flexibel arbetstid. Förvaltningen har systematiskt följt upp andel timanställda och vidtagit åtgärder för att erbjuda tryggare anställningsformer. Förvaltningens arbete med platssamverkan och insatser för att stärka tryggheten bidrar till bättre näringslivsklimat.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Förvaltningens arbete med hållbara transporter bidrar till att skapa en hållbar infrastruktur och att bekämpa klimatförändringarna. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. Möten fortsätter i stor utsträckning vara tillgängliga för digitalt deltagande och lokaler utrustas med teknisk utrustning.

Förvaltningens interna samverkan kring hållbara innovationer och digitalisering stärks genom ett övergripande innovations- och digitaliseringsråd och verksamhetsnära digitaliseringsnätverk.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukardialoger för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har formulerat en jämställdhetsutmaning med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser.

För att uppnå större jämlikhet är samverkan med relevanta parter utifrån personens behov ett viktigt arbetssätt. Då samordning behövs mellan utförare, kommun och region upprättas en samordnad individuell plan (SIP).

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan innehåller aktiviteter som avdelningar och enheter arbetar med för att minska miljöpåverkan och klimatutsläpp samt för att stärka den biologiska mångfalden och förmåga att hantera skyfall och värmeböljor.

För platssamverkan Sergels torg har en vägledning tagits fram för hur konst, kultur och aktiviteter ska tillföras Sergels torg. Vägledningen omfattar en strategi för hur mål 11 om hållbara städer ska omfattas i gestaltnings- och programmeringsarbetet. Bland annat ska samtliga aktiviteter vara kostnadsfria och tillgängliga för alla samt att innehållet ska rikta sig till flera olika målgrupper.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

I enlighet med Regeringsbeslutet om en handlingsplan om en giftfri vardag så ser verksamheterna över vilka produkter som används i vardagsmiljön. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Samarbetet ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten.

Förvaltningens förskolor samt vård- och omsorgsboende i egen regi har genomfört matsvinnsmätningar.

Stocket ska vara förstahandsalternativ vid inköp av möbler och inventarier. Förvaltningens rutin för inköp har uppdaterats med information om Stocket återbrukstjänst i syfte att fler ska använda tjänsten.

Under året har en föreläsning om hur verksamheter kan minska inköp och användning av förbrukningsartiklar, med fokus på engångs- och plastartiklar.

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, Mål 14 Hav och marina resurser och Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Förvaltningen arbetar med att minska klimatutsläppen genom den lokala miljö- och klimathandlingsplanen. Klimatförändringarna innebär och kommer fortsätta ställa nya krav på förvaltningen, och arbete pågår för att bemöta kommande utmaningar genom klimatanpassningsåtgärder.

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen och Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Förvaltningen arbetar brottsförebyggande och trygghetsskapande, vilket bidrar till ett fredligt och inkluderande samhälle. Målet inkluderar också delmål som att bekämpa korruption och mutor, bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Genom att arbeta med otillåten påverkan, platsamverkan, kontinuitetsplanering, och informationssäkerhet bidrar förvaltningen till att målet uppfylls.

Samverkan sker även med invånare genom medborgardialoger, medborgarförslag, klagomål- och synpunkter och trygghetsvandringar.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön och arbetet mot alla former av våld mot kvinnor och flickor, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering vilket bidrar till jämställdhet. En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukarundersökningar för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Resultatet används i det fortsatta kvalitetsarbetet och kan handla om att utforma aktiviteter som både män och kvinnor är intresserade av, eller att se över till exempel hemtjänstinsatser utifrån frågor om jämställdhet och jämlikhet.

Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har formulerat en jämställdhetsutmaning

med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser.

Freda-kortfrågor är ett verktyg för att uppmärksamma våld i nära relation. Fler kvinnor blir utsatta för våld i nära relationer men FREDA-kortfrågor ställs till alla oavsett kön.

Hjälpmedel har köpts in som används under möten för att bland annat konkretisera hur lång tid mötet ska ta eller för att brukarna ska kunna känna sig mer avslappnade. Materialet har köpts in med stor variation för att kunna tilltala så stor målgrupp som möjligt, oavsett kön eller funktionsvariation.

För att säkerställa att förvaltningens fält- och fritidsenhets verksamheter är jämställda efterfrågas besökarnas synpunkter vid inköp av material och vid utformning av inom- och utomhusmiljön. I samverkan med förvaltningens park- och miljöavdelning bjöds barn och ungdomar in till en workshop för att få lämna in synpunkter till den kommande renoveringen av parkleken. Vid de tillfällena eftersträvas att representationen är likvärdig gällande kön och ålder för att få en jämställd bild av önskemålen och behoven som barn och unga har.

I arbetet för att nämndens verksamheter ska vara jämställda bidrar förvaltningens samhällsvägledning med att erbjuda riktade individuella insatser i syfte att stärka den enskildes självbestämmande och bidra till ökat lärande. Målsättningen är att både kvinnor och män blir mer självgående i sin process mot egen försörjning och boende.

Andelen feriejobb som förvaltningen erbjuder ska vara så jämnt fördelad mellan könen som möjligt, för att pojkar och flickor ska ha samma möjlighet att tillgodose sig arbetslivserfarenhet.

I trygghets- och preventionsarbetet samlas och sprids kunskap om skillnader mellan könen, vilket ligger till grund för åtgärder och insatser för att stötta nämndens verksamheter. Detta sker exempelvis inom forumet *Trygg ungdom*, som ingår i nämndens samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten.

Barnen i förskolan har, oavsett könstillhörighet, fått möjlighet att pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Arbetet med jämställdhet inkluderas i förskolans systematiska kvalitetsarbete, i den löpande verksamheten via pedagogisk planering och dokumentation samt analys av resultaten från brukarenkäten. Förskolans viktigaste jämställdhetsarbete, som sker varje dag, utförs i den löpande verksamheten. Förskolorna erbjuder inkluderande lärmiljöer och i interaktion med barnen utmanar pedagogerna könsstereotypiska normer och värden. För att stärka arbetet använder förskolorna metoder som att filma undervisningssituationer för att sedan granska förhållningssätt. Detta är en metod för att bland annat stärka pedagogernas förmåga till att arbeta normmedvetet.

Barns rättigheter

Förvaltningen beaktar barns rättigheter vid avvägningar och bedömningar i beslutsprocessen inom myndighetsutövningen. Barnkonsekvensanalyser görs vid beslut som berör barn. Vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa ska anmälan till förvaltningen omedelbart

göras. Rutiner kring orosanmälan finns inom förvaltningens enheter och verksamheter och görs kända hos alla medarbetare. Förvaltningen arbetar för att andelen barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska minska.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter. Utbildningen i förvaltningens förskolor utgår därför ifrån vad som bedöms vara barnets bästa. Stockholm stads stödmaterial för att pröva barnets bästa används som grund för alla större beslut som rör barnen i verksamheten.

Under året har förvaltningens förskolor erbjudit forum för delaktighet och inflytande och arbetat med att fördjupa barnens kunskap om sina egna rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Förskolorna arbetar bland annat med barnens rätt till yttrandefrihet, genom att uppmuntra alla barn att komma till tals samt att respektera varandras rätt till att tycka och tänka olika.

Samverkan med socialtjänsten utgör en viktig del i enlighet med flertalet artiklar i barnkonventionen som ska säkerställa barns rätt till trygghet och en uppväxt fri från övergrepp, våld eller sexuellt utnyttjande. Förskolans personal har under året bjudits in till seminarier kring våld i nära relationer och missbruk för att stärka personalens förmåga att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa.

På central nivå har ledningsgruppen inom förvaltningens förskoleavdelning arbetat med att skapa bättre insyn i respektive verksamheter. En samsyn kring nuläget och förskolornas utvecklingsbehov utgör grunden för fördelning och prioritering av resurser utifrån förutsättningar och behov. Arbetet är en central del av det fortsatta arbetet med att främja likvärdigheten och säkerställa alla barns rätt till god utbildning där barnen lär och utvecklas i en trygg och hälsofrämjande miljö.

Barn ges möjligheten att vara delaktiga och komma till tals både när de själva är aktuella för insats eller utredning eller om de har en vårdnadshavare som beviljats insats. Vid behov sker alltid samverkan med övriga aktörer i ärenden där barn är aktuella och barn som har behov av insatser från olika huvudmän får en samordnad individuell plan (SIP). Förvaltningen har en arbetsgrupp, *Tillsammans för barnen*, med medarbetare från flera enheter för att skapa en ökad samsyn och helhetssyn utifrån barnets perspektiv. Frukostmöten arrangeras med olika teman inom barnperspektiv där berörda medarbetare bjuds in.

Förvaltningens öppna fritidsverksamheter erbjuder barn och unga en meningsfull och varierad fritid som ska inkludera alla och där barn och unga görs delaktiga i utformning av aktiviteter. Ungdomsgården erbjuder exempelvis läsläsning, samtal om angelägna och allvarliga ämnen och under sommaren har det genomförts sommarlovsaktiviteter för målgruppen 12-17 år. Verksamhet finns riktad till nyanlända ungdomar, barn och unga med funktionsvariationer och aktiviteter har anordnats för unga inom målgruppen HBTQI+.

Förvaltningen använder tre olika former av föräldrastöd; Alla Barn i Centrum (ABC), KommunikationsMETod (KOMET) och Föräldrastöd i Sverige (för nyanlända). Under träffarna för föräldrastöd i Sverige förs samtal om olika teman gällande föräldrarollen baserat på forskning. Barns rättigheter och jämställdhetsperspektivet genomsyrar träffarna.

Förvaltningens samhällsväglare undviker att använda barn som tolk och informerar

vårdnadshavare om vikten av att ansvaret för att söka efter annan bostad är den vuxnes.

Enligt FN:s barnkonvention artikel 33 ska barn skyddas mot narkotika. Den vanligaste olagliga aktiviteten och även den vanligaste första kontakten med kriminella organisationer går genom narkotika för unga inom stadsdelsområdet. Förvaltningen arbetar förebyggande för att barn ska skyddas mot narkotika. Förvaltningens fältassistenter arbetar relations- och trygghetsskapande och genomför klassbesök för att göra sig synliga för barn- och unga i området.

Ur ett barnperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens utvecklingsområden. Detta perspektiv finns med i planeringen av nya och vid upprustning av befintliga parker samt när förvaltningen besvarar exempelvis nya detaljplaner och programremisser.

Ett gott arbetsgivarskap främjar jämställdhet och möjligheter att kunna förena arbetsliv och föräldraskap. Genom att arbeta utifrån kompetensbaserad rekrytering säkerställs att den enskildes kompetens blir avgörande vid rekrytering. Förvaltningen verkar för att medarbetare ska kunna förena arbetsliv och föräldraskap, bland annat genom flexibel arbetstid.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningen samverkar med representanter för de nationella minoritetsgrupperna och deltar i samverkansmöten som anordnas av staden. Förvaltningen har under året deltagit i en utbildningsdag för att öka kunskapen om minoritetsgrupperna. Utbildningsdagen erbjöd möjlighet till samtal och erfarenhetsutbyte med representanter för de olika grupperna och med andra verksamheter i staden. Under seniorveckan lyfts de nationella minoriteterna fram i olika programinslag. Förvaltningens kommunövergripande öppna mötesplats har en informationsvägg där minoritetsgrupperna erbjuds möjlighet att sprida information om egna aktiviteter.

Förvaltningen arbetar med att medvetandegöra och höja kunskaperna gällande nationella minoriteters rättigheter. För att uppmärksamma de fem nationella minoriteterna har informationsmail skickats till medarbetare på minoriteternas särskilda dagar, förvaltningens verksamheter har också använt sig av flaggor för att ytterligare uppmärksamma minoriteternas särskilda dagar. Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd inom äldreomsorgen, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken.

Det har inte funnits någon efterfrågan om förskola på nationella minoritetsspråk. Förskolorna inom stadsdelsområdet genomför återkommande språkkartläggningar för att ta reda på vilka språk som talas av barn och personal i verksamheterna och om det finns behov av förstärkt språkstöd. På en av förvaltningens förskolor har ett pedagogiska forum haft minoritetsspråk som fokus i syfte att kompetensutveckla alla förskollärare och barnskötare på enheten. En av förvaltningens förskolor har besökt stadsmuseets utställning *Vems är du?* som berättar om den långa historia som de nationella minoriteterna har i Stockholm. Förskolorna har arbetat med flerspråkighet där nationella minoriteter är en del av arbetet. Förskolorna har tillgång till Polyglutt, en digital läs- och boktjänst, som get åtkomst till över 60 olika språk. Förskolorna

har tidigare mottagit ett varsitt bokpaket innehållande fem böcker om nationella minoriteter, på samtliga minoritetsspråk, som förskolorna arbetar utifrån.

På Sergels torg arbetar förvaltningen med att skapa kulturaktiviteter som gör torget mer levande och tryggt. I projektet arbetas med representation av olika grupper. Ett exempel på aktivitet är under alla hjärtans dag, då kort gjordes där det stod "Jag älskar dig" på alla minoritetsspråk.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Norrmalms stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2022 har varit tillräcklig.

Samtliga kontrollaktiviteter är genomförda, dock har en mindre avvikelser rapporterats under uppföljningen.

Processen "Förebygga olyckor" omfattar arbetssättet;

- Systematiskt brandskyddsarbete

Inom arbetssättet *systematiskt brandskyddsarbete* ingår den systematiska kontrollen "uppföljning av förvaltningens SBA". Kontrollaktivitet består av att "rapport till Sankt Eriks försäkring".

Förvaltningens brandskyddsamordnare har haft kontinuerliga avstämningar med Sankt Eriks försäkringar AB, och i samverkan beslutat att inte genomföra den årliga rapporten. Mot bakgrund av att resultatet från den förvaltningsövergripande rapport som ligger till grund för rapporten i stort skulle ge samma resultat som föregående år. Fokus har istället lagts på åtgärder för de brister som framkommit tidigare. Förvaltningsledningen har regelbundet haft uppföljningar av det systematiska brandskyddsarbetet. Brandskyddskonsulter har tagits in för genomlysning av samtliga förskoleenheter samt dygnet runt boenden (vård- och omsorgsboende och boenden med särskild service). Brandskyddsutbildningar har genomförts löpande. Avvikelsen från internkontrollplan består av att rapport till Sankt Eriks försäkring inte är genomförd och att resultatet från rapporten inte är kommunicerad med förvaltningsledningen.

I övrigt har nämndens internkontrollplan inga avvikelser.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens system för integrerad styrning och ledning, ILS, är ett stöd för uppföljning av nämndens verksamheter och ekonomi. Förvaltningens ILS-samordnare ansvarar för uppföljningsprocessen i samverkan med avdelningarnas verksamhetscontrollers och economicontrollers. Verksamhetsplan, underlag för kommande års budget tillsammans med tertialrapporter och verksamhetsberättelse är viktiga instrument för att följa upp och

kvalitetssäkra verksamheterna.

Uppföljning av väsentlighets- och riskanalyser och intern kontroll är ytterligare instrument för uppföljning, liksom revisionskontorets granskningar. Återkopplingar och synpunkter som revisionskontoret lämnar till förvaltningen implementeras i uppföljningar och i verksamhetsplan vart efter revisionsrapporterna presenteras.

Analyser sker löpande av brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, inspektioner, revisioner, avvikelser och synpunkter samt klagomål. Andra viktiga underlag är kvalitets- och resultatdialoger, patientsäkerhetsberättelse, nämndens underlag till stadens övergripande förskolerapport, självvärderingsinstrument, intervjuer, observationer och egenkontroll.

Verksamheter i egen regi, på entreprenad och verksamheter upphandlade enligt LOV följs upp enligt stadsgemensam uppföljningsmodell. Uppföljningarna görs av verksamhetscontroller, dietist, medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR. Uppföljningen omfattar områden som till exempel bemanning, dokumentation, kvalitetsledningssystem och platsbesök i verksamheterna. Nämnden har i år genomfört verksamhetsuppföljningar på hemtjänst. Resultatet av egen regi och entreprenader redovisas till stadsdelsnämnden finns som bilaga till rapporten. Uppföljning av LOV-verksamheter redovisas till äldrenämnden.

Utöver verksamhetsuppföljningar sker systematiska uppföljningar av avtal och uppdrag under året för verksamheter i egen regi och på entreprenad. Avtals- och uppdragsuppföljningar kompletteras med oanmälda besök. Qusta-uppföljning ((Quaility, uppföljning, säkerhet, tillsyn och ansvar) genomförs också en gång per år för stadsdelsnämndens egen regi och på entreprenad. Syftet med QUSTA-uppföljningen är att kartlägga, följa upp och vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet för hälso- och sjukvård.

Nämndens underlag till stadens övergripande förskolerapport baseras bland annat på analys av resultat från förskoleundersökningens resultat samt kvalitets- och resultatdialoger. I kvalitets- och resultatdialogerna identifieras framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Vårdnadshavarnas och barnens återkoppling på verksamheten ger också viktig information om vad som behöver utvecklas. Underlag till förskolerapporten finns som bilaga till verksamhetsberättelsen.

För att säkerställa att alla kandidater i förvaltningens olika rekryteringar får återkoppling har förvaltningen börjat följa statistik på antalet kandidater som får återkoppling genom att ta fram statistiken för antal avslag. Ett resultat av förvaltnings arbete med detta visar sig i statistiken där antalet som inte fått återkoppling på sin ansökan minskat ordentligt.

Under våren 2022 genomfördes en fördjupad analys av förvaltningens sjukfrånvaro som bland annat resulterade i projekt med sjukfrånvaron som prioriterat området för två av förvaltningens förskoleenheter. Ett tydligt resultat av projektet är att sjukfrånvaron har sjunkit under året och flertalet medarbetare med längre tids sjukfrånvaro nu är åter i arbete.

Förvaltningens arbetsmiljöutbildning har utvecklats med målsättning att kontinuerligt kunna erbjuda relevant utbildningsinsats för chefer och skyddsombud.

Under året har regelbundna seminarier och frukostmöten erbjudits chefer i syfte att utveckla

ledarskapet och möta utmaningar. Föreläsningarna har bland annat handlat om gråzonsproblematik, att analysera resultat och ledarskap.

Granskningar och inspektioner

Äldreförvaltningen har under året genomfört inspektion av förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorg gällande handläggning och dokumentation med fokus på mat och måltider i ordinärt boende. Av inspektionsrapporten framgår att beskrivningar av matvanor behöver förstärkas i utredning och ansökan men att som helhet finns goda kunskaper om betydelsen av mat och måltider.

Under året har en kvalitetsobservation genomförts på Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad, Sabbatsbergsbyn. Återföringsrapporten visar goda resultat avseende teamarbete, bemötande och ett aktivt arbete med kvalitetsledningssystemet. Vidare framgår att det finns utvecklingsområden bland annat kopplade till personcentrerat arbetssätt, löpande dokumentation samt följsamhet till basal hygien- och klädrutiner. En handlingsplan är upprättad och kommer att följas upp i samband med kommande avtalsuppföljningar.

Äldreförvaltningen har under året genomfört en inspektion på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi med fokus på mat och måltider, aktiviteter, utevistelse, rehabilitering samt hantering av synpunkter och klagomål. Av inspektionsrapporten framkommer att boendet har förutsättningar kopplat till ovanstående områden genom rutiner och systematiska arbetssätt. Vidare framkommer bland annat utvecklingsområden kopplat till följsamhet av rutiner och teamarbete. Resultatet av inspektionen tas om hand och ligger till grund för fortsatta utveckling.

En granskning har genomförts av revisionskontoret med syfte att bedöma om nämnden säkerställer en trygg omsorg för barn i förskolan i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för barnsäkerhet. I granskningen har intervjuer genomförts med central förvaltning samt med en rektor och en biträdande rektor tillhörande samma förskolenhet. Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i huvudsak följer stadens riktlinje för barnsäkerhet. Det finns en organisation för barnsäkerhetsarbetet. De rutiner och riktlinjer som tagits fram uppfyller i stora delar de krav som ställs upp i de centrala riktlinjerna för barnsäkerhet och det bedrivs ett systematiskt arbete med att sprida informationen till personalen i förskoleverksamheterna. Granskningen visar dock att det finns behov av att utveckla uppföljning och analys av barnsäkerhetsarbetet. Förvaltningen kommer utifrån rekommendationen att utveckla arbetet med att systematiskt följa upp barnsäkerhetsarbetet på övergripande nivå, bland annat genom att följa upp genomförda barnsäkerhetsronder samt rapporterade incidenter och tillbud som rör barnen.

Klagomål och synpunkter

Socialtjänstavdelningen och äldreavdelningen

Kategori av händelse	kommunal	privat	Totalsumma
Bemötande	8	3	11
Kompetens	4	0	4
Tillgänglighet	2	1	3

Kategori av händelse	kommunal	privat	Totalsumma
Handläggning	3	0	3
Insatsens innehåll och kvalitet	10	15	25
Information	2	2	4
Verksamhetens innehåll/fysiska miljö	2	0	2
Annat	1	2	3
Totalsumma	32	23	55

Förvaltningen har registrerat 55 klagomål under 2022 varav 32 avser egen regi. De rapporterade klagomålen har besvarats och där brister identifierats har åtgärder vidtagits där det varit aktuellt. Förvaltningen har utöver klagomålen även tagit emot synpunkter med beröm under året.

Lex Sarah, lex Maria och avvikelser i vårdkedjan

Förvaltningen ska rapportera, utreda och eventuellt anmäla enligt lex Sarah om ett missförhållande eller en risk för missförhållanden inträffat i nämndens verksamheter. Missförhållanden som uppstår i verksamheter som bedrivs av enskilda utförare eller andra förvaltningar, utreds av respektive utförare och individen följs upp av förvaltningens beställarenheter oavsett utförare.

	2020		2021		2022	
	Egen regi	Entreprenad	Egen regi	Entreprenad	Egen regi	Entreprenad
lex Sarahinnehåll						
Psykiska övergrepp	0	0	0	0	0	0
Fysiska övergrepp	0	0	2	0	0	1
Brister i bemötande	3	0	0	0	1	0
Brister i utförande av insats	4	0	7	0	7	5
Brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande	2	0	8	0	7	0
Sexuella övergrepp	0	0	3	0	0	2
Ekonomiska övergrepp	6	0	2	0	1	0
Brister i fysisk miljö, utrustning eller teknik	1	0	0	0	0	0

	2020		2021		2022	
Annat	4	0	5	0	3	0
Totalt	20	0	27	0	19	8

Under 2022 inkom 19 lex Sarahrapporter i egen regi varav sju avser män och 12 avser kvinnor. Åtta rapporter inkom från entreprenad varav fyra avser kvinnor och två avser män, i två lex rapporter anges inte kön. Utifrån resultatet av antal lex Sarahrapporter under 2022 ses ingen skillnad i antal i förhållande till 2021. I samband med byte av entreprenad ökade antal rapporter, troligtvis med anledning av den nya entreprenadens avvikelshanteringssystem och ökad information gällande lex Sarah och avvikelser. Under 2021 sågs en ökning av lex Sarahrapporter avseende fysiska övergrepp, de åtgärder som fastlades då kan därför ha bidragit till att förvaltningen under 2022 inte rapporterat några händelser i egen regi kopplat till fysiska övergrepp. Övriga lex Sarahinnehåll är i linje med föregående år.

I lex Sarahutredningen ska eventuella bakomliggande orsaker på systemnivå identifieras, det vill säga orsaker till att missförhållandet kunnat uppstå relaterade till organisation, ledning och styrning av verksamheten och vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att liknande missförhållanden uppkommer igen. De åtgärder som vidtagits under året är bland annat följsamhet, uppdatering och implementering av rutiner, kompetensutveckling i värdegrundsfrågor samt dokumentation och språk. Verksamheterna har också förtydligt informationsöverföring mellan arbetsteam för att säkra att viktig information överförs.

Under året har två händelser gällande hälso- och sjukvård på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi bedömts vara av allvarlig karaktär och anmälts till inspektionen för vård och omsorg (IVO). Inga händelser har anmälts inom entreprenad. De bakomliggande orsakerna bedöms vara brister i och följsamhet till rutiner, personalkontinuitet, kunskap gällande dokumentationssystemet och rapportering mellan olika yrkeskategorier. I utredningarna framkommer också brister gällande sårvård och hur suicid ska förebyggas. Förvaltningen har mot bakgrund av vad som framkommit ökat bemanningen av sjuksköterskor för att ge förutsättningar för ökad kontinuitet och handledning till baspersonal, genomfört utbildningsinsatser kopplat till dokumentation, sårvård och suicidprevention samt stärkt ledarskapet för hälso- och sjukvårdspersonal.

En händelse på stadsdelsnämndens särskilda boende för socialpsykiatri har utretts och bedömts vara av allvarlig karaktär och anmälts till IVO. Händelsen bedöms bero på att rutiner för hälso- och sjukvård saknats och att det systematiska patientsäkerhetsarbetet inte säkerställdes. Rutiner för hälso- och sjukvård har upprättats och systematisk egenkontroll och uppföljning har uppdragits till utsedd person i verksamheten.

Förskoleavdelningen

Under året har två klagomål mot utbildningen lämnats. Klagomålen har avsett bristande stöd och bristande tillsyn. Utifrån resultat i utredning av klagomålet har rutiner avseende arbetsgången för barn i särskilt behov av stöd reviderats och implementerats på berörd enhet. Synpunkter har även inkommit gällande öppna förskolans tillgänglighet. På grund av det låga antalet inkomna klagomål och synpunkter har ett arbete påbörjats för att förtydliga rutiner för hantering av synpunkter och klagomål. Under året verksamhetsåret rapporterades 129

händelser rörande barn i nämndens förskoleverksamhet. Majoriteten av rapporterade händelser har skett på förskolornas gårdar och i samband med lek. Skador vid lek utomhus är svåra att förhindra och förutse. Under året rapporterades även en händelse som föranledde en översyn och utbyte av samtliga förskolors fönster.

Parkmiljö

Totalt har 1 006 synpunkter inkommit under året, vilket är en mindre ökning i jämförelse med föregående år då 833 synpunkter inkom. Antalet inkomna synpunkter har ökat något för varje år de senaste åren, vilket är en trend i staden i stort. Ökningen kan delvis bero på en ökad användning av det digitala verktyget Tyck till, där allmänheten kan lämna synpunkter på den offentliga miljön. Det har även nyligen upptäckts att en del av de felanmälningar som rör gata och som ska registreras hos trafikkontoret har registrerats som felanmälningar i stadsdelsförvaltningens statistik, vilket ger en felaktig bild av antalet felanmälningar som rör parkmark. Förvaltningen kommer därför under våren utreda detta för att framöver kunna ta ut mer rättvisande statistik av inkomna felanmälningar som rör parkmark.

Många synpunkter rör slitage på lekutrustning och utegym och underhåll i parkerna generellt, vilket delvis kan bero på det höga besöksstrycket i parkerna inom stadsdelsområdet. Att besöksstrycket i parkerna har blivit större har också lett till att spänningen mellan olika intressegrupper som använder parkerna har ökat. Många inkomna synpunkter är därför klagomål på att ordningsregler i parkerna inte hålls, exempelvis vad gäller lösspringande hundar i park. Förvaltningens förebyggande arbete kring bosättningsproblematik i parkerna har lett till en stor minskning av inkommande synpunkter kring detta. Många av inkomna synpunkter under året har rört skadade eller döda träd i parkerna och åtgärder kring detta.

Kategori	Antal 2022 (antal 2021)
Fråga	200 (188)
Klagomål	150 (133)
Felanmälan	592 (412)
Beröm	13 (16)
Idé	51 (84)
Totalt	1 006 (833)

Personuppgifts- och informationssäkerhetsincidenter

Under året har sex personuppgiftsincidenter rapporterats varav fyra har bedömts att de ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten, IMY. Det finns rutiner för hur incidenter ska hanteras och i samtliga fall har det vidtagits åtgärder för att minimera konsekvenserna samt underrätta de drabbade. Tre av de fyra IMY-rapporterade incidenterna rapporterades senare än 72 timmar. Anledningarna har varit i ett fall att det var osäkert om underleverantören hos vilken incidenten inträffade var biträde till förvaltningen eller inte, vilket tog viss tid att utreda. I två fall handlade det om att respektive handläggare inte hade kännedom att anmälan ska göras omedelbart.

Innovation och digitalisering

För att möta dagens och framtidens utmaningar behöver förvaltningens innovationsförmåga

öka. Digitalisering skapar möjligheter för att öka effektiviteten och stärker invånarnas välmående. Under året har förvaltningen valt att satsa ytterligare för att öka medarbetare och verksamheters innovationskapacitet. Genom att kartlägga samhällsutmaningar och behov hos målgrupper för förvaltningens tjänster och service skapas förutsättningar för en integrerad innovationsprocess där metoden Design thinking kan användas. Processen ger möjlighet att skapa övergripande lösningar som leder till större nytta för invånare och målgrupper. Genom att skapa delaktighet och tillföra kunskap ökar förutsättningarna för att tänka nytt. Förvaltningen har också satsat på att öka ledningens kompetens om innovationsledning genom en resultatriktad workshop.

Samverkan inom innovations- och digitaliseringsrådet syftar till att förbättra och effektivisera förvaltningens innovations- och digitaliseringsarbete. Genom att skapa en gemensam strategi och process för innovationsledning och digital utveckling främjas utvecklingen av innovativa och effektiva arbetssätt. Förvaltningen samverkar med andra stadsdelsförvaltningar i olika nätverk där goda exempel delas, satsningar samordnas och ett långsiktigt innovations- och digitaliseringsarbete fortgår.

Ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap i förändring är en förutsättning för långsiktig kvalitetsutveckling. Förvaltningen fortsätter att kompetensutveckla chefer gällande förändringsledning och digitalt förändringsledarskap. Kunskapen ligger till grund för att skapa hållbara förändringar som leder till ökad kvalitet, trygghet och effektiva arbetssätt.

Flera innovativa lösningar och nya effektiva arbetssätt har genomförts och planeras under nästa år. Utveckling av en e-tjänst och mobilapplikation (app) har genomförts för att uppnå samordning mellan flera aktörer och parter inom preventionsarbetet, Klarakompassen. Införande av digital e-signering av läkemedel är införd och integrerats i verksamheten. Inköp av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik har skett under året och fortgår nästkommande år.

Nämndens förskolor kommer under kommande två år ha fortsatt tillgång till Polyglutt förskola samt även Polyglutt Home Access, som även ger vårdnadshavarna tillgång till tjänsten för att kunna läsa med sitt barn hemma. Detta ger möjlighet för förskolorna och vårdnadshavarna att enkelt samverka kring barnets språkutveckling. Det digitala bildstödsverktyget Widget Online används i det språkutvecklande arbetet i utbildningen. Pedagoger har även med hjälp av programmet möjlighet att göra extra anpassningar i syfte att göra lärmiljön mer lättillgänglig och inkluderande för alla barn. Cirka 100 pedagoger har under året deltagit i en utbildning i Widget Online.

Under året har förvaltningen arbetat med att ta fram en utvecklad projektmodell för arbetet med parkinvesteringar i syfte att ökad kvalitet och effektivitet, utveckla arbetssätt kring hantering av den ökande mängden synpunkter från medborgare samt definiera och skapa tydligare rollfördelning kring förvaltningens medverkan i stadsutvecklingsprojekten.

Samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle

En viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet är att ta del av forskningsresultat och samverka med akademi, näringsliv och andra aktörer. Förvaltningen har en långvarig samverkan gällande verksamhetsförlagd praktik (VFU) med universitet och lärosäten. Arbetet är bland annat ett led i att attrahera nya medarbetare till förvaltningens olika verksamheter.

Samverkan med lärosäten struktureras upp utifrån samverkansavtal för ett sammanhållet och långsiktigt arbete med verksamhetsförlagda utbildningar samt kompetensutveckling och samordning av studenthandledare. Tillsammans med andra förvaltningar i innerstaden, äldreförvaltningen och Äldrecentrum (Stockholms stads FOU-enhet) sker samverkan med högskolor och universitet. Samverkan har under året intensifierats genom stöd från AKA (akademisk klinisk adjunkt).

Förvaltningen får återkommande förfrågningar om att delta i studentuppsatser. Deltagande stärker samverkan med högskolorna, och ger även möjlighet att ta del av nya metoder och forskning. Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla aktivitetscenter och övriga öppna mötesplatser i samarbete med civilsamhället. Förvaltningen har under året spridit information om mötesplatser med sociala och hälsofrämjande aktiviteter som drivs av både nämnden och via organisationer och föreningar i civilsamhället.

Förvaltningen har under året stärkt målgruppsdialogen med seniorer som bor inom stadsdelsområdet. Förvaltningen deltar i det stadsövergripande arbetet för att utveckla kommunikationskanalerna med seniorer och har fortsatt att utveckla arbetet och dialogen via stadsdelsförvaltningens öppna mötesplatser och aktivitetscenter för seniorer samt med pensionärsrådet.

Nämnden har en representant i Openlabs ambassadörsnätverk, vilket innebär medverkande i Openlabs innovationsarena där Stockholms stad, Region Stockholm, KTH och andra universitet samarbetar för att hitta innovativa lösningar på praktiska samhällsutmaningar. Deltagande i nätverket ger även förvaltningen möjlighet att tillgodogöra sig forskning, utbildning och kompetensutveckling samt tillgång till lokaler för innovations- och utvecklingsprojekt.

I platssamverkansprojektet för Observatorielunden har förvaltningen ett nära samarbete med café Himlavalvet gällande underhållning och spelningar. Förhoppningen är att samarbetet ska utvecklas ytterligare och att gemensamma aktiviteter kan anordnas i framtiden. I samverkan ingår även Astronomisk ungdom och Newsec som förvaltningen har dialog med kring både aktiviteter och situationella insatser.

Övrigt

Kompetensutvecklingssatsning

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har beviljats medel från kompetensutvecklingssatsningen för att erbjuda kompetensutveckling i det svenska språket för tillsvidareanställda undersköterskor. Syftet är att medarbetare med annan språkbakgrund får stärka upp sin svenska för att tillgodose den äldres behov vid kommunikation och vid informationsöverföring i till exempel den sociala dokumentationen, förstå rutiner samt kommunikation inom teamet. Utbildningsinsatsen har getts via en språkutvecklande insats för medarbetare inom äldreomsorgen i Stockholm stad med stöd av SFI-lärare, därav har inga utbildningskostnader tillkommit. Undersköterskor har varje vecka getts närundervisning i kommunikation och dokumentation i det svenska språket och läsförståelse samt utfört vissa

övningar mellan utbildningstillfällena. Mot bakgrund av att det endast tillkom vikariekostnader för satsningen har förvaltningen fått möjlighet att ändra riktning inom ramen för kompetensutvecklingsmedlen. På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi finns en profilinriktning psykisk funktionsnedsättning. För att stärka medarbetarnas kompetens i bemötande av personer med psykisk ohälsa har en utbildningsatsning i första hjälpen till psykisk hälsa, Mental Health First Aid (MHFA) genomförts med stöd av kompetensutvecklingsmedlen.

Förvaltningens utförarenhet inom LSS har erhållit medel från kompetensutvecklingsatsningen för två personer som utbildat sig till stödassistenter. Utbildningen var tre terminer på Komvux motsvarande gymnasiekurser ur vård- och omsorgsprogrammet med fördjupning funktionsnedsättningen. Utbildningen förväntas ge bättre förutsättningar till ett mer pedagogiskt stöd som utgår från brukarens individuella behov och främjar brukarens förmåga till självständighet. På längre sikt hoppas avdelningen på att brukarna blir mer självständiga och klarar sig bättre i sin vardag. 60 av förvaltningens personal har genomfört en tredagars utbildning i motiverande samtal (MI) som syftar till att stärka brukarnas motivation och åtagande till förändring.